

NEBO U KALJUŽI

SVEN POPOVIĆ

SADRŽAJ

Korijenje i kosti	5
San o pet gradova	6
Svjetionici trepću	23
Prvi koraci	29
Nikad od tebe revolveraša	37
Crveni pomak	45
Wenders i vruća čokolada	48
Sretni i mrtvi	52
Danas sam bacio mobitel kroz prozor	61
Razglednice s kolodvora	67
Michael Jordan, moj guru	84
Žvake i apokalipsa	88
Dio o Alisi, triptih koji to nije	94
Putokazi	108
Loš dan za crvene hlače	112
Bogov su pali na dupe	122
Robbie nije zaljubljen, Joeyju je sve pet, a ja blefiram već dvadeset godina	126
Roky Ramone	131
Volvoksi ne svijetle u mraku	137
Mjesec, pijani Homer i bestežinski tango	141
Zagreb, je t'aime	144

Samo će cigarete biti skuplje	151
Anđeli vrte rundu	158
Crveni pomak, dio drugi	163
O autoru	174
Impresum	175

Nama nikada neće objaviti knjigu. Nismo dovoljno ozbiljni i frustrirani.

Zvonko Karanović

Ozbiljnost je nemoć pred svijetom...

Antun Šoljan

KORIJENJE I KOSTI

You've been chosen as an extra in the movie adaptation
Of the sequel to your life
Pavement

Rano sam shvatio da stojim na pogrešnoj strani. Oni s druge strane gledali bi u me, upirali prstom i došaptavali se. Isprva je bilo neugodno, ali s vremenom se navikneš da te promatraju kao životinju u zoološkom. Prije ili poslije prestaneš im čitati s usana jer shvatiš da ionako nikad ne kažu ništa pametno.

Na pogrešnoj strani ima više mjesta. Mogu se vrtjeti i lamatati rukama bez straha da ću se u nekoga zabiti. Mogu pjevati na sav glas i fućkati i nikog neće biti briga. Život na pogrešnoj strani daje mi za pravo da govorim da su svi drugi u krivu. To redovito i radim.

Mislim da sam sretniji od onostranih ljudi. Mislim da unatoč tobožnjoj neshvaćenosti prolazim bolje od njih. Ljudi s one strane ne pričaju sa sjenama i stablima. Sjene i stabla imaju mnogo toga reći, već dugo su ovdje. Naše nas sjene znaju bolje nego itko, a sjene drugih ljudi pune su šaptaja i tajni koje smo obećali ne reći nikome.

I što sad? Je li ovo priča o magiji i nebu dok je još bilo mlado? Hiljade ljudi dnevno spaljuju svoje djetinjstvo. Meni je svaki treptaj ponovno rođenje.

Vraćam priču na početak. Kao djeca davali smo imena stablima. U našim su očima ona bila živa i bila su naša spona s nebom. Kroz krošnje gledali smo djeliće velikog plavetnila išarane oblacima i avionima, i svatko je imao svoj kutak na nebu. U međuvremenu smo odrasli, zaboravili smo imena stabala, ona su umrla i nebo više nije bilo naše.

SAN O PET GRADOVA

Sve je izgledalo tako blizu
kao da se dodiruju anđeoska krila
Berlina i Zagreba...

B. Čegec

DVOJICA S NEBA

Viktor je nestao, čitam poruku napisanu na žutom samoljepljivom papiriću koji je netko ostavio na vratima. Viktor je nestao, pronađi ga kako znaš i umiješ. Pogled mi klizi po birou. Francisovu i mojem birou koji nikad ne čistimo. Dva stola, jedan nasuprot drugome, na njima gomila papira, šalice, prazne kutije hrane za van, dva kompjutora i dvije svjetiljke. Oko stolova su ormarići, svi krcati dosjeima. Gušimo se u papirima. Pokraj vrata je vješalica za kapute na kojoj trenutačno ne visi ništa, ljeto je. Francis kasni, valjda će donijeti doručak. Kroz spuštene, jeftine, plastične rolete šuljaju se prvi valovi svjetlosti.

Viktor je nestao. Anđeo zaštitnik prostitutki i skitnica. Razmišljam odakle da krenem. U mislima vrtim imena svih ljudi s kojima je Viktor surađivao, bio dobar, ili imao frku. Sve redom anđeli, proroci drugoligaši, niži bogovi i slična bića za koja su ljudi davno prestali mariti.

Izaija. Zvan Rale. Nekad velika faca među prorocima. Danas ponekad sanja rezultate utakmica pa digne neku sitnu lovu na kladionici, kao i svi propali proroci. I to je početak. Njega bi se moglo pronaći u Novom Zagrebu, Utrine ili Zapruđe. Čujem korake na stubištu. To doručak dolazi s Francisom.

ON PAMTI

Sjećam se dana kada sam vrišteći došao na svijet, poput asteroida koji je izbrisao velike

reptile s lica Zemlje. Sjećam se drhtaja kad mi je prvi udisaj zraka prostrujao tijelom. Sjećam se topline majčine kože. Sjećam se tihog zujanja bolničkih aparata. Sjećam se i atonalnih melodija za uspavljivanje ugrađenih u moj kinderbet. Sjećam se i stvari prije svog vrištećeg dolaska.

Sjećam se svih nijansi neba. Sjećam se ritma zvjezdanih titraja. Sjećam se i mirisa oceanske pjene. Negdje sam pročitao da je trauma rođenja tolika da kroz naš prvi vrisak nestanu sva sjećanja na svijet u kojem smo prije bili. Kod mene je nešto pošlo po krivu. Ja se sjećam svega.

Sjećam se i sna koji sam sinoć usnuo. Plivao sam hladnom rijekom, protiv struje. Uskoro više nisam imao snage i počeo sam tonuti, sve dublje i tamo gdje je sve tamnije. Bio sam okružen tamom, smrznut i bez zraka, no tada je odnekud doprla svjetlost. Ugledao sam meduze, velebne, svjetleće meduze svih boja. Obgrlile su me lovkama i odnijele na površinu. Probudio sam se u hladnom znoju. Umio sam se i zapalio cigaretu naslonivši se pritom na prozorsku dasku. Sunce je bilo na istoku, crveno poput novorođenčeta. Poput mene kad sam prvi put udahnuo, poput asteroida koji je ubio sve velike reptile. Zvijezde su i dalje titrale, a nebo je bilo isto, tek dan starije.

Kuham kavu i zapisujem san u veliku, cmu bilježnicu. U njoj su zapisani svi moji snovi. Oko devet sati zove Francis. Pita jesam li za kavu. Odgovaram da upravo pijem kavu. Pita smije li doći, priča mu se. Iako znam da nešto treba, kažem mu neka dođe. Znam da će s njim doći i njegov partner, kakseonozove, Bob.

Grijem ruke šalicom kave. Jutro je u punom zamahu. Negdje vani laje pas.

DRUGI S NEBA

Dobra je kava, kažem i sjedam za stol. Bob razgledava stan, a Danijel lupka prstima po stolu.

Što trebaš? pita.

Odmah na posao?

Sliježe ramenima. Nema smisla gubiti vrijeme, ovdje si s razlogom, ne bi me inače zvao tako rano. Što te muči?

Viktor je nestao, dobacuje Bob dok mu kopa po policama s knjigama.

To me se ne tiče, i pažljivije malo s tim knjigama.

Mislili smo da znaš... započinjem.

Ne znam gdje je.

A Rale? upitam.

Izaija? podiže obrvu, srče kavu.

Kimam.

Što će vam on?

Pa prorok je, zar ne? opet će Bob, lista *Tibetansku knjigu mrtvih*.

Prorok drugoligaš. Danijel naglašava drugu riječ. Usto je i skitnica. Frajer visi oko jednog kafića i prati stanje na kladionicama.

Koji kafić?

Cafe bar Limun, kod utrinskog placa. Prekoputa kladionice.

Ništa, idemo? upitam Boba. Ovaj vraća knjigu na mjesto i potvrdno kima. Ako ga vidiš prije nas, reci mu da nam se javi, da možda imamo nešto za njega.

A što imate za mene?

Ostatak jutra će ti biti tih, kažem i zatvaram vrata.

ONI IGRAJU ŠKOLICE

Gledam ribe u akvariju. Ribe koje neprestano mijenjaju boju. Trepćem, one izlijeću iz akvarija, lete, pretvaraju se u leptire. Leptiri kruže po sobi, pretvaraju se u vrtlog. Pretvaraju se u mršavu djevojku duge crne kose u blijedozelenoj haljini.

Volim taj trik, kažem Hani.

Kasnimo, odvrati. Kasnimo, gdje su krede?

Vadim kedu iz džepa. Bijelu. Hvataj, kažem, i dobacim joj je.

Hvata je. Neću bijelu. Posegne za torbicom na stolu ispred mene i pretresa je. Vadi plavu kedu.

Voila! uzvikne, zavrti se na peti i počne crtati po parketu. Crta školice, dječje, jednostavne školice. Na kraju nacrtu polukrug, u njemu napiše nebo, velikim slovima. Idemo, kaže i počne skakati. Dolazi do neba i nestane, iza nje ostane miris proljetnog povjetarca i asfalta nakon kiše. Uzdahnem, ustanem i krenem za njom. Skakućem i prilikom ulaska u nebo zamišljam da se nalazim na školskom igralištu. Zažmirim. Otvorim oči. Iznad mene je plavetnilo išarano bjelilom. Pored mene je visoka trava išarana plavim i ljubičastim cvjetovima. Neboderi i zgrade se zabijaju u nebo, a mi stojimo na vrućem asfaltu.

Kasnite, kaže Pavel. Naslonjen je na stablo, ne gleda prema nama. Visoki, crnokosi momak koji se rijetko kad (on kaže nikad) češlja. Pavel nosi zulufe jer misli da zbog njih izgleda kao Corto Maltese.

Hana se zaigrala.

Seko, seko, cokće Pavel.

Ješu je kriv, on voli gledati kako se iz riba pretvaram u leptire.

Sliježem ramenima. Što ćemo?

Leći u travu i gledati nebo, kaže Pavel i kreće prema livadi. Slijedimo ga, on nogom gnječi visoku travu. Kaže da će nas tako manje škakljati. Ležimo i gledamo u nebo.

I što sad? upitam ga.

Odgonetavamo je li nebo iste boje kao kad smo bili mali.

Šutimo i gledamo. Pavel počne štucati. Hana i ja pogledamo prema njemu.

Netko te spominje, kaže Hana.

Ovo se dugo nije dogodilo.

Pretvaramo se u vrane i letimo do obližnjeg stabla, u hladu održavamo sastanak. Tako izgledamo manje sumnjivo. Osim jednom mladiću koji nas uvijek pita gdje je Corto. Mi šutimo, ne grakćemo.

PROROKOV SAN

Ponekad sanjam tračnice. U mojim snovima one su prazne, bez početka i kraja. Nikad nisam dokučio značenje tog sna, on se samo pojavi iz predgrađa svijesti, razmrskana mi lubanju i ostavi me da ostatak dana lutam poput duha.

Neka, ja sam čuo da sanjaš samo kladioničke rezultate.

Frknuo sam. Da je tako, Francis, ne bih bio ovdje, kod tržnice, u ovom kafiću. Da dižem basnoslovne svote na kladionici, ne bih se zadržavao u ovom gradu.

Što fali ovom gradu?

Anđeo zaštitnik skitnica.

Mislio sam da znaš gdje je.

Zamolio sam ga za cigaretu. Plavi Camel. Francis je uvijek imao stila, za razliku od njegovog partnera Boba. Bob je pušio bilo što. Bob je imao mrlje od hrane na košulji. Bob je upravo otišao po kebab.

Kako bih znao gdje je?

Prorok si.

Prorok drugoligaš. Naglasim drugu riječ. Francis se namješta, stavlja obje ruke na stol. Očekuje odgovor.

Pitaj vrane, odgovaram mu.

Zašto vrane?

Ako znaju gdje je Corto Maltese, znaju i gdje je Viktor.

Vrane, dakle. Misliš na...

Pavela i njegovu škvadru. Da.

Francis stavlja deset kuna na stol, za moju kavu. Zahvaljuje mi i obećava da će naći Viktora. Meni je svejedno. Skitnica sa zaštitnikom ili bez njega, i dalje nemam struje u stanu. Francis kreće prema vratima.

Znaš, progovaram, prije dvadesetak godina sanjao sam sljedeću stvar. Francis se zaustavlja kod vrata. Vidio sam oljuštenu boju na vrtuljcima i ljuljačkama. Vidio sam žgoljave momke kako raspravljaju o pojmovima koji im nisu jasni. Kako se olako razbacuju riječima poput: smrt, početak i svemir. Vidio sam djevojčice napuštene od loše trave kako se cerekaju na školskom igralištu. Vidio sam poluprazne koncertne dvorane. Zatim sam opet vidio momke, ovi nisu bili nejaki, bili su to agresivni, polupijani mladići, družili su se s prenašminkanim, polupijanim djevojkama. A Zemlja se okretala brže nego inače. Jeziva vizija.

I što mi hoćeš reći?

Imam osjećaj kao da sam zaspao i probudio se dvadeset godina kasnije. Nisam primijetio da se išta promijenilo.

I nije. Vidimo se, Rale.

Francis odlazi. Ispijam kavu. Izlazim i gledam oblake. Nikamo im se ne žuri.

ON ZAPISUJE SNOVE

Zapisivanje snova zeznut je posao. Kad se razbudim, pola sna ostane bez boje i tona. Zato zapisujem snove još u polusnu, oteturam do bilježnice i zapisujem utiske, nasumične slike i asocijacije, pustim ruku neka klizi paralelno s umom. Napisano poslije čitam i povezujem, kao kolaž. Sad listam svoju enciklopediju snova, tražim zapis kad sam posljednji put vidio Viktora.

Bila je magla i ulična su svjetla izgledala kao udaljene zvijezde. Stajao sam sasvim sam nasred puteljka na školskom igralištu. Bilo je hladno, zabio sam ruke u džepove i počeo sam hodati. Ispred mene se nazirala silueta. Silueta je ubrzo poprimila boju i oblik, bio je to Viktor.

Što je ovo?

San.

To vidim.

Zašto onda pitaš?

Pitam te zašto si ovdje.

Zašto me ti sanjaš?

Hoćeš li prošetati sa mnom?

Kimnuo je. Uskoro smo se našli u parku. Bilo je proljeće. San je uskoro iscurio u javu. Simbolika mi i dalje nije jasna.

Naravno, u enciklopediji je događaj drugačije zapisan. Otprilike ovako: MAGLA - SVJETLA KAO UDALJENI PLANETI - SOLO - HODAM - SILUETA - VIKTOR - ZALUTALI SMO JEDAN DRUGOME U SAN - NAILAZIMO NA PROLJEĆE.

Starče, gdje li si sad odlutao?

SJENA I ŠAPTAJ

Bili smo suviše neoprezni. Bili smo neoprezni, a Francis i Bob su profiji, vrhunski detektivi u službi Nebeske Birokracije. I evo nas sad, u mom stanu, na četrnaestom katu, između hrpe knjiga i gramofonskih ploča. Nije da su neugodni ili da će nas zlostavljati, mi sjenke samo ne volimo kad nas se ispituje. Znamo mnogo tajni i trikova. Nije gušt kada ih znaju i drugi.

Gdje je Megi? pita Bob.

Jučer je zaključila da joj je ovaj grad dosadio, otišla je na dva-tri dana. Možda na dva-tri tjedna.

Megi je moja sestra, najmlađa u škvadri. Sklona je lutanju. Luta gradom, mislima i hipotetskim situacijama. Ima teoriju da sa svakom hipotetskom situacijom stvori novi svijet. Rekao sam joj da to nije ništa novo, da svaka mogućnost stvori nekoliko novih svjetova.

Kamo je otišla?

Ne znam. Sjela je na prvi vlak.

Znali smo da ćete nas tražiti, progovara Ješu.

I pronaći, nastavlja Hana.

Teško je ne uočiti tri vrane kako grakću u krugu, kao da razgovaraju.

Zapravo i jest, ubacujem se u razgovor. Dosad nas je primjećivao samo neki momak iz susjedstva. Nego, što trebate? Mislio sam da je dogovor da se Birokracija ne upliće u poslove sjenki.

Tražimo Viktora, kaže Bob, gleda kroz prozor, grad prostrt ispred nas, ispod nas.

On je vaš, kakve mi veze imamo s njim?

Pitali smo Danijela. Danijel nas je uputio Raletu. Rale je rekao da pitamo vrane.

Ako ga ne možete naći u gradu, nađite ga u snu. Siguran sam da ga Danijel i Rale ponekad sreću tamo, u snovima.

Mi ga ne sanjamo. Uostalom, treba nam dozvola da uđemo unečiji san. I krajnje je nepristojno njuškati po tuđim snovima.

Grad ga sanja. Nekoliko gradova ga sanja. Bio je anđeo čuvar u Berlinu, Münsteru, Londonu, Madridu i Zagrebu.

Trebat će nam vješt hodač kroz snove, Francis razmišlja naglas.

Mislim da je vrijeme da se Danijelu počne kucati, Ješu se cereka.

Ali neće htjeti to besplatno učiniti, nastavlja Hana.

I mi ćemo, naravno, tražiti protuuslugu, priključujem se. Opaki ste igrači, Bob i dalje gleda kroz prozor.

Samo uživamo u rijetkim trenucima kad Birokracija traži pomoć sjenki i šaptaja.

Sjene su ovdje dulje od nas. Bob se odmiče od prozora, rukuje se s nama. Vaši smo dužnici. Čut ćemo se čim pronađemo tog starca.

Münster - Kuhviertel, Berlin - Kreuzberg, London - Soho, Madrid - Lavapiés. To su mjesta kuda se najčešće motao, dodajem.

Frank kima, Bob nam namiguje, polako iščezavaju u mraku hodnika.

Zapravo mi je žao, obraćam se Hani i Ješu.

Zašto?

Volio bih im se pridružiti u toj šetnji, pet gradova u jednom snu.

GRADOVI U KRATKIM REZOVIMA

Pet gradova u jednom snu? Danijel diže pogled s knjige.

Nije nemoguće, kažem mu, Francis je pogledao priručnike.

Nije, no uvelike ovisi o tome jeste li bili u tim gradovima.

Šutimo, istovremeno se pogledamo.

Jer ako niste, sve ovisi o vašoj viziji tih gradova, a to je teško spojiti. Dakako, svi sanjamo o gradovima, dopuštamo da nas vodi zvuk njihovih imena. Kod Londona je to teška magla ispresijecana žutim svjetlima, mokri pločnici i beskonačne ulice. Kod Madrida su to vijugave, uske ulice, ljetna noć i pjesma.

Što, dakle, trebamo učiniti?

Možeš li složiti san? ubacuje se Francis.

Mogu, mrmlja Danijel. Gleda kroz prozor. Sunce je bilo na zapadu, crveno poput novorođenčeta. Poput asteroida koji je ubio sve velike reptile. Zvijezde su i dalje titrale, a nebo je bilo isto, tek dan starije. Spušta knjigu i ustaje, odlazi u svoju radnu sobu. Čujemo ga kako više.

Ovako: ispisat ćete na papir niz asocijacija na gradove, trudite se pisati u što kraćim crtama. Kratko i jasno, kontate? I dajte mi svaki pedeset kuna.

Što će ti novac? vičem.

Idem po viski, vraća se i daje nam papire i olovke.

A što će nam viski?

Da misli lakše teku, da lakše usnete. Post vinum verba.

Poslije vina dolaze riječi?

Tako je. I bolje je ako zaspate ko klade.

Nikakvi narkotici?

Zaboga, što će vam? Pa imate mozak. Dođem brzo, vi počnite pisati

Uzimam olovku u ruke i razmišljam. Počinjem s Münsterom, žutim svjetlima izloga, mirisom cimeta i farovima automobila.

ON GRADI GRADOVE

Otpijam gutljaj i gledam onu dvojicu. Sklapam oči i čujem kako črkaju po papiru. Pišu i križaju, prepravljaju.

Nemojte toliko križati, dobacujem, prve su asocijacije najhitnije, koliko god apstraktno zvučale. Čujem kako si Bob toči još. Popili smo više od pola boce, misli mi slobodnije teku, ideje frcaju, pojavljuju se i nestaju kao kišne kapi na vjetrobranu automobila. Odlučujem ne točiti više, ovako je okej, popijem li još malo, misli će mi otromiti. Uskoro su gotovi.

Okej, dajte mi papire. Pružaju mi papire, ja ih savijam i krećem prema radnoj sobi.

Što sad? pita Francis.

Uzimam kamenu posudu i nekoliko bočica. Sad stvaramo san, kažem.

Bob promatra bočice u mojim rukama. Arkadijski san, mrmlja, dugo to nisam vidio.

Sve manje ga ima, odgovaram i stavljam posudu, bočice i listove papira na stol.

Izgleda kao polarno svjetlo, komentira Francis. Polarno svjetlo u bočicama.

Koliko će ritual trajati? pita Bob.

Ovo nije ritual. San je jednostavno stvoriti, čak i na umjetan način. Ključ je u tome da san preneseš u javu, ili sebe u san. Uzimam papire i tražim ih upaljač, Bob mi daje svoj. Palim papire, njihove asocijacije i slike polako gore, pepeo pada u posudu. Otvaram jednu bočicu i polako izlijevam njen sadržaj, polarna svjetlost curi, pada po pepelu, on oživljava, u posudi niču mali gradovi, kule i katedrale, ulice i rijeke.

Što sad? pita Francis.

Sada spavajte, podižem posudu i otpuhujem gradove od pepela prema njima.

MADRID ILI BILO KOJI DRUGI GRAD

Noć se spuštala na grad poput pauka, gladnog pauka. Svjetla su se palila, zgrade su oživjele zahvaljujući žutim svjetlima što su sjajila iz njihovih utroba. Pogledao sam oko sebe trudeći se razaznati u kojem smo gradu. Na drugoj strani ulice nalazio se ruševni hostel s neonskim natpisom kojem su radila slova H-O-T-E-L. Ugledao sam dva grafita na zidu, dvije siluete s cilindrima, naklonile su nam se.

I, započinje Francis, gdje smo?

Napravio sam nekoliko koraka do ulične lampe s mnoštvom naljepnica. Na jednoj je bila slika bika ispod koje je pisalo: Welcome to Spain, the only country that enjoys animal torture.

Sudeći po jeziku, cerio sam se, vjerojatno smo u Londonu.

Vrlo duhovito, gdje su ono rekli da bismo ga mogli naći?

Lavapies, slijedi me.

Vijugali smo ulicama koje su mirisale na urin i alkohol. Španjolci su visili po ulicama, a ne po klubovima kao ljudi u drugim gradovima. Odnekud dopire pjesma. Tužna. Zacijelo je o ženi (i neuzvraćenoj ljubavi).

Nastavili smo šetati, s lijeva i desna su dopirali mirisi iz restorana i krčmi, tajlandskih, indijskih i libanonskih. Ljudi su glasno pričali, pili cerveze i pričali o čemu god ljudi pričaju. Madrid je uvijek bio mnogo glasniji noću. Uskoro smo došli do trga, mnogo je ljudi sjedilo na podu i pilo, ugledali smo klince kako se igraju u parku dok njihovi roditelji prekoputa ispijaju tko zna koje pivo. Neki su motali džoint. Jasnije sam čuo pjesmu. Pripiti je pijanac pjevao o ženi koju ne voli. Naježio sam se. To nije bila najljepša pjesma koju sam čuo, ali je bila

najiskrenija. Bolno iskrena, taj je pijanac trenutačno bio razoružan pred svijetom.

Kamo sad, Bob?

Tražimo kavanu dostojnu takvog gospodina.

Tumarajući uokolo, naišli smo na kavanu Barbieri. Izgledala je elegantno, kao da su u nju nekoć zalazili pisci, pjesnici i džezisti. I dalje zalaze, samo što su u međuvremenu osijedjeli. Otvorili smo stara drvena vrata i ušli. Zidovi kavane su od oksidiranih ogledala, lijevo od ulaza je aparat za cigarete, šank je dugačak, a strop pridržavaju stupovi od lijevanog željeza. S razglasa je dopirao džez. Svi gosti su pušili i glasno pričali. Međutim, Viktoru ni traga. Odjednom se u džez počela uplitati neka druga melodija, nešto električno, puno prkosa. Uskoro sam prepoznao Rottenov glas kako prodire kroz šum džez-metlica. Stvarnost je pucala, topila se, uskoro nije bilo ni traga kavani Barbieri, a džez su zamijenili Sex Pistolsi.

Pogledao sam oko sebe, bili smo u malom kafiću s nekoliko starijih pankera za šankom. U separeu se žvalio neki mlađi par. U kutu je bio starinski džuboks u kojem su se nalazile samo punk-singlice. Ovo je mogao biti samo London. Spanish Bar, Soho. Pogledao sam na ulicu i ugledao grafit Sida Viciouosa.

Toto, imam osjećaj da više nismo u Madridu.

Bogami, ni u Kansasu.

Pa, hajmo, noć je mlada.

Izašli smo i krenuli nasumičnim smjerom, lutajući kroz Soho, kraj dilera i noćnih klubova. Oko nas bilo je mnogo mladih ljudi, strejt, pederi, lezbe, transiđi, skinsi, modsi, pankeri, hipsteri... Francis se naglo zaustavio pred jednim noćnim klubom iz kojeg su mračno pulsirali basovi.

Što je? upitam ga.

Imam osjećaj da je unutra.

Ma daj, čuješ li ti tu muziku? Unutra svira neki trip-hop ili dubstep.

Francis me povlači za rukav i ulazimo. Slabašna zelena svjetla osvjetljavala su prostor, za šankom nije bilo nikoga, u separeima su ljudi skulirano micali glave u ritmu neke pjesme Massive Attacka i ispijali pića. Sve je i podsjećalo na njihov spot.

Hajde, nije ovdje.

Francis je podigao kažiprst.

Što?

I onda sam čuo. Basovi su postali još žešći, mračna erotika Massive Attacka gubila se u frenetičnom beatu, zelena su svjetla mijenjala boju i zidovi su se topili. Uskoro smo se našli u mnogo neurednijem noćnom klubu, crvena svjetla plesala su nam po tijelima, a skulirani trip-hop pretvorio se u drum'n'bass. Bili smo opkoljeni.

Prepoznaješ li ovo mjesto? viče Francis. Jedva ga čujem.

Kimam. Klub Zapata, vičem, Berlin, Tacheles. Guramo se kroz gomilu ne bismo li izašli. Osjetim pijesak pod nogama, vani su barovi uređeni u stilu *Mad Maxa*, daske za peglanje služe kao stolovi.

Zanimljivo mjesto, mrmlja moj partner.

Nekadašnja robna kuća. Saveznici su je zrokalili u Drugom svjetskom, otad služi kao okupljalište boema, umjetnika i ostalih pothranjenih bića. Tu je i muzej metalnih skulptura, izgleda kao um Tima Burtona. Tacheles na jidišu znači tupa istina.

Kako ovdje pronaći Viktora?

Nije u ovoj četvrti, rekli su da se vucarao po Kreuzbergu. Slijedi me. Izašli smo iz kompleksa i zaputili se prema stanici U-Bahna. Likovi s grafita oživjeli su, Super Mario je skakutao usporedno s nama, trudio se uhvatiti gljivu za još jedan život. Ulična su svjetla pomahnitala, palila su se i gasila, šarala su sjenama po podu. Spuštamo se na stanicu U-Bahna, na peronu nema nikoga. Uskoro dolazi lokomotiva.

Lokomotiva u gradskom prometu? Francis podiže obrvu.

Ovo je san, vrijedi sasvim drugačija logika. Otvaram vrata vagona i ulazim. Svi su kupei prazni. Izabiremo jedan. Lokomotiva kreće uz škripu. Polazi u mrak. Ništa ne vidimo. Vozimo se i ne primjećujemo koliko vremena prolazi. Šutimo. Strpljivo čekamo da se lokomotiva negdje zaustavi. Polako razaznajem oblike u tami. Uskoro izranjamo iz mraka, zaškiljim od iznenadne provale svjetla. Zaustavljamo se. Francis i ja ustajemo i izlazimo. Iskoračujemo na kolodvor. Zapljusnuo nas je ranojesenski zrak. Bilo je rano jutro, plavo i tiho.

Ovo mi ne izgleda kao stanica U-Bahna.

Ni meni

Münster? upitam Francisu.

Zagreb sigurno nije.

Uхватili smo taksi, taksistu smo rekli Kuhviertel. Tiho smo klizili ulicama. Na horizontu su nicali tornjevi crkvi i katedrala. Prolazili smo kroz ulice i godišnja doba. U jednoj ulici je padao snijeg, skrenuli bismo u drugu ulicu i naišli na zelenilo. Zaustavio se pokraj Pinkusove pivnice, ciglene zgrade s plavim neonskim natpisom. Rekao sam Francisu da plati i izašao iz taksija.

Poznajesh li ovaj grad?

Slabo, bio sam ovdje nekoliko dana prije nego što sam kidnuo u Nizozemsku, Francis zalupi vratima taksija.

Zgodno mjesto, studentsko, rekao bih.

Je, ima zgodna kavana u blizini, prave odličnu kavu. Brazilsku, ja mislim.

Kako se zove?

Cafe Malik.

Pa hajmo onda.

Pošli smo niz ulicu i uskoro ugledali kavanu. Ulazimo. Mlad, tamnopus konobar puši cigaretu. Kad nas je ugledao, ugasio je cigaretu, kaže kako ne bi smio pušiti zbog zakona. Kažemo da nas ne smeta, sjedamo za stol i naručujemo kavu.

Što sad? upitam.

Ne znam, čekamo neki znak, tražimo pukotinu u snu. Konobar nas poslužuje, Francis ne obraća pozornost na nj, ne primjećuje da nas je poslužio drugi konobar. Iako sam samo trepnuo, činilo se kao da sam spavao danima, odjednom više nismo bili u toj kavani, a čini se ni u Münsteru. Nalazimo se u mnogo manjem lokal, zidovi su žuti, oblijepljeni isječcima iz novina, prastari feljtoni, slike mrtvih književnika.

Zdravo, momci, začujem glas, ugodan, blag. Okrećem se i susrećem jednako ugodne, blage, plave oči. Ustajemo i sjedamo do njega.

Pa, zdravo, starče, gdje li si nestao? pita ga Francis.

Lutao sam, odgovara.

Prije da si se izgubio, podbadam ga.

Trepće. Kako se mogu izgubiti ako se na kraju nemam gdje odmoriti?

ŠARENE KREDE

Šetali smo školskim igralištem, Ješu, Pavel i ja. Kroz krošnje vidjeli smo djeliće velikog plavetnila išarane oblacima i avionima, i svatko je imao svoj kutak na nebu. Njih dvojica udubila su se u raspravu o novom albumu Nationala. Meni je bio suviše patetičan, i nisam imala što nadodati. Pavel je upravo komentirao kako mu neka pjesma zvuči kao da je prepisana s jeftine londonske razglednice. Ješu ga je prozvao cinikom.

Slušala sam djecu kako se smiju i zaključila kako je zvuk njihove igre isti na svim stranama svijeta. Sklopila sam oči. Kada sam ih otvorila, ugledala sam mnoštvo mališana kako kredama šaraju asfalt. Između njih ugledala sam nešto stariju djevojku čiju sam figuru smjesta prepoznala. Bila je to Megi.

Djeca su škrabala po asfaltu, a njihovi su crteži oživljavali. Raznobojni baloni i zmajevi poletjeli su k nebu, a cvijeće je nicalo iz asfalta.

Pavele, seka ti opet stvara frku, komentirala sam.

Vidim, ali pusti je, zvuk dječjeg smijeha grije cijeli svemir.

Ta je večer bila posebno topla.

SVJETIONICI TREPĆU

Naučio sam sve dane u tjednu, reče prvi dječak.

To smo već odavno naučili. To je drugi dječak.

Da, ali Megi mi je rekla da su nas krivo naučili.

Kako onda ide?

Ponedjeljak, utorak, oblak, četvrtak, petak.

Oblak je na nebu.

A gdje su dani?

Pa, na zemlji.

Dakle, nebo ne zna što su to dani?

Tako je.

A zašto?

Ne znam.

I Megi mi je rekla da nebo ne zna što su to dani, ali da oblak zvuči ljepše od srijede.

DOMAĆI URADAK

Matematika mi se dopada iako računanje nema ama baš nikakve veze sa ~~stvarnim svijetom~~ stvarnošću. Moji mama i tata, recimo. Dvije brojke gdje sam ja ono nakon jednake znaka jednakosti. I što kad jedna brojka ode? Možda nas u višim razredima nauče o brojkama koje ne postoje.

*

Tko je uopće ta Megi? to pita onaj dječak kojeg smo predstavili drugog.

Jedna starija djevojka.

Koliko je starija?

Rekla mi je da je dovoljno stara.

Pričao si s nepoznatom osobom.

Nisam, nije nepoznata. Zove se Megi.

DOMAĆI URADAK

SVJETIONIK

Svjetionici danju spavaju, a noću trepću. Oni brodovima pokazuju gdje je kopno. Tako brodovi znaju gdje treba skrenuti.

*

I što ti je još rekla?

Da neki snovi ne nestanu kada otvoriš oči.

Kako?

Ostanu s ove strane ogledala.

Ogledala?

Da. Snovi su druga strana ogledala na kojoj se prisjetiš svega. Znaš sve jezike i lebdenje ti dolazi prirodno. Tamo snijeg ne mora biti hladan i može biti crn, recimo. Ponekad i oblak padne na do.

A kako to Megi zna?

I ona je san. Jednostavno je odlučila ostati ovdje.

Izmišljaš.

Ne izmišljam.

Dokaži, upoznaj me s njom.

Vidio sam je dva puta. Oba puta mi je prišla dok sam te čekao na glavnoj grani Malog majmuna. Ne! Drva života. Opet sam zaboravio kako su ga Vikinzi zvali.

I ja. Pa, možda opet dođe.

Ali rekla mi je da ponekad izađe i ne može prestati hodati.

Vratit će se, valjda.

I to mi je rekla. Ako dovoljno dugo ideš u jednom smjeru, stići ćeš se na mjesto odakle si krenuo. Njoj je dosadno uvijek biti na istome mjestu.

Izmislio si je. Ona ne postoji.

Postoji.

Vidjet ćemo.

Hoćemo.

Jesi li znao da Vikinzi nisu nosili rogate kacige?

Nisam.

DOMAĆI URADAK

MOJI PRIJATELJI

Imam ~~puno~~ mnogo prijatelja. Svaki dan iza nakon škole imamo tajne sastanke u tajnoj bazi koja je tajna, inače ne bi bili tajni sastanci ni tajna baza. Volimo se se penjati po stablima i svatko ima svoju granu i svoj komadić neba. Osim prijatelja imam i prijateljicu. Megi je s druge strane ogledala gdje se prisjetiš svega čega se ne sjećaš kad se probudiš.

*

Prošlo je već tri dana i nije nas posjetila, kaže dječak, onaj kojeg smo drugog predstavili.

Možda luta, kaže onaj prvi. Često luta.

Sjede skupa u klupi. U boravku za učenike. Prvi su gotovi s domaćom zadaćom, sad ih učiteljica svako malo opominje da ne ometaju drugu djecu. Prvog dječaka učiteljica opominje da se ne klatari na stolcu jer će pasti. Pa što, pomislio je on, postoje i gore stvari od pada. Časna sestra koja im predaje vjeronauk, recimo. Ta koza se uvijek derala na njega. Prvi im je sat dala zadatak da se potpišu na prvu stranu pisanke i zatim ukrase potpis. On je nacrtao mač čarobnjaka Gandalfa i zapisao svoje ime na oštricu. Kao da je urezano. Kad je časna to ugledala, pomahnitala je i počela vikati, da kakav je to čarobnjak, da je to pogano i da mora ispočetka. Dječaku se ideja mača dopadala, pa je pobrisao čarobnjaka (srećom, još ga nije bio počeo farbati bojicama). Razmišljao je. Prisjetio se anđela s plamtećim mačem. To će joj se valjda dopasti. Nacrtao je anđela najbolje što zna. Bez aureole. Krila su bila pomalo sakata. Ali časnoj se crtež svidio. Koja koza.

Lažljivac si, rekao je drugi dječak prvome dok su se za vrijeme odmora kokali za sličice nogometaša. Uskoro će ih roditelji pokupiti iz učeničkog boravka.

Nisam.

Jesi.

Taj su se dan potukli. Pozvali su im roditelje. Megi se opet nije pojavila.

DOMAĆI URADAK

Domaća zadaća nam je rima
Mjesec je zub koji se klima
Nebo je oblačno platno

Nitko tamo ne hoda, pa nije blatno

*

Idući dan dječaci nisu pričali niti su sjedili skupa. Zapravo, bili su prisiljeni sjesti jedan pokraj drugoga kada su, nakon nastave, došli ručati u boravak. Svaki je buljio u svoj tanjur, pogled im ni milimetar nije išao udesno, tj. ulijevo. Nisu se kokali za sličice nogometaša. Drugi je dječak igrao nogomet, prvi je bijelom kredom koju je maznuo vjeroučiteljici crtao škole po asfaltu.

Nemate li ljepše krede u školi? bila je to Megi. Kosa joj je i dalje bila raščupana. Nosila je traperice i crnu majicu bez rukava na kojoj je bila fotografija neka četiri frajera s dugim kosama i košnjacima. Nosila je ofucane tenisice. Nimalo nalik djevojčicama iz njegove škole. To mu se sviđalo.

Megi! viknuo je dječak. Prvi.

Megi? drugi je dječak zastao usred driblinga. Oduzeli su mu loptu i nastavili bez njega. On je dotrčao do Megi i prvog dječaka.

Zdravo, malac, rekla je Megi prvome.

Gdje si bila?

Lutala sam.

Eto, vidiš da je lutala, likovao je prvi dječak.

Donijela sam tebi i tvom prijatelju krede. Šarene krede.

On mi više nije prijatelj.

A zašto?

Rekao mi je da lažem i da ne postojiš.

Pa kad si rekao da je ona san, rekao je drugi dječak. Snovi ne postoje.

I vidiš, ipak sam ovdje.

Ali vidim da nisi san.

Reci mi onda, bi li neka stvarna osoba mogla ovo napraviti? izvadila je krede iz džepa: crvenu, plavu, zelenu itd., itd., itd. i nacrtala zmajeve, balone i cvijeće. Zmajevi i baloni poletjeli su k nebu, cvijeće je niklo iz pukotina u asfaltu.

I tako su crteži, oslobođeni s asfalta, postali dio neba.

PRVI KORACI

Rekao si, kada sve postane moguće više ništa nije stvarno

Simo Mraović

Prve je korake napravila na snijegu. Zajedno sa snijegom nestali su koraci. Kao da nije ostavila nikakav trag na Zemlji. Sada ima dvadeset i jednu godinu i zapravo nije ovdje. Ne mislim pritom da je hladna, jednostavno je prati osjećaj da sve što joj se događa nije stvarno. Kao da je riječ o nekoj drugoj osobi, a ona je tek promatrač. Kako joj se činilo da ništa nije stvarno, ponekad je morala dotaknuti pojedine predmete i osobe kako bi se uvjerila da su ondje, da se neće rastopiti kao san prilikom podizanja kapaka.

Prošlo je dvadesetak godina od prvih koraka u snijegu. Ponekad joj se čini da su se i dani istopili kao san prilikom podizanja kapaka. To nisu bile sekvence, nikakvi logični nizovi. Tek krhotine u tehnicoloru. Čak joj se i činilo da je sve to san. Ljeti je ležala na krevetu i pušila. Toliko da joj je soba bila u magli. Uz nju uvijek neki roman. Jednom Dostojevski, jednom Kafka, jednom Murakami, jednom Kamov. Poezijom se nije zamarala. Ponekad bi samo ležala, smeđa razlivena kosa oko nje i ispod nje. Žmirila je i razmišljala o oceanima i riječima što zvuče kao vječnost. Nije izlazila sve dok se Sunce ne bi stišalo. Zimi je išla po kafićima. Sjedila je sama. Znala je popušiti cijelu kutiju. To je bilo kojih sto pedeset stranica i dvije ili tri šalice kave.

Njega je upoznala sredinom jeseni na fakultetu. Visok, pomalo pogrbljen, previše samodopadan. Glasan. Vječno u središtu pozornosti. No svejedno se nije slagao s većinom ljudi i unatoč šarmu teško se uklapao. I on na svoj način ponekad nije ovdje. Tvrdio je da je uvijek okružen čudesima, no svejedno se ponekad činilo da gaji romantične iluzije o prošlosti. Znala ga je viđati vani s njegovim prijateljima. Uvijek nasmijani. Šarmantni delinkventi. Priča se kako skupa preslušavaju isključivo longplejke i kako gledaju filmove samo u starim kinima. Oduran klišej koji ne može biti istinit. Konstantno u svom filmu s duhovitim dijalozima i savršenom glazbenom pozadinom. Želio je biti odmetnik. Činio joj se

apsolutno nepodnošljivim. Završili su skupa na kućnom tulumu zajedničkog prijatelja. Uhvatio ju je na prepad, najimbecilnijim uletom koji je ikad čula.

Jesi li se ikada ljubila na pjesmu Smithsa?

Te večeri jest. Svirala je „Bigmouth Strikes Again“. Kasnije je priznao da ih ne može više čuti. Morriseya je htio politi benzinom i zapaliti.

Mislim da pretjeruješ, rekla mu je.

Ma daj, frajer je otišao sa stejdža na nekom festivalu jer je vidio roštilj u daljini. Kao, zakleti vegetarijanac, „Meat Is Murder“.

Svejedno pretjeruješ.

Dobro, možda ga ne bih zapalio, ali bih ga svakako gađao ćuftama.

Koliko ti imaš godina?

Dvadeset. Ja mislim. Zašto?

Ponekad zvučiš kao da imaš šest.

Što to o tebi govori? Imaš dečka od šest godina.

Nisi mi dečko.

A da?

Da.

Ljubili smo se na pjesmu Smithsa.

Kakve to veze ima?

Ima, ima. To je, kakseonokaže... romantika.

Čime se baviš?

Ne skreći s teme.

Čime se baviš, Elias?

Pišem.

Što pišeš?

Priče.

Kakve?

Ljubavne.

Namrštila se. Ljubiće?

Ne. Kratke priče koje se bave ljubavlju.

Aha.

Često se zaljubljuješ?

Mislim da nisam upoznao ženu u koju se nisam zaljubio.

Fuj, koji odvratani klišeji.

Dobro, lijepu ženu. Koja sluša dobru muziku. I gleda dobre filmove. I mora čitati.

Što ti čitaš?

Cortazara.

Što još?

Poeziju.

Kakvu?

Ljubavnu. Nasmijao se. Glasno se smijao.

A ti, što ti čitaš, Andrea?

Nemoj me zvati imenom.

Nego kako?

Ne znam. Ne volim svoje ime.

Zašto?

Obično je.

Što je obično ime?

Slegnula je ramenima.

Dobro, što čitaš?

Velike knjige.

Trenutačno?

2666.

Bolaño?

Si.

Kimnuo je. Idem prebaciti ovu pjesmu. Velveti. „Venus in Furs“.

Što fali Velvetima? upitala ga je.

Ništa, ali nisu baš za tulum.

Velvete je pustila njezina prijateljica. Nije bila presretna zbog činjenice da je umjesto njih pustio Strokese. Njujorčane je zamijenio mlađim Njujorčanima.

Uostalom, što? rekao je. Strokese su jednako artsy kao Velveti, samo što su mnogo prikladniji na tulumima. Vi dizajneri i arhitekti više mislite na pozu nego na samu muziku.

Koji oduran stereotip, odgovorila mu je.

Ponekad ih je potrebno koristiti.

Ali rekao si mi da ne podnosiš stereotipe.

Stereotipi su zabavni dok god se ne tiču mene.

To je pomalo licemjerno.

To je iznimno licemjerno.

Neobičan si momak, pun kontradikcija.

To je zen.

To nema veze sa zenom.

Volim misliti da ima.

Lažeš sam sebi?

Dovoljno sam naivan da povjerujem u stvari koje očito nisu istinite.

Nisam sigurna je li to dobro ili loše.

Ni ja.

Mislim da bi svijet možda bio ljepši da smo svi pomalo blentavi. Ali nisam sigurna da bih to mogla isfurati.

Ni ja.

Znaš što?

Ne znam.

Kenozoik nije za tebe.

Nasmijao se.

Ajmo odavde, rekla je.

Kamo?

Do mene. Imam bocu vina doma. Slobodno pusti Strokese.

Važi.

*

Izašli su. Mjesec je tek bio sitna rečka na noćnom nebu. Rekao joj je to.

Kako ljudi zaborave na Mjesec? Na sve njegove oblike.

Ne znam, odgovorila je. Volim kad mu se vidi lice. Onako, kao da huče ili je u najmanju ruku šokiran svime što vidi. Kao da govori: „Kog ste vruga sve toliko zakomplicirali?“

Meni se čini kao da je nezainteresiran.

Oh, misliš da ga onda neće smetati ako te ovdje poljubim?

Tako je.

Znaš, i ja sam ponekad kao Mjesec. Promatram i nezainteresirana sam.

Poznajem taj osjećaj. Znam da zvuči smiješno, no povremeno pokušavam svoj život učiniti više nalik romanu ili filmu.

No dobro, o ovakvim je stvarima bolje raspravljati uz vino i muziku.

Gdje živiš?

Nije daleko. Idemo pješice.

Važi.

*

Prvi put kad su vodili ljubav procjenjivali su snage. Nije toliko u pitanju bio seks koliko dokazivanje virtuoznosti. Kad se probudio, i dalje je bilo mračno. Ulična se svjetlost zabijala u prozor i raspršivala po njenom sobičku. Iznad kreveta imala je poster *Modesty Blaise*. Na noćnom ormariću bila je Murakamijeva *Norveška šuma* i Bolañova *2666*.

Ustaje, navlači hlače i majicu. Veže cipele. Uzima kaput i sprema se otići. Standardna

praksa. Zastaje. Ona i dalje spava, grleći prazan prostor gdje je maloprije bilo njegovo tijelo. Uzima njen mobitel i utipkava svoj broj. Tiho izlazi iz sobe, šalje joj SMS.

*Oh... sweetness, sweetness, I was only joking
When I said by rights you should be
Bludgeoned in your bed*

*

I tako, vodili ste ljubav? pripalio je cigaretu šibicom. Stajali su ispred zalogajnice dok je pljuštalo.

Vodili ljubav? Burazeru, ja sam romantik, ali mislim da nikada nisam vodio ljubav. Pripalio je cigaretu o njegov žar.

Dobro, penetrirao si?

Elias je otpuhnuo dim.

No?

Gospoda o tome ne raspravlja.

Mi nismo gospoda. Ti si budala, a ja sam klošar. Ali sam ti i najbolji prijatelj.

Najbolji prijatelj? Podiže obrvu.

Da.

To mi je pomalo vrtićki.

Dobro, ne moraš mi reći, jebe mi se. Ali neću te zvati na rođendan.

Nasmijao se. Dobro, da, jesmo.

Kul.

Kul.

Ajmo unutra, odbacio je cigaretu.

Ajmo.

Sjeli su natrag za stol. Kava im se ohladila. Elias je otpio gutljaj.

Fuj.

Da, ni kad je topla, nije baš nešto.

Šutjeli su tako. Elias nemirno lupka prstima po rubu stola. Prvo mali, zatim prstenjak, pa srednji prst i konačno kažiprst. Zvuči kao galop.

Idem. Nisam baš najbolje spavao ovih dana, a ovaj tvoj poziv usred noći nije pomogao.

Sori.

Ma, sve pet. Vidimo se.

Vidimo se, Maroje.

Nemoj me zvati imenom. To mu je rekla. Prisjetio se postera u njenom sobičku. Modesty Blaise. Da, tako bi je mogao zvati. Modesty.

Njih dvoje bit će dva pravca kojima je trebala vječnost da se dotaknu, tren da prožive vječnost, i tren da nestanu, nesigurni u mogućnost postojanja još jednog sjecišta. Dvije nesreće koje su čekale da se dogode.

I tako on sjedi u zalogajnici dok neon aritmično titra, a kuckanje kiše o prozor je jedino što trenutačno povezuje nju i njega. Nemirno lupka prstima po rubu stola. Prvo mali, zatim prstenjak, pa srednji prst i konačno kažiprst. Zvuči kao galop. A ona spava. Sanja kako bosa korača po snijegu. Po snježnom polju gdje je nebo bijelo i smrznuto poput tla. Sunce slabašno i daleko. Gotovo kao da...

NIKAD OD TEBE REVOLVERAŠA

Pukotine rastu, ja srastam s njima.

Repetitor

Rođen sam u najbolje moguće vrijeme i izgubio sam sjenu. To nije nešto što se lako izgubi. Znam zametnuti ključeve, upaljač, bilješke i knjige, ponekad zaboravim nečije ime ili na neki dogovor, ali ovako nešto mi se dosad nije dogodilo. Zakoračio sam na svjetlost i shvatio da zakoni fizike nisu funkcionirali tog jutra. Zabezegnuto sam gledao tamo gdje je trebala padati moja sjena, micao sam ruke i noge i skakutao poput majmuna trudeći se natjerati prirodu da proradi.

Susjed, sve u redu? pita me starac, mete lišće.

Čini se da sam izgubio sjenu.

Slegnuo je ramenima. To se dogodi svim dječacima koji ne žele odrasti.

Ne, stvarno, izgubio sam sjenu.

Naslonio se na metlu. Ako želiš nešto pronaći, najbolje je da to počneš tražiti, a ne da mlataras rukama.

Bila je rana jesen, lišće je tek počelo prekrivati ulice i šušcati pod nogama, nije bilo oblaka na nebu i ptice su pjevale i radile ono što ptice inače rade. Odlučio sam ne otići na predavanja danas. Zaputio sam se u obližnji kafić, naručio kavu i čitao *Sportske novosti*.

Dinamo puši sljedeću tekmu, kaže Rale koji sjedi za obližnjim stolom. Za Raleta kažu da je lud. Ja mislim da samo nešto drugačije gleda na stvari. Jednom me prilikom zaustavio i rekao da nikad neću umrijeti, da zapravo ništa ne umire i da se ne trebam bojati. Drugi mi put nije

ništa rekao, uštipnuo me za obraz i pokazao prstom prema nebu.

Ma daj? Od Rijeke?

Sanjao sam rezultate ovog kola.

Nema veze, ne kladim se.

Pametno, novac je, uostalom, samo papir s likovima narodnih heroja.

Zašto su svi onda potpuno ludi za njim?

To ne znam. Znam samo rezultate ovog kola.

Zvoni mi mobitel. Zove Modesty. Zapravo joj to nije ime, vjeruje da je njeno pravo ime dosadno, pa se svima predstavlja kao Modesty. Ja nisam znao što je pravo ime. Nisam znao ni što je dosadno ime. Ona i ja smo hodali. Jedino sam njoj i Maroju dao da čitaju moje priče. Nakon što bi ih pročitale, dala bi mi kritiku i ja bih se uvijek nadurio. Dogovorili smo se da se nađemo.

Platio sam svoju i Raletovu kavu te izašao.

*

Zašto?

Čini mi se kao da te ne poznajem.

Nemoj mi početi takve priče prodavati.

Činiš se kao netko iz prošlog života, Elias.

Nije ni primijetila da mi nedostaje sjena.

Zažmirio sam.

*

Mrav se uspaničeno vrtio ukруг. Oblak dima koji sam otpuhnuo prema njemu izbezumio ga je. Sad sam ga proganjao žarom cigarete. Sadistička igra nastavila se sve dok nisam prislonio cigaretu na usne i povukao dim. Sunce je odskočilo, sjenke su se skraćivale, prozori su titrali, tramvaji su nečujno klizili tračnicama sjajnim od sinoćnje kiše, ljudi su se manično hvatali za snove koji su nestajali, nastojeći sačuvati bar dio njih.

To im nikad ne polazi za rukom, pomislih, oni se bude, a onda kreću ispočetka sa svojim životima. Njihov umor doseže vrhunac u petak, subotu prespavaju, u nedjelju gledaju Formulu 1, cijeli dan s kanala na kanal. Sati klize, dosada raste, a s njom i onaj užasni osjećaj nadolazećeg ponedjeljka. Ugasio sam cigaretu (i skoro ubio mrava) i odlučio ne razmišljati o ljudima i njihovoj rutini.

Ustao sam i protrljao oči. Nije mi trebalo ogledalo, znao sam da su krvave i da ih krase podočnjaci. Hodao sam pokraj tračnica, pratila me je sjena, a za njom su išle tišina i samoća.

*

Sunce se provlačilo kroz rolete i osvjetljavao čestice prašine koje su titrale u zraku. Vrućina pomiješana s dosadom učinila je svoje, ležao sam u krevetu potpuno obamro, trudeći se ne pomaknuti, ne disati. Bio sam od olova, i snovi su mi bili olovni. Riječi koje su mi zapinjale u grlu bile su olovne, i misli koje nisam mogao dovršiti bile su od olova.

Kad se svjetlost pritajila, kad su popodnevene sjenke radoznalo provirile, ustao sam. Hodajući u polusnu, otišao sam pod tuš, pustio mlaz hladne vode da mi teče po tijelu. Voda je razbila

olovo, misli su konačno potekle, udovi postali lakši. Srce mi je opet kucalo, vratio sam se u carstvo živih mrtvaca.

*

Mokre sam kose sjedio na balkonu i pio kavu. Ovo je noć sjenki, sjenki koje se pomiču kao siluete na fotografiji s dvostrukom ekspozicijom. Sve je pulsiralo životom, a ja? Sjedio sam, srkao hladnu kavu i tjerao komarce od sebe. Uzeo sam telefon i nazvao Maroja.

Ej, gdje si?

U gradu. Što, probudio si se?

Očito. Milja, za kojih pola sata?

Pola sata, veliš? Može.

Tut-tut-tut-tut. Ustajem, oblačim majicu, skupljam sitniš i izlazim. Gledam nebo, zvijezde ispisuju riječi nekog drevnog jezika. Jezika kaosa. Ne znam ga, ali ga čujem. Jezik apokalipse. Sastoji se od tišine.

Pričekao sam autobus, prošvercao se na zadnja vrata i zavalio na sjedalo. Pokraj mene su sjedile dvije djevojke od kojih četrnaest, petnaest godina. Alternativkice. Crne starke, crna odjeća. Jedna je imala majicu koja je trebala izgledati indijski, ali je kroj bio ovosezonski. Na torbicama se nalazio niz bedževa. Od anarhije i punk's not dead do znakova mira. Shizofreni paradoks. Nosile su uniforme, borile su se protiv korporativnog kapitalizma tako što su ga toville novcem. Malo dalje bila je skupinica od pet-šest dječaka, nešto mlađih od djevojaka. Polo-majice, šilterice, bijele tenisice, vokabular šestogodišnjaka. Nešto su dovikivali djevojkama. Već sam ih vidio u bliskoj budućnosti – vokabular im je ostao isti, kao i broj pročitanih knjiga, ali im se muskulatura razvila, glas postao dublji. Tad više neće dovikivati. Tad će samo udarati.

*

Osjetio sam prve zrake svjetlosti na obrazu. Nisu me milovale, dražile su me. Jastuk je bio vlažan od tople sline, cijela jedna strana lica mi je bila natopljena slinom koju sam znao ispuštati u snu. Rubom uma putovala mi je misao koja se vraćala svaki put kad bih noć prije pretjerao s alkoholom.

Više nikad neću piti.

Glavobolje začudo nema. Ustajem i brišem obraz, refleksno gledam na sat, kao da imam neki sastanak na koji znam da kasnim. Pokušao sam se prisjetiti detalja od prošle večeri, ali cijeli film kao da sam gledao iz kauča pod vodom. Likovi su bili mutni, a zvukovi jedva da su dopirali do mene. Istuširao sam se, pripradio si kavu i sjeo na balkon.

Mislila sam da ne voliš rutinu, začujem glas. Ženski. Okrećem se, to je Modesty, nisam primijetio kad je ušla u stan.

Ne volim, samo...

... Samo što joj se lako predati. Znam.

Imam osjećaj da smo ovakav razgovor već vodili.

Dakle, nema potrebe za njim?

Nikako. Kava?

Kimnula je, otišao sam po šalicu i natočio joj kavu.

Bez šećera, s mlijekom?

Još jednom je kimnula i natočio sam joj mlijeko. Sjedili smo i bez riječi pili kavu.

Elias, kad si posljednji put šetao gradom? prekinula je tišinu ne pogledavši me.

Jučer, zapravo.

Ne, baš šetao. A ne išao do nekog kluba.

Pokušao sam se prisjetiti.

Jesi li za šetnju? pogledala me.

*

Noć je meka.

Nasmijao sam se. Nisam znao što to znači.

Zar ne osjećaš?

Što?

Bezbrižnost, prazninu grada.

Vidim prazninu grada, ako to misliš.

Ne, ne. Zar ne osjećaš kako je gradski zrak drugačiji?

Ne znam što hoćeš reći, slegnuh ramenima, ali osjećam da će večeras pasti kiša.

Kako to znaš?

Po mirisu asfalta.

Šetali smo Zrinjevcem kad su prve kapi kiše pale na asfalt i potamnile ga. Uskoro je pljuštalo, pa smo se sklonili u paviljon i gledali kako ljudi trče i traže zaklon, kako posvuda promiču kišobrani.

Modesty?

Da?

Mislim da sam prestao gledati.

Molim?

Više ne gledam stvari. Kroz krošnje vidim nebo i meni je to samo to, nebo kroz krošnje. Ne promatram to više kao prije. Ili fasade zgrada, ili rublje na balkonima. Prije bih u tome vidio nekakvu ljepotu, neki stih, početak priče. U posljednje vrijeme to su mi samo kadrovi.

Pogledala me. Nije ništa rekla, prišla mi je, propela se na prste i cmoknula me u obraz. Pljusak je uskoro prestao, krenuli smo prema Glavnom kolodvoru.

Obavijeni kukuljicom tišine čekali smo zeleno svjetlo na semaforu. Modesty je pregledavala nokte, a meni se u glavi vrtjela stara pjesma Pipsa, nešto o semaforima. Na drugoj strani ceste stajao je bračni par s djetetom. Malom nije bilo više od pet godina i vrtio je plastični pištolj u ruci. Roditelji su se prepirali oko nečega i nisu obraćali pozornost na malog Clintu Eastwooda. Mali vrti sve brže i brže te mu pištolj naposljetku sklizne s prsta i padne na pločnik. Ono dvoje na tren pogleda pištolj i nastavi s prepirkom. Zeleno svjetlo. Dok smo se mimoilazili, rekao sam klincu Eastwoodu:

Jebiga, mali, nikad od tebe revolveraša.

*

Otvorio sam oči.

I to je to? Nije ti dala nijedan drugi razlog?

Nije bilo vatrometa, nije bilo konfeta, ako te to zanima. Ništa od povišenih tonova.

Samo je otišla?

Da. U istom su me danu ostavili djevojka i sjena.

Maroje je naručio još dva piva. Maroje i ja smo vrlo slični. Obojica mislimo (dakle nismo u pravu) da eruditski poznajemo književnost i rock and roll. Bitna razlika je u tome što on ne umrlja ruke kad piše flomasterom.

Nje više nema, okreni se drugoj najboljoj stvari.

A to je?

Otpio je gutljaj piva. Nisam bio siguran je li to druga najbolja stvar, ali sam svejedno to učinio.

CRVENI POMAK

If it takes shit to make bliss, I feel pretty blissfully

Modest Mouse

Ova priča počinje klišejom, gubitničkim klišejom. Mamuran sam, djevojka me ostavila i nestala mi je sjena. Nisu svi klišej i loši, ovim sam oslikao svoje psihičko stanje protekla tri-četiri dana. Dokolica, samosažaljenje i pivo previše. Danima nisam izašao iz stana. Kupio sam tucet limenki piva, dvije boce vina i pozvao Maroja da mi pravi društvo. Ustajem, gladan sam i jedva hodam. Zijevam, izlazim iz sobe u život.

Pogled u ogledalo otkriva lice krelca koji se ne brije, premalo spava, grize usne i ne češlja kosu. Zaključak broj jedan, krelac se ne brine oko izgleda i nije površna pizda kao ostatak populacije ovog planeta. Zaključak broj dva, zaključak broj jedan samo je izlika za lijenost i loše navike. Zaključak broj tri, situacija se posljednjih godinu dana nije promijenila. Uzimam britvicu, četkicu za nanošenje pjene, moćim ih. Brzim potezima nanosim pjenu i brijem se. Pogled u ogledalu otkriva obrijanog krelca koji premalo spava, grize usne i ne češlja kosu. Boje na semaforu se mijenjaju. Dani postaju sve hladniji, ja se poigravam s mišlju da konačno izađem iz stana.

Za doručak jedem kukuruzne pahuljice. To je bio okidač za još jedan patetični flešbek na moju vezu s Modesty. Podsjetilo me na dane kada je ona sat vremena sjedila za kuhinjskim stolom, pušila cigaretu za cigaretom i pregledavala rukopis, moj rukopis. Previše opisa, reći će, nepotrebna virtuoznost i bezvezne struje svijesti, protagonist ti je prevelik frajer i ponavljaš neke slike. Kukuruzne pahuljice su joj se raspale i potpuno su nejestive, kava joj se ohladila. Nosila je samo potkošulju i gaćice, gola su joj stopala dodirivala hladne kuhinjske pločice, tu i tamo bi skvrčila prste ili otresla pepeo s rukopisa. Jutarnje je Sunce slalo zrake kroz mutna stakla (kažem mutna jer već mjesecima nisu bila oprana) i obasjavalo kuhinju, a ja sam sjedio za stolom u dnevnom boravku, ispred mene razbacana gomila knjiga, nekoliko bilježnica s bilješkama i mrljama kave, prazna zdjelica i TV ekran. Trzam se. Pahuljice su

upile previše mlijeka. Odustajem od namjere da izađem iz stana.

Odlazim u kadu. Ne znam koliko sam vremena proveo buljeći u prazno, ali voda se ohladila, a ja sam ležao u knockdownu, stvarnost mi je zveknula aperkat i čuo sam odbrojavanje suca. Neću ustati, rafal udaraca samo bi se nastavio. Zvoni mi mobitel u hlačama koje sam ostavio pokraj kade.

Hej, čula sam da te Andrea spucala.

I ja.

Jesi dobro?

Sjedim u kadi već sat vremena.

Ajoj.

Bez patkice.

Ajoj.

Da.

Dolazim.

To je bila Vanda. Vanda se previše brinula za mene. Vanda se bavila fotografijom. Cijeli me razgovor podsjetio na jedan dijalog iz *Franny i Zooey*. Gledam u mrlje na stropu. Oblici su mi nejasni. Zaronim ispod vode. Oblici su mi i dalje nejasni.

*

I to je to? Nije ti dala nijedan drugi razlog? Nije bilo vatrometa, konfeta? Ništa od povišenih tonova? Samo je otišla?

Da.

Ajoj.

Izgubio sam sjenu.

Dogodi se svim dječacima koji ne žele odrasti.

Zašto mi svi to govore?

Slegnula je ramenima. Nastupilo je nekoliko trenutaka tišine.

Dopplerov efekt, rekao sam.

Što?

Dopplerov efekt. Kad čuješ kako ti se približava, recimo, vlak. Sve je glasniji, i onda u jednom trenutku dosegne maksimalnu glasnoću, zatim polako biva sve tiši dok se gubi u daljini.

Kao Andrea?

Da, kao Modesty. Maloprije sam osjetio vrhunac glasnoće, sada postaje sve tiša, sve udaljenija.

Dakle, pitanje je vremena.

Još malo i neću je više vidjeti. Možda ću povremeno čuti tupu jeku, to je sve.

Uzimam novine i listam ih, Vanda me pita što će mi novine.

Pregledavam oglase. Moram pronaći novu sjenu.

WENDERS I VRUĆA ČOKOLADA

U mraku kinodvorane osjećam se kao u snu. Paraliziran sjedim i gledam šareno, blještavo platno jurećih slika, bespomoćan da skrenem pogled i mislim na nešto drugo. Filmove gledam sam, a sanjam uz Modesty i tada cijelo moje biće titra i puno je života. Naslonim glavu na njeno mršavo rame i udišem miris mlijeka za tijelo pomiješanog s mirisom proljeća. Tako ona miriše. Ona uvijek spava skvrčena, što me ponuka da se privijem uz nju, da hvatam sve njezine noćne more i sanjam ih umjesto nje. Toliko je volim da često sanjam kako umire.

Buđenja su bila lijepa. Ona se probudi prije mene, otvori prozor, sjedne na prozorsku klupčicu i zapali prvu jutarnju cigaretu koja ima, ako je njoj za vjerovati, najbolji okus. Meni svaka cigareta ima loš okus i zapravo mi nije jasno zašto pušim. I tako Modesty puši i promatra ulicu koja se polako puni ljudima. Ponekad netko s ulice podigne pogled i ugleda mršavu djevojku koja puši na prozoru, samo u gaćicama i potkošulji. Tko zna što bi u tom trenutku pomislili. Meni bi na pamet pao pali anđeo koji se oporavlja od sinoćnjeg tuluma. Ovako se samo probudim i gledam je. Svaki dan otkrijem novi detalj.

Počnem od stopala. Nokti su joj nalakirani crvenim lakom. Pratim liniju noge do koljena koja izgledaju poput dječjih, puna su ožiljaka i masnica. Linija se spušta do gaćica i košćatih bokova. Noga bliža prozoru potpuno je ispružena i zajedno s drugom formira gotovo savršen pravokutni trokut. Tijelo i glavu je naslonila uz okvir i gleda ulicu, povremeno bi joj jedna naramenica skliznula s ramena. Smeđa, nepočešljana kosa padala joj je ispod brade, a dva opsidijana bi, još u polusnu, bilježila što se odvija s one strane prozora. Jedna joj je ruka bila ispružena uz tijelo, a u drugoj drži cigaretu. Nokti su joj najčešće bili crveni, ali ovaj put je lak bio malo izgreban.

Ustajem i ljubim je. Ona baca cigaretu kroz prozor, silazi, propinje se na prste i ljubi me te u tišini kreće prema kuhinji. Nijema jutra koja su najglasnije odjekivala u sjećanjima.

*

Opet u kinodvorani. Sličice iz mašte klize platnom. Rijeka misli i sjećanja. Mazohizam najgore vrste. Našao sam se na cesti buljeći u lokvu u kojoj su se ogledala svjetla i život oko mene. Cigareta u usta, upaljač sam negdje zametnuo. Stojim zamrznut, u nemogućnosti da se uskladim sa svijetom. I odjedanput sve staje. Ljudi, tramvaji, nebo, kiša, bol, samoubojice. Zamisli kako je samo tim samoubojicama kad su zamrznuti u vremenu. Statičan trenutak smrti, vječno čekanje pada.

Okrećem se na peti i gledam oko sebe. Zaista se ništa ne kreće, sve se protivi fizici. Osim mene. Opet sam zakinut i ovisan o fizici i zakonima majke prirode i oca vremena. I onda se ljudi čude kad za sebe kažem da sam gubitnik i predmet sprdnje svih bogova, aktualnih, umirovljenih i zaboravljenih.

Čujem korake. Ha! Znači, nisam jedini gubitnik, ima nas još. Možda mladi izazivač koji mi želi oduzeti titulu. E pa, ne može! Jedina gora stvar od bivanja najvećim gubitnikom jest da si drugi po redu. No, ugledao sam sebe. To me uznemirilo, u najmanju ruku.

Evo vidiš, započne taj drugi ja.

Evo vidim što? Vidim samo svoje simpatično lice i zamrznuti grad.

Izgubio si sjenu, ništa ti ne polazi za rukom.

Ide mi savršeno dobro.

A zato izlaziš iz kina prije svršetka filma? Mislio sam da voliš Wendersa.

I volim. Izašao sam samo...

Na svježi zrak? Čuj, nemreš mene zajebavati. U kurcu si. Nemaš ideje, nemaš posao, nemaš djevojku, a nemaš ni upaljač.

Ne želim imati posao, zavjetovao sam se na to. Na to i da se nikad ne počešljam.

Prilazi mi, vadi upaljač, pripaljuje mi cigaretu.

Tko si ti? upitam ga.

Ja sam tvoja sjena.

Nisam genijalac, ali sjene su crno-sive, prebivaju na podu ili zidovima i ne pričaju.

Kako onda objašnjavaš mene?

Slegnuo sam ramenima. Prišao mi je, izvadio mi cigaretu iz usta i bacio je.

Prestani glumatati. Prestani pušiti. Tek ti je dvadeset, zato se tako i ponašaj. Ako si već izgubljen, budi izgubljeni dječak, a ne izgubljena budala.

Zašto svi oko mene koriste petarpanovsku metaforiku?

Sigurno ne jer si zreo i jer odaješ dojam sređena i formirana čovjeka.

Ne želim biti formiran, to bi značilo da u mene više ništa ne može stati. Nisam ni izgubljen, jer kako se mogu putem izgubiti ako ne postoji mjesto gdje se mogu odmoriti na kraju?

Prva pametna od tebe. Zapiši to, počni opet pisati, pokreni se.

Imala je pravo. Trebam se opet pokrenuti, izaći iz blata, prestati sanjariti i namjestiti zvijezde u povoljan položaj. Nisam to mogao sam. Trebala mi je sjena.

Kako to da si nestao? Nestala? Kako da ti se obraćam s obzirom na to da si sjena? Muška sjena, sjenko!

Nestao, ispravlja me. Trebalo ti se nešto dogoditi da bi prestao sa samosažaljevanjem.

Nije dovoljno što je i Modesty nestala?

Trebalo ti je to kako bi shvatio da je sve što ti treba u tebi, a ne u drugima.

Dugo sam šutio, kad me sjena trgnula iz razmišljanja.

I, kakav je bio film?

Sjeban. Umjesto Wendersa dobio sam retrospekciju. Pokušao sam dobiti natrag svoj novac, ali tip za blagajnom nije pokazao previše razumijevanja.

Više sreće drugi put, momak.

I što sad?

Odi doma, naspavaj se. Od sutra radimo na tebi.

Uspio sam uskočiti u šesticu u zadnji čas. Cijelim sam putem gledao kroz prozor. Mladi Mjesec lebdio je na zaleđenom nebu, neki frajer je čitao novine na njegovom rogu.

Maroje i Mislav sjede za kuhinjskim stolom, raspravljaju o nečem uzvišenom, ne pridaju mi previše pozornosti. Otvaram frižider i vidim da nema piva. Pitam ih za kavu. Nema kave, skuhali su vruću čokoladu.

Super, kažem.

Sad je već hladna.

Nema veze.

Sjedam za stol, posvuda pepeo i mrlje od kave. Maroje gasi cigaretu i pita me kakav je film. Odgovor mu šaljem telepatski, ne shvaća me. Kaže da je Modesty zvala, moram pokupiti sve stvari iz njezina stana. Ispijam čokoladu i izvaljujem se na kauč. Sanjam o pustinji gdje je pijesak boje njene kože, a gdje su noći tamne i bistre kao njene oči.

SRETNI I MRTVI

Tog je jutra Andrej Kalovski ustanovio da je mrtav. Disao je, puls je i dalje drmao, cijelo tijelo ga je šljakalo najnormalnije, ali, da ga jebeš, bio je mrtav. Pio je kavu, a slobodnom rukom je vezao kravatu, vještina se stekne godinama rada u sivoj firmi sivih hodnika, gdje svi nose siva odijela, piju kavu bez okusa i jedu besplatan ručak nekako siva okusa. Uz vještinu vezanja kravate jednom rukom naučio je biti apatičan u svim područjima života. Saznanje da je mrtav nije ga nimalo šokiralo, nastavio je srkati kavu, kravatu je već uspio zavezati. Na izlasku iz stana žena ga je podsjetila da baci smeće.

Vani su ga dočekale jutarnja hladnoća i tišina, na ulici nije bilo gotovo nikoga. Uputio se prema autobusnoj stanici, tamo svaki dan u 7:22 sjedne u autobus i krene na posao. Na stanici svako jutro zatječe iste ljude, u istoj odjeći, kako stoje na istom mjestu. Međutim, danas je ugledao novu osobu na stanici. Nisku djevojku, raščupane crne kose. Oko krupnih crnih očiju jasno je vidio trag razmazane šminke i nešto svjetliju nijansu podočnjaka. Nosila je preveliku crnu košulju i uske traperice, gledala je u njega, smiješila se, kao da se poznaju. Vidio je kako joj se usne otvaraju, ali nije čuo što govori.

Oprostite, ne čujem vas.

Nisam ništa rekla.

Oh, pomislio sam...

... Samo sam otvarala usne.

Ne znam čitati s usana.

Naučit ću te. Pokušaj ponovno.

Andrej je promatrao kako otvara usta, pomno oblikujući svaki prigušeni slog. I-maš li ci-ga-re-tu?

Nemam.

Eto! Vidiš da nije teško. Uostalom, ne pušim.

Što će Vam onda cigareta?

Ti.

Molim?

Što. Če. Ti. Cigareta, odgovara, naglašavajući „ti“.

Aha, u redu. Što će ti cigareta? pita, jednako naglašavajući „ti“.

Da započnem razgovor.

Dolazi autobus, Andrej ulazi u nj, djevojka ostaje na stanici.

Hej, zar ne ideš?

Ne, gužva je, uhvatit ću drugi.

Ali...

Andrej je razmišljao o njoj cijeli dan. Dok su uvečer čekali autobus, pogledao je kolegu s posla. I-maš li ci-ga-re-tu?

Molim?

Nisam pričao, samo sam otvarao usta.

Kolega ga je zbunjeno pogledao. Andrej, previše radiš.

Da, možda.

Došao je doma. Večerao. Nije se poševio sa ženom. Prije spavanja razmišljao je o neobičnoj djevojci sa stanice. Možda je vidi ujutro.

Jutro. Pio je kavu, a slobodnom rukom je vezao kravatu, vještina se stekne godinama rada u svojoj firmi sivih hodnika, gdje svi nose siva odijela, piju kavu bez okusa i jedu besplatan

ručak nekako siva okusa. Na izlasku iz stana žena ga je podsjetila da baci smeće.

Eno je! Vezala je tenisicu usput poskakujući na slobodnoj nozi. Ljudi na stanici nisu se obazirali na nju.

Zdravo! prišao joj je.

Pogledala ga je i nastavila vezati tenisicu.

Ni kolege s posla ne znaju čitati s usana.

Zavezuje tenisicu. Prekriži ruke, gleda vozni red.

Što je, ne sjećaš li se? Ja sam onaj čovjek kojeg si jučer tražila cigaretu, a ustvari ne pušiš.

Ona i dalje šuti. Dolazi bus. On je gleda, ulazi i rezignirano sjeda. Ono jučer joj je valjda bila rasonoda. Vrata se zatvaraju, ona uskače u zadnji čas. Prilazi mu.

Sanjala sam da iz svemira skačem bungee prema planetu.

Što?

Da. Osjećaj je bio nevjerojatan.

Mislim, zašto nisi pričala sa mnom na stanici?

Jesam jučer.

Pa?

Ali nisam s tobom ušla u bus.

I dalje mi nije jasno.

Ovako stvaram osjećaj cjelovitosti. Nisam pričala s tobom na stanici, ali u busu hoću. Eto.

A sutra?

Što?

Što ćeš sutra?

Što je sutra?

Sutrašnji dan.

Taj mi je pojam pomalo maglovit. Nisam u stanju vidjeti tako daleko.

Oh. Bungee, veliš?

Da! Planet mi je bio sve bliže i bliže, i trenutak prije udarca o tlo konop me povukao nazad.

Ja nikad ne sanjam zanimljive stvari.

Ne vjerujem ti.

Ne, stvarno. Sanjam samo ispite, one najgore, s faksa.

Promijeni nešto.

Ne znam mijenjati stvari u snu.

Ne moraš. Promijeni ih u svom životu.

Što da napravim?

Daj otkaz.

Ma da, da usput i ženu ostavim?

Zašto ne? Voliš li je?

Molim? Pa naravno da je volim!

Toliko da stvaraš rime, vidim. Ovo je moja stanica, 'đenja.

Andrej ostaje zbunjen. Toliko zbunjen da skoro zaboravlja izaći na svojoj stanici. Promijeni nešto. Zvuči tako lijepo. Tako magično i jednostavno. Ali iziskuje i mnogo hrabrosti. Dok se vraćao kući s posla, tražio je djevojku. Na stanici. U autobusu. U drugim ljudima. Iduće jutro ju je upitao kako se zove.

Megi.

To ti je pravo ime?

Što je pravo ime?

Što ti piše na osobnoj?

Zašto bi neki komad plastike znao moje pravo ime?

Pa kako su te roditelji nazvali?

A zašto bi oni znali moje pravo ime?

Dobro, zvat ću te Megi. Zdravo, ja sam Andrej.

Pružaj joj ruku, srdačno se rukuju.

Jesi dao otkaz?

Nisam.

Pretpostavljam da si još uvijek u braku.

Da.

Pa što si onda promijenio?

Ništa.

Kukavica si.

Znam, ali...

... Ali, ali, ali, ali! Poklopila je uši rukama. Počni s malim stvarima onda. Istiskuj pastu za zube iz sredine.

Kako si znala da je istiskujem s kraja?

Ja znam sve. Meni anđeli i proroci šapću.

U snovima?

Ne. Na ulici.

Kako to da ih ja ne vidim?

Ne trebaš ih vidjeti. Dovoljno je slušati. Ovo je moja stanica, 'đenja! Istrčava iz autobusa.

Jučer si izašla na drugoj stanici, više za njom. Ona slegne ramenima. Danas je ovo moja stanica. Vrata se zatvaraju. Maše mu. Na poslu cijeli dan razmišlja o tom minijaturnom uraganu. Navečer istiskuje pastu iz sredine tube. Te noći sanja ispite. Ali nije ga strah.

Maglovito jutro. Pio je kavu, a slobodnom rukom je vezao kravatu, vještina se stekne godinama rada u sivoj firmi sivih hodnika, gdje svi nose siva odijela, piju kavu bez okusa i jedu besplatan ručak nekako siva okusa. Na izlazu iz stana žena ga podsjeća da izbaciti smeće.

Čitaš li? upita ga Megi na stanici.

Čitam novine.

Novine su meni preteško štivo.

Kako to misliš?

Sve te vijesti: stradavanja, malverzacije, ubojstva, spektakli. Bude mi mučno od toga.

Što ti čitaš?

Poeziju.

Kakvu?

Slegnula je ramenima. Raznu.

Ja dugo nisam čitao poeziju.

Pođi sa mnom na čitanje poezije večeras.

Gdje? I tko čita?

Čitaju moji prijatelji, u svom stanu.

Kvalificira li se to kao čitanje poezije?

Zašto ne?

Pa nije službeno.

Što je službeno? nasmijala se.

Dobro, shvaćam. Kad?

Ovisi kad tebi završava posao.

Oko sedam-osam.

Hoćeš li da te u pola devet pričekam ovdje na stanici?

Dogovoreno.

Došao je autobus. Ušli su i nastavili razgovarati. O jeseni i kestenima. O jutarnjoj magli. O svemiru koji se širi. To ona kaže. Andrej misli da će se na kraju stegnuti. Obrnuti Big Bang. U pola devet navečer nalaze se na stanici. Na pitanje je li stan daleko ona odgovara da nije. Nakon pet minuta hoda dolaze do stana.

Četrnaesti kat. Stan nije velik. Jedna soba i kupaonica. Posvuda su bile knjige i svijeće, pa je Andrej morao paziti da ne sruši neku hrpu knjiga ili naslaganih vinilki. Muzika je dopirala iz gramofona (zapravo zvučnika, ali to su mu tek kasnije objasnili). Nije prepoznao bend jer nije slušao muziku. Megi mi je rekla da su to Gang of Four i da misli da su pomalo precijenjeni. Megini su prijatelji pili vino.

Seko, tko je momak? upita jedan od njih. Visok, mršav, crnokos. Izgleda kao da se često smije.

Andrej, kaže i pruža ruku. On se zove Pavel. Drugi se momak zove Ješu. On je nešto niži, ima

smeđu kosu i zelene oči.

Hana kasni, kao i inače, progovara Pavel. Ali mislim da možemo početi.

Ješu poseže za jednom knjigom požutjelih listova. I saw the best minds of my generation...
započinje.

Ma ne možeš uvijek Ginsbeiga, buni se Pavel. Posljednji put si čitao „Sunflower Sutra“.

Posljednji sam put čitao „America“.

Nebitno, vječito drviš po Amerima, upliće se Megi. Rasprava se nastavlja, spominju se razna
imena, a Andrej ih sluša, izgubljen u imenima. Netko zvoni.

To je Hana, kaže Ješu. Hana je visoka, crnokosa djevojka. Objavljuje da je započela novu
pjesmu.

Da čujemo, Pavel si toči još vina.

Ponekad se
usred automatiziranih radnji
zaustavim
osvrnem
kao da si govorim
u redu je
kao da si govorim
sve će biti okej
i dalje si ovdje
još uvijek si u igri nešto u meni je i dalje u stanju mijenjati mi smjer
jednom kad te ne bude
nećeš to ni znati
ni pitati se
ni osvrnuti

Istina, Andrej progovara prvi put. Meni ništa ne mijenja smjer. Ne osvrćem se. Ne pitam se. Savršeno sam se uklopio u stroj. Nije me trebalo ni podmazati. I što više pričam s Megi, to mi je jasnije da postoje izbori, a oni plaše čovjeka, zato je najlakše hodati dobro utabanim putevima.

Nastupila je tišina. Ploča je došla do kraja, iz zvučnika je dopirao šum. Pavel je otpio još jedan gutljaj vina. Znaš, započeo je, nisi u toliko lošoj situaciji kao što misliš. Postoje ljudi koji to nikad ne shvate. A postoje i ljudi koji cijeli život misle da su slobodni, a zapravo robuju nebitnim stvarima. U konačnici, sve što ti treba već je u tebi. To je teško shvatiti. Tu rečenicu znam već godinama, ali i dalje mi nije potpuno jasna. Prijatelj je jednom usnuo kako ljude guta pohlepni bog prosječnosti. A neki od tih ljudi imali su ideje, htjeli su mijenjati svijet, no prodali su sadašnjost za sigurnu budućnost. Započeli su grčevitu utrku s vremenom. I svi ti ljudi, svi su bili sretni. Sretni i mrtvi.

Leptirica uznemireno kruži oko plamena svijeće i konačno prolazi kroz njega. Ne umire, ne pada na pod i ne trza nožicama. Nastavlja kružiti zapaljenih krila. Gori. Svijetli. Megi otvara prozor i leptirica iščezava u grlu noći, pretvara se u narančastu točkicu. Na trenutak izgleda kao da bi mogla zapaliti noć.

DANAS SAM BACIO MOBITEL KROZ PROZOR

Sanjao sam snijeg, rekao sam joj. Nebo je bilo ljubičasto, a sve oko mene bilo je sivo i bijelo. Padao je snijeg, i to je bio jedini zvuk.

Šuti i ispuhuje plavičasti kolut dima. On se pretvara u tisuću zmijica koje samo trenutak kasnije nestaju.

Jučer sam sanjao posljednje trenutke svijeta, nastavih. Nebo je bilo golo, zvijezde su se gasile u blještavim supernovama. Sve je jurilo prema početku, a ja sam bio neobično miran.

Svaka je noć ista. Uvijek su isti ljudi pijani, uvijek isti tramvaji kasne. Neon titra na mokrim pločnicima, kiša tiho pada i cijeli grad utihne. Taksiji klize cestom uz tiho brujanje motora, noćni leptiri uznemireno kruže oko svjetla. Grad je orkestar koji svira uspavanku.

Svaka je noć ista i likovi koje vidimo u dimu trave uvijek su isti. Ponavljajuće vizije, plave siluete. Svako pivo nam zavrti svijet na isti način. Svaka je noć ista i mamurluk koji slijedi uvijek je jednako mučan. I nema ničeg novog pod nebom i neonom.

U sobi je gorjelo svjetlo narančastim sjajem otkrivajući obrise namještaja. Kroz poluotvorene rolete vidjeli smo zgrade i noć, nebo boje prezrele višnje. Šutjeli smo i čuo se tek tihi džez s linije. Kod džeza je najbolja stvar što ga možete slušati, otići iz sobe na dvije-tri minute, vratiti se, a i dalje imate osjećaj kao da niste ništa propustili. Melodije i ritmovi teku kao rijeka, a vi se možete opustiti jer ste sigurni da vas neće odvesti u stijene.

I dalje smo šutjeli, sve je oko nas mirovalo. Džez je utihnuo, misli su nam se zaledile. Nebo je mijenjalo boju iz crvene u jutarnji azur i ono što su prije bili sjenke i obrisi sad su sivi betonski blokovi koji se spajaju s nebom. Sklopio sam oči. Kad sam ih opet otvorio, bio sam sam u stanu i nisam znao koliko je sati. Ustao sam i protegnuo se.

Okej, rekoh, da ubacim nešto u kljun. Odšetao sam do frižidera i otvorio ga. Mlijeko, neki sok i mnogo stvari koje bi trebalo prvo kuhati, peći itd. Jaja su skroz okej. Jedem, slušam radio, i razmišljam. Čovječe, otišla je, a nije se potrudila ni poruku mi ostaviti. Ništa, klopa pa tuš i pravac doma.

Pod tušem sam imao odličnu rečenicu za početak priče, ali zajedno s vodom nestala je u odvodu. Mnogo dobrih ideja nastane pod tušem. Srčem kavu i čekam da mi se kosa osuši. Pokušavam se sjetiti rečenice koja sad teče negdje ispod grada. Shvatio sam kako je nemoguće biti sam ovih dana. Kako nas uvijek nešto prekida, zvonjava telefona, mobitela, uvijek nešto, immer etwas. Buka i tuđi problemi naši su stalni pratiodci.

Zazvonio je mobitel. Nisam pogledao tko zove. Bacio sam mobitel kroz prozor. Razbio se u tisuću komada. Baj, baj, buka, baj, baj, tuđi problemi. Izašao sam na ulicu i udahnuo jesenski zrak. Kesteni, petarde i trulo lišće. Prolaznici su gledali uvis. Neki je manijak bacio mobitel kroz prozor. Vidio sam ostatke mobitela. Nitko ga nije oplakivao. Baj, baj, zdravi razume. Zavukao sam ruke u džepove, pustio tramvaj da mi pobjegne i krenuo pješice doma. Sunce je konačno zasjalo, nakon sto godina tame. Ali tama je stvar pogleda, jer boje su svuda uokolo. Boje su u nama, a mi sijamo kao reklama, tako je išla jedna pjesma. Jesen je živčanim trzajima kista poprskala ulice crvenom i žutom. Grad je bio Pollockova slika. Ćirio sam u Sunce blesavo se cereći, sjena mi je šarala po prozorima.

Bože, kakav dan.

Kakav? upitala me sjena.

Dan za donošenje odluka. Dobrih odluka.

Što god ti kažeš. Baj d vej, ono te Modesty zvala.

Elias, zbilja imaš užasan tajming, kažem si. Ah, što ćeš? Nastavio sam hodati ulicom pomalo

plesnim korakom, fućkajući jednu pjesmu Sergea Gainsbourga. Ljudi su me gledali u čudu. Očito je da dugo nisu vidjeli nekog dobre volje. Dobro mi je stajao taj kaput ludosti.

*

Zdravo Elias, Modesty je (Da, znam tko je). Znam da se dugo nismo čuli (Godinu, dvije? Barem se tako čini.), ali mislim da je dovoljno prošlo i da opet možemo razgovarati. Ušutjela je, zamišljam kako je u tom trenutku gricnula donju usnu, razmišljajući kako da nastavi. Imam mnogo pitanja. Što si radio? Gdje si bio? Ne, zapravo mi nemoj odgovoriti. Javi mi se nakon što čuješ ovu poruku, trebali bismo se naći.

Zvučni signal i tišina. Prošla je čitava vječnost. Apokalipsa i stvaranje svijeta, kružni tok stvari. Prošla je čitava vječnost i pomislio sam: Ta vražja djevojka.

*

Na opušku sam jasno vidio otisak njenog ruža. Nekakva se olovna magla spustila na moj um, i znao sam da je tableta počela djelovati. Uzela me za ruku, ustala i krenula prema spavaćoj sobi. Tisuću mi je misli strujalo glavom, a ja nijednu nisam mogao ugrabiti. Njene usne na mojima, grebe me po leđima, iscrtava karte koje će me kad ih vidim u zrcalu, vratiti u sobu koja je postojala samo u tom trenutku. Poljupcem je isisala sve misli iz moje glave, ostao je samo instinkt, a oko nas zbilja nije bilo ničega.

*

U jastuk se uvukao miris njenog parfema pomiješanog s mojim jedan dan starim Old Spiceom. Neko sam vrijeme samo ležao i udisao taj miris dok su mi sjećanja na prošlu noć klizila pred očima i doticala mi još slijepljene trepavice. Ona je bila u kupaonici, nešto mi je govorila. Nisam je čuo.

Molim?

Rekoh: izgradio si most do sebe, duži je od Golden Gatea. Ne vidim mu kraj, rekla je ona dok je stavljala ruž.

Ja ne vidim most. Ova fora s mostom ti je nategnuta, ja mogu biti blizak s ljudima. Nije da prezirem prašinu svijeta.

Mislim da su mi bokovi preveliki, to sam zaključila gledajući svoju sjenu, kaže ona i nastavi sa stavljanjem ruža.

Ustajem iz kreveta i navlačim hlače. Ona je već sređena. U hodniku je cvijeće, iste je boje kao njen ruž. Pogledao sam prema njoj.

Otkad se ti brineš za izgled?

Moram ići. Javim ti se kasnije. Ljubi me u obraz, otvara vrata i guta je mrak hodnika.

Elias, dokle ćeš si ovo raditi? Skakati s kamena na kamen, tražiti greške u djevojkama, a kad ih ne nađeš, ili kad su toliko sitne i beznačajne, ugledaš drugu djevojku. I što je toliko drugačije na njoj? Ne poznaješ je, ona je misterij, nešto novo i, najvažnije, nije „tvoja“. Ona je zamotana u kaput satkan od sjenki, a parfem joj miriše na hepiend. Na kraju joj skineš taj kaput, i što onda, mamlazu? Naideš na hrpu mana, i svaka od njih te smeta, ali je i svaka od njih podnošljiva. Djevojka i dalje miriše na hepiend, ali ti si taj koji zezne.

I što s Modesty? Prošlo je toliko vremena, i osjećaš nešto čega nema. Trudiš se sjetiti kako je bilo prije dvije-tri, ili koliko već godina. Trudiš se stvoriti taj osjećaj. Vadiš fotoalbum, gledaš polaroid-slike. I ništa. Ali ti si i dalje uvjeren u sretan kraj s njom.

Jesam li? Više nisam toliko siguran. Zapravo, znam da nisam. I zašto sam ovdje? Stresem se, odem po post it, vadim flomić iz džepa i pišem, lijepim joj poruku na frižider. Ovo nema smisla. Izgledaš kao netko iz prošlog života. Doviđenja. Oblačim se i izlazim. Sunce se odbijalo od snijega, a ja sam brojao sve nijanse bijele boje.

*

Kada bih mogao zapisati sve tvoje snove, siguran sam da bi to bila najljepša knjiga na svijetu, samo što je ne bih htio podijeliti s drugima.

*

Prošlo je nekoliko dana, ja se i dalje ne mičem iz kreveta. TV je uključen tek toliko da imam osjećaj da imam društvo. Razmišljao sam o svim svojim porazima, svim pogreškama, grubim riječima. Mislim da me ništa nije pogodilo kao kad me Marina V. više nije pozdravljala u osnovnoj školi. Marina je bila moja vrtićka ljubav.

Ustao sam i utipkao njeno ime na Facebook. Nije više lijepa i sluša narodnjake. Jedna rana manje. Vratio sam se u krevet i navukao dekitu do nosa. Na TV-u je neki frajer upućao drugog zbog žene.

*

Drugo najveće razočaranje (prvo je bila Marina V.) dogodilo se kad sam shvatio da arheologija nema veze s premlaćivanjem nacista, Atlantidom i izgubljenim artefaktima. Prokleti Hollywood.

*

Noću, kad bih se vraćao doma preko placu, znao bih nabasati na nisku staricu krupnih očiju, koja bi slabašno ispružila ruku prema meni i zamolila me za nekoliko kuna. Svaki put bih je ignorirao i mrtav hladan prošao kraj nje. Savjest bi me pekla, a ponekad bih se osjećao toliko loše da bih zaplakao. Ujutro bih se osjećao loše.

Danas sam se osjećao lošije no ikad. Ne zato što sam okrenuo glavu od starice niti zato što sam pročitao novine i opet shvatio da je ovo surov, kurvinski svijet. Osjećao sam se lošije no ikad zbog te proklete djevojke. I sanjao sam. Sanjao sam snijeg i kraj svijeta, i zujanje TV ekrana. Kada sam opet otvorio oči, prošlo je tisuću života, a ja sam i dalje bio sam i kroz rolete se vidio samo sjaj uličnih lampi. Posegnuo sam za prekidačem i upalio svjetlo. Mrštio sam se dok su mi se oči privikavale na električni sjaj lampe.

Navukao sam duks i jaknu te sam se odlučio prošetati, možda otići po cigarete. Vani nije bilo ni žive duše. Hodao sam laganim korakom, promatrao sjenke nebodera i vrišteće ljubičasto nebo. Bio sam sjenka, svijet oko mene djelovao je sablasno. Uskoro sam ugledao natpis
KORNER 0-24.

Kod kioska bio je samo jedan čovjek. Kad sam se približio, vidio sam da je to stariji muškarac, obučen kao stari burger, s cilindrom na glavi. Pogledao me je. Skrenuo sam pogled i zamolio frajera u kiosku cigarete. Platilo sam i okrenuo se prema starom. I dalje me je promatrao sa spokojnim smiješkom, kao zasran kip Bude.

Zdravo, rekao je.

Dobro jutro, odvratio sam.

RAZGLEDNICE S KOLODVORA

Treba biti bogat
i putovati
Proveravati istinitost razglednica
Zvonko Karanović

Što se istinitosti sljedećih iskaza, tj. sjećanja tiče, nemojte me držati za riječ. Prošlost je zeznuta stvar, i caka je u tome što se nitko ne sjeća što se zapravo dogodilo. Dodajemo boje, filmske trenutke. To je nešto kao photoshop.

Recimo da držim fotoalbum. Tako ću dobiti na autentičnosti kao pripovjedač, a i fotoalbum je mnogo poetičniji od pregledavanja slika na kompjutoru. Prošlost postaje opipljivija. Fotografije su podložne zakonima fizike. Vidite, tako potvrđujem i svoju teoriju o našem uvrnutom poimanju onog što je bilo.

Prva fotografija je snimljena na münsterskom kolodvoru. Stephan, moj profesor, i ja sjedimo na klupi i čekamo da dođe vlak. On mota cigaretu, ja čitam Rilkea ili Fausera, ne sjećam se više. Snimio nas je Rafi.

MÜNSTER - ENSCHEDE

Jean, ili kako se već taj Francuz zvao, uštimavao je gitaru. Stephan se već smjestio za električne bubnjeve, džoint u ustima, frajerski kes. Rasta za bongosima samo se blesavo cerekao. Afganistanac Rafi (to mu je valjda bio nadimak) kopa po papirima. Poezija. Njegova. Donekle je okej. On će, izgleda, pjevati. A gdje sam ja u cijeloj slici? U kutu sobe, bas-gitara u rukama, spuštена nisko, kao Paul Simonon ili frajer iz Interpola.

Na prvi pogled bih rekao da soba pripada studentu, a ne Afganistancu od kojih trideset godina. Prigušena svjetla, razbacane knjige, raznorazne ploče i CD-ovi, opušci, improvizirane pepeljare i sumnjiva ekipa. Rafi je odabrao put poezije, živio je na teret države i brata. To mu je skroz odgovaralo. Odsviram prvih nekoliko tonova.

Nicht so laut, nemoj tako glasno, kaže Stephan s džointom koji mu je još uvijek u ustima. Die Nachbarn sind Spieser. Kaže da su susjedi bezveznjaci i da će nam zvati murju. Smijem se i sviram „Guns of Brixton“. Svi prasnu u smijeh osim Jeana, ili kako se već zvao.

Dobra linija, kaže. Tvoja?

Ne, ne. Odgovaram mu na engleskom. To ti je pjesma grupe The Clash.

Nikad čuo.

Nikad čuo? Pa, čovječe, to je najbolji bend svih vremena.

Ja ti znam samo klasiku i ponešto flamenca.

It's all rock and roll, kaže Stephan. Udara ritam, vedar, brz. Nadovezujem se na nj. Zvuči kao ska. Jean, ili kako se već zove, se brzo snalazi, rasta nas nježno prati. Ne znam je li to do napušenosti ili činjenice da nas glazba odvodi u više sfere, u empirej, zadnje, nepomično nebo, ali prošlo je nekoliko sati otkako smo počeli svirati. Meni se činilo kao da je prošlo deset minuta. Svi su pozaspali osim Stephana, Rafija i mene.

Puklo nas je totalno ludilo i odlučili smo se ovako predivno napušeni voziti oko grada u Stephanovom autu. Sunčeva je svjetlost to jutro bila brža nego inače. Sjeli smo u auto, stavili sunčane naočale, pustili Oasis i vijugali cestama. Iznimno sam nespreno smotao džoint i pružio ga Rafiju.

Ovo je život, kaže on.

Što? Vozikanje ukруг i napušavanje? Ne čini se baš sjajnim onda.

Ma ne, nego nas trojica. Boli nas briga za sve.

Nisam siguran ni da je to sjajno. Apatija navodno ubija.

Ma ti si pesimist.

Slegnuo sam ramenima i ušutio. Sva trojica smo ušutjela. Nismo imali više trave.

Ajmo po još, predložio je Stephan.

Dobra ideja. Zovi svog dilera.

Ne, idemo u Nizozemsku.

U ovakvom stanju? upitam. Pa, čovječe, nema šanse da nas puste preko granice ovakve.

Idemo vlakom.

I tako smo se našli na münsterskom Bahnhofu, i dalje napušeni. Kupili smo kartu za najbliži nizozemski grad. Bio je to Enschede.

Pročitao sam negdje da se u snovima uvijek prisjetimo, kažem Stephanu. Krajolik s druge strane stakla je mutan, razliven. Rafi spava nekako čudno sklupčan na sjedalu.

Prisjetimo čega?

Ne znam. Uostalom, zar je važno? Očigledno nam neki klinac nedostaje. Kako inače objasniti napredak?

Jedino što vam o Enschedeu mogu reći jest da je njegovo sivo nebo započinjalo centimentar-dva iznad krovova i da je gradski nogometni klub čista pušiona. Ostalog se ne sjećam. Kupili smo travu, prošetali, klopнули u nekom fast foodu i krenuli natrag. Kad malo bolje razmislim, to nije bila najpametnija odluka. Stephan bi još koliko-toliko dobro prošao da su ga uhvatili s travom. Rafi i ja bismo najebali. Afganistanac i Balkanac zapadnom umu znače samo jedno: krvoproliće. I tako nas je kondukter odmjeravao, sekunde su se smrznule.

Drogenturisten, odmahnuo je kondukter rukom. Bilo je to jedino što se moglo reći o nama u tom trenutku. O tri razbijena tipa.

*

Razbijeno staklo osvjetljava nam put i svaka krhotina u sebi čuva Mjesečevu britvu ove zaleđene noći. Uskoro smo začuli basove koji su u valovima drмали naša tijela, prigušivali naš razgovor, naprezali smo glasnice. Cigleni su zidovi bili prekriveni posterima i naljepnicama, cijela je uličica davala na pišalinu. Ispred ulaza u klub stajao je zaštitar, premršav i prenizak, doduše. Svakako premršav da izbac i Rudigera i svakako prenizak da bi izbacio mene. Odlučili smo dovršiti cigaretu prije nego što uđemo. Promatram zaštitara i gotovo mi ga je žao. Kažem gotovo zbog toga što me njegov kolega nekidan grdo razvalio po njonji jer sam pokušao prošvercati pivo u klub. Siroto je kopile stajalo vani, a bila je vjerojatno najhladnija noć u posljednjih mjesec-dva. Vrata su se otvorila, mlada je djevojka izašla i pričala na mobitel, unutra je svirala „Crying Lighining“ od Majmuna s Arktika.

Immer die selbe, besoffene Musik, gundā Rudiger.

Sliježem ramenima. I dalje bolje od Beatlesa.

Približava nam se tinejdžer sa ženskastim šiškama, velikim, boležljivim očima i prištavim licem. Žica nas cigaretu.

Verpiss dich, Rudiger ga i ne pogleda. Momku ipak dajem cigaretu.

Naravno, a kad ti ponestane, tražit ćeš od mene. Odbacuje cigaretu dok momak odlazi od nas. Hajmo unutra. Muda su mi se uvukla u tijelo od hladnoće.

A da pričekamo Luisa?

Odmahuje rukom. Šupak uvijek kasni, nema ga smisla čekati.

Svakim trzajem tih tijela u transu zrak je bivao sve teži, muzika je i dalje bila nepodnošljiva, dim je oblizao oči širom otvorene, otrovni opaki amfetaminski pogledi, a pivo se nije isplatilo piti jer bi se brzo ugrijalo. Rudiger je prešao na votku lemon, ja sam se držao viskija s malo vode. Djevojke mi večeras nisu namigivale. I bolje, to bi uključivalo razgovor, a to znači da bih poderao grlo derući se preko isproduciranog Grohlovog glasa ili bih morao izaći i izložiti se mrazu, Mjesecu što reže i noći kojoj je svejedno. Podigao sam pogled s dna čaše i zaključio da sam izgubio Rudigera. Među ruljom ugledao sam visoko čelo i gustu bradu. Zaključio sam da je ono zacijelo Luis. Nisam mahao, nema smisla u onakvoj gužvi. Otišao sam po još jedno piće.

Šanker je bio zauzet davanjem besplatnog pića Njemici skvarcanog tijela čije su skvarcane sise prijetile prolijevanjem po šanku.

Junge! viknuo sam. Šanker mi je rukom pokazao da pričekam. Opsujem u bradu i povičem još jednom. Zakoluta očima i prilazi mi. Naručujem viski, ovaj put dupli, da se ne moram opet probijati kroz gužvu. Osjećam nečiju ruku na ramenu. Okrećem se. Luis se smješka. Govori mi nešto.

Što? vičem. Ne čujem te ništa.

Pogledaj Rudija, pokazuje mi prstom, Rudiger smara tri djevojke u kutu kluba.

Namigujem Luisu i krećem prema kutu trudeći se ne proliti viski. Pokušat ću sabotirati Rudija. Djevojke su visoke, nose štikle s otvorenim špicom, vire im u crveno nalakirani nožni prsti. Kako im, zaboga, nije hladno? Prilazim Rudigeru sleđa i pjevam mu u uho.

A message to you, Rudy.

Verpiss dich.

Prebacujem mu svoju ruku preko ramena i otpijam gutljaj. Ignoriram djevojke. Rudi, jasno ti je da ne možeš imati sve tri?

Ne može nijednu, kaže jedna od njih. Šiške, tamna smeđa kosa, boja sigurno nije prirodna. Pripijena haljina bez naramenica.

Zašto ne? pitam ja.

Imaju dečke, kaže Rudiger.

Luis nam prilazi, tapša me po ramenu. Ispijam viski i gestikuliram Luisu da pričeka. Pa dobro, Rudi, sigurno to nije jedini razlog zašto ne žele imati posla s tobom. Ako misliš da je djevojkama jedina obrana od kretena poput tebe to što imaju dečka ili su izmislile da ga imaju, onda si teški šovinist.

A što si ti odjednom tako pun razumijevanja?

Samo smatram da to što djevojke nisu u društvu svojih momaka ne znači da žele tvoje društvo. Ili bilo čije kad smo već kod toga. Komm, lass uns gehen. Vučem Rudija, okrećem se i odjednom sam suočen s tri stasita momka kojima je očito do frke. Primjećujem da je Luis zbrisao.

Očito nisu lagale kad su rekle da imaju dečke, kažem Rudigeru. Hej, kažem im. Nismo ništa mislili ovime, nismo znali da su s vama.

Tko ih jebe, kaže Rudi. Idemo naći neke druge flundre.

Zažmirio sam. Zašto je to morao reći? Rudi je patio od kompleksa inferiornosti jer je do sedamnaeste godine bio prištavi kepec. Sad je bio oličenje übermenscha. Bio je i blagi šovinist. Nije volio (zapravo, nije ni čitao) nijednu spisateljicu, fingirao je zaljubljenost i generalno bi uvijek tražio frku. Otvorio sam oči. Načuo sam fraze poput „idemo to vani sredit“. Odjednom je jedan od tri stasita momka potegnuo nož, Rudi mu je razbio bocu o glavu, tijelo mu je omlohavilo i tresnulo na pod, rulja se udaljavala od nas umjesto da spriječi krvoproliće, ja sam se strateški smrznuo, osjetio sam zasljepljujuću bol ispod lijevog oka i zateturio sam, osjetio sam kako me meke ruke primaju, djevojke vrište da prestanemo, ja podižem pogled i vidim kako je Rudi pritisnuo jednog od njih uz zid i nemilosrdno ga lemao, neki su se ljudi umiješali i držali lika koji me storpedirao dalje od mene, trepnuo sam

nekoliko puta kako bih odagnao točkice iz očiju, zaštitari su bacili Rudigera na pod i cipelarili ga. Shvatio sam da me jedna od djevojaka, ona sa šiškama, spriječila da padnem. Potrčao sam prema Rudigeru, ali mi se zaštitar ispriječio.

Kamo ćeš?

Nemojte ga mlatiti. Idemo odavde.

Odjebi, klinjo.

Pokušao sam proći kraj njega, ali on me primio za kragnu i odgurnuo. Zateturao sam i pao na prsa, ispred tri para štikli. Opet mi je ona ista pomogla da ustanem. Shvatio sam da još uvijek držim čašu u ruci. Staklenu čašu. Razbijenu staklenu čašu. Krv mi se slijevala niz dlan. Šiškasta me djevojka primila za drugu ruku i odvela prema WC-u. Rudigera su izbacili iz kluba. Ili ga barem više nisu mlatili pred svima. Posjela me na školjku u kabini u ženskom WC-u.

Moram van, kažem joj.

Moram te zakrpati prije. Ne smiješ iskrvariti.

Ma, samo površinska rana.

Gledao si previše *Monty Pythona*.

Porasla si mi u očima.

Jesi li siguran da to nije do štikli?

Kako ti nije hladno za nožne prste?

Došle smo taksijem.

Aha.

Čisti mi ranu vlažnom maramicom. Nisam siguran koliko je to pametno. Blago sam

dezorijentiran i promatram je. Podiže pogled s rane i smješka se. Što gledaš tako zbunjeno?

Nisam siguran je li to do udarca ili alkohola, ali zaista lijepo izgledaš.

Koji si ti šarmer, vadi flastere iz torbe. Nikad nisam shvaćao ženske torbe. Stavlja mi flaster na dlan. Imaš novu liniju na dlanu sad, kaže.

Što to znači?

Ne znam, nisam stručnjak za zvijezde.

Mjesec je oštar kao britva.

Molim?

Porezao sam se na Mjesec.

Što?

Poljubi me.

Ne igray se sa srećom.

Ako ti je dečko jedan od onih mandrila, nemaš sreće.

Bili su pijani, a tvoj ih je prijatelj provocirao.

Rudiger mi nije prijatelj.

Nego?

Trenutačno živim kod njega kako se ne bih smrzavao u domu dok ne poprave grijanje.

Aha.

Hvala ti.

Nema na čemu.

Zovem se Elias.

Lijepo ime, nisi odavde.

Nisam.

Odakle si?

Hrvatska. Kako se ti zoveš?

Emma.

Lijepo ime. Ich danke dir, Emmalein. Smijem li te ipak poljubiti?

Ne.

I to je u redu. Idem naći Rudigera. Uzimam dosta toaletnog papira, sigurno će trebati Rudiju.

Bok, Elias.

Bok, pazi da se ne spotakneš s tim petama.

Izlazim, amfetaminski pogledi više nisu otrovni, sad su podrugljivi i znatiželjni. Lijeva strana lica me još boli. Sigurno će ostati masnica. Izlazim i vidim Rudija kako sjedi naslonjen na suprotni zid. Puši, krv mu se slijeva niz usnu i i obraz. Arkada i donja usna su mu rastvorene. Čučnem ispred njega, pružam mu toaletni papir.

Očisti lice.

Odjebi.

Kreten si. Morao si provocirati?

Neka i oni odjebu. Gdje je ona španjolska pederčina?

Zbrisao je prije frke. Pametan čovjek. Ustajem i pružam Rudiju ruku. Hajde, stop your fooling around.

Mrzim tu pjesmu. Prima mi ruku, vučem ga na noge. Kamo ćemo? pita me.

Dalje od Mjesečeve britve, u smjeru jutarnjeg sivila.

*

Natoči još, pružam joj čašu. Nesigurne, nespretne ruke. Riječi se zabijaju u zube. Marcela toči tekilu. Malo proljeva. Prava meksička tekila. Udara do kosti. Dofurala ju je od kuće. Zaboravio sam ime grada. Rekla mi je da sam slabić. Napio sam se od tri čaše. Žicam je Sprite da oslabim napitak.

Ne može. Pij pivo ako želiš nešto slabije. Marcela nije najnormalnije stvorenje. Lažna crvena kosa, niska, tijelo plesačice, pomalo zečji zubi. Oči boje crne kave. Tamnija put. Lijepa koža. Miriše po cvijetu egzotičnog imena koji je Lorca ili tako neki pjesnik zasigurno opjevao u kontekstu smrti i noći. Roditelji su je poslali na studij u Europu. Prvo je živjela u Berlinu. Roditelji su shvatili da im mezimica previše izlazi i divlja, zato su je poslali u manji grad, da konačno dovrši studij. Uvijek se žalila na to. Mnogo je pila i pušila. Glasno se smijala, glasno je pričala i bila je glasna u krevetu.

Eksaj, naređuje. Pijem. Gori. Pičvajz u želucu. Zažmirim. Osjetim stropnu svjetiljku. Izgleda kao Mjesec. To je jedino svjetlo u prostoriji. Mjesečina je vruća i izgara na koži. Sjedim na madracu, naslonjen na zid. Ustajem, idem do WC-a. Povraćam u školjku.

Baš si frajer, zadirkuje me sjena.

Zaveži, znaš da ne podnosim tekilu.

Što piješ ako ti škodi?

Samo, molim te, šuti. Ustajem. Cijedim pastu za zube u usta. Ispirem vodom. Vraćam se u njenu sobu.

S kim si pričao? smije mi se.

Sa sjenom.

Sjenom?

Da.

Tko si ti, Petar Pan?

Njegova sjena ne priča, glupačo.

Prilazi mi, gura me na madrac. Ležim. Sjeda na mene. Umoran si, kaže mi. Napaljen sam, kažem joj. Smije se. Mjesečina joj gori na leđima. Vruće je. Skida majicu. Male grudi. Kompaktne. Stanu taman u šaku. Trebali bi ih reklamirati na TV-u. Ljubimo se. Zacvili, zastenje. Nikakva muzika, nikakav jebeni džez, ništa ne može nadmašiti zvuk djevojke koja uživa. On je najbliži zvuku tek rođene bebe, toliko je iskonski. Zašto onda Francuzi orgazam nazivaju malom smrću? Francuzi su morbidan narod, a navodno znaju sve o ljubavi.

*

Zašto farbaš kosu? Još uvijek sam u krevetu. Ruke sam stavio iza glave. Proučavam pukotine na stropu.

Lakše je promijeniti kosu nego nešto važnije. Lakše je promijeniti grad, okolinu. Važno je da scenografija ne ostane ista.

Meni je bilo važno doći na mjesto gdje ljudi pričaju drugim jezikom. Gdje vladaju druge navike. Drugačiji ritam.

Ali svejedno znaš jezik. Razumiješ što govore. Pod svakim nebom ljudi pričaju o istim stvarima.

Pa dobro, zašto onda tražiš stvari u drugim gradovima?

Teško je stajati na mjestu. Lakše se predati iluziji da je obećana zemlja izvan nas. Da je baš ono što nam treba negdje drugdje.

A sve je u nama?

Sve je u nama.

To je super. Znači da se ne moram micati iz ovog kreveta.

Reci, vjeruješ li u sudbinu?

Jok. Sudbina, pa to valjda znači biti na pravom mjestu u pravo vrijeme i usput imati sve točne odgovore i cipele po mjeri. Tko će trpjeti toliko holivudske patetike?

Idem na faks.

Ja ne. Ostajem u krevetu.

Zašto?

Pa rekla si sama. Sve je u nama. Onda ću valjda ovdje naći to nešto što mi fali.

Ako saznaš što je to, javi mi.

Važi.

Oblači se. Promatram je dok se tušira jutarnjim suncem. Navlači odjeću. Osjetim miris netom skuhanе kave. Prilazi mi. Ljubi me. Miriše po kavi i jutarnjoj higijeni i nekom egzotičnom cvijetu.

*

Izlozi sjaje, nebo titra kao TV s problematičnim signalom, tornjevi crkvi i katedrala ga pipkaju. Cimet i reklame za Coca-Colu, grad se pretvorio u božićni sajam. Božićno sam raspoloženje posljednji put osjetio s kojih sedam-osam godina, kad je baka dolazila kasnim vlakom baš iz ovog grada. Sa sobom je nosila poklone za unuke. Baka je debelo šišala Djeda Mraza. Taj mi peder ništa nije osobno poklonio. Pahulje se spuštaju i tope na kaputu i mojoj kosi. Gledam kako nestaju u Marcelinoj kosi. Šetamo jedno pokraj drugog. Ne držimo se za ruke. To rade zaljubljeni ljudi. Mi smo samo iskorištavali vrijeme kako najbolje znamo.

Dakle, sutra pališ za Me-hi-ko?

A ti nazad u Jugoslaviju?

Recimo.

Nećeš mi kupiti ništa za Božić?

Ne vjerujem u Božić.

Ni ja, ali vjerujem u poklone.

Dobro, možda ti kupim nešto, ali samo ako doneseš još tekile iz Meksika. Ne znam kako ću inače izdržati sljedeći semestar.

Oh, gledaj, kuhano vino.

Kupili smo kuhano vino, naslonili se na zid, grijali ruke šalicama i šutjeli, oprezno kušajući tekućinu.

Hoćeš reći djevojci?

Što?

Za nas?

Što se ima reći?

Imaš pravo. Ni ja neću reći.

Imaš dečka?

Ne, jednostavno neću nikome reći. Ti ćeš se sigurno hvaliti kako si spavao s Meksikankom.

Možda.

Idemo do mene?

Hajde.

Iduće sam se jutro probudio prije nje. Bez mamurluka. Blagoslov tekile. To ima neke veze s kemijom. Od žestice nisi mamuran. Skuhao sam kavu i sjedio za stolom. Neću čekati da se probudi. Pišem na post-it papirić. Ostavljam joj simpatičnu pjesmicu.

Marceli za Božić. Dobar fuk. Sve najbolje,

E.

P. S. Nema više kave, sorry.

STAVANGER

Fotografija je snimljena na stijenama iznad beskonačnog, blještavog mora, Kristian, Sven i ja stojimo ogrnuti ručnicima, mokre kose, škiljimo u kameru. Snimila nas je djevojka, Njemica portugalskog porijekla čije sam ime zaboravio.

Nekoliko trenutaka nisam ništa osjećao. Nekoliko trenutaka čistog zaborava. Kao da ću se tek roditi. Otvaram oči. Kroz zelenilo mora vidim Sunce i druga uspavana tijela oko sebe. I odjednom me sva silina Sjevernog mora vrati u život. Bilo je to poput ubrzane snimke od rođenja pa sve do ovog trenutka. Ovog trenutka kad me hladnoća probijala poput ledenih metaka i u kojem nije bilo zvuka, dok su se drugi oko mene isto tek budili, tek rođeni i nasilno bačeni u život. Bila je to najudaljenija točka od Sunca.

Izbijam na površinu i gutam zrak. Gledam kako druga tijela niču oko mene. Penjem se uz stijenu. Uspijevam se porezati. Gore nas sunce grije, gotovo nam probija tijela. Bacam pogled na jedrilice koje su se lijeno ljuljuškale privezane za mol. Uskoro idemo dalje. Čim se osušimo. Zamišljam kako pljačkamo i haračimo sela, kao Vikinzi. Vjerojatno i hoćemo. Pravac u prvu birtiju, dva-tri piva, uhvatiti norveške kćeri i onda tko zna. Bio je to savršen plan.

NEKI GRAD NA MORU

Fotografija prikazuje mene i Andreu kako postavljamo stol za ručak. Plastični stol, plastični stolci, ona stoji ispred kamere, podigla je glavu kad je fotoaparat škljocnuo, ja sam blago pognut i stavljam tanjur na stol, snimio nas je Sven.

Sven i ja ležimo na krovu Andreine kuće. Ne brojimo zvijezde, to nikako. To smo ostavili ljubavnim parovima. Mi brojimo svoje promašaje, njih je, čini nam se, više. Pričamo o politiciglazbifilmu, zenu, Hawkingu i crnim rupama. On je zapalio džoint. To nam je ritual. Čekamo da Andrea i njene frendice zaspu, zatim odemo na krov i duvamo. One to nisu voljele. Zatupit će vas, govorile su nam. Mi nismo znali kako drugačije provesti vrijeme. Malo mjesto. Nema klubova. Nekoliko dućana, plaža, debeli njemački turisti i dva nacerena tipa. Blaženiji od Bude.

Volim njenu kožu.

Cool.

Pogotovo kad ima okus po soli.

Cool. Frendice su joj uštogljene.

Ne, nego ti nemaš stila.

Hoćeš reći da se loše oblačim?

Stil nema veze s tim. Stil je viša instanca.

Mislim da ne možeš iskoristiti riječ „instanca“ u tom kontekstu.

Nebitno. Stil je nešto više. Gard. Filing.

A da?

Ti jednostavno ne znaš točne odgovore.

Onda mi ih ti reci.

Ne mogu, to je gore od prepisivanja.

Ti si sve prepisivao u srednjoj, mamlazu.

Ali ja sam to mogao. Ja imam stila.

*

Opet ste pušili, Andrea pere posuđe.

Jesmo.

Zatupit će vas ta jebena trava.

Tebe će zatupiti takav način razmišljanja. Zapravo već jest.

Molim?

Sve mora biti po pe esu. Zaboga, ideš spavati oko jedanaest.

Netko mora ići u dućan kada vi bitange spavate do jedan.

Slegnuo sam ramenima. Kajgot.

Uvijek to kažeš.

Opušteno.

Ili to.

Pa što hoćeš čuti?

Jednostavno ne želim da se svađamo.

Onda prestani tražiti moje tvorničke greške pa možda nešto bude od nas.

Zašto ne možemo biti kao svi drugi parovi?

Debeli i dosadni? Ne, hvala. Uostalom, i Shakespeare kaže da istinska ljubav nikad ne teče glatko.

Onda je naša ljubav najistinskija. Ljubi me.

Nakon poljupca žmirim još dugo, dugo. Je, kad bih još bio siguran da je u pitanju ljubav, a ne inercija.

*

Gledam tih nekoliko razglednica i nasumičnih fotografija. Ne uspijevaju iz mene izvući nostalgiju. Jebeš to. Meni trebaju trenuci, a ne sati, godine i iskrivljena sjećanja.

MICHAEL JORDAN, MOJ GURU

Tražimo kroz govor azurna jutra

Idoli

Improvizirana pepeljara djeluje kao sumanuta skulptura suvremenog umjetnika. Prerezana plastična boca puna rupa od cigareta, u njoj nešto malo kole i mnošto čikova. Čikovi plutaju kao mrtve ribe na površini vode. Maroje bulji u tu skulpturu, svoje remek-djelo.

Nemoj brojati cigarete, kažem mu, samo će te deprimirati.

Vinilka već odavno šumi, nikome se ne da prebaciti na B-side. Zapravo smo Maroje i ja jedini budni. Sven i Marin već nekoliko sati spavaju na kauču. Maroje i ja pijano smo trkeljali o književnosti, to nam je prešlo u naviku. Ustajem, odlazim do kupaonice. Podočnjaci i crvene oči djelići su mozaika sinočnjeg ludila. Pijani, proglasili smo Nicka Cavea bogom. Proglasili smo Cohenovu „Hallelujah“ najljepšom pjesmom u kozmosu i zaključili da je pri njezinu pisanju u pitanju bila božanska intervencija. Bili smo na rubu suza kad smo razmišljali što bi bilo da su se Mick Jones i Joe Strummer 2001. našli i odlučili ponovno okupiti Clash i snimiti album. Imamo dvadeset i jednu godinu i čini nam se da ne postoji ništa osim muzike i lijepih djevojaka. Literatura nam je služila samo kao izvor citata za zavođenje. Imamo dvadeset i jednu i okruženi smo čudesima.

Mamurluk nije jedno od tih čudesa.

Sanjao sam Michaela Jordana i Scottieja Pippena, vičem Maroju.

Što su ti rekli?

Michael mi je rekao da se ne bavim nogometom ako mi ide košarka. Siguran sam da se iza toga krije neko dublje značenje.

Dugo nisi pričao o Modesty.

Andrei.

Nije voljela da je se zove...

... Običnim imenom. Da, da. Znam.

Kako to?

Što se tu uopće ima reći? Naš susret, dovraga, naš cijeli odnos bio je greška u sustavu administracije sudbine.

Siguran si da to ne progovara ogorčenost?

Nisam dovoljno zreo da bih bio ogorčen.

Istina. Ideš doma?

Kimam. Čujemo se.

Vani zatječem sunčano zimsko jutro. Hvatam tramvaj. Stavljam sunčane naočale ne bih li smanjio broj podražaja u očima. Dapače, odlazim tako daleko i potpuno se izoliram od vanjskih podražaja. Misli mi postaju preglasne.

Odlučio sam izaći iz riječi u tišinu. Riječi cementiraju. Kad ti uz ime naslažu nekoliko pridjeva, stvore ti drugi identitet. Nešto što nema veze s tobom. Onda si gotov.

Izlazim iz tramvaja. Prolazim pokraj školskog igrališta. Djeca igraju nogomet, kranovi na rubu kvarta grebu oblake, a vrapci se kupaju u lokvi. Super im je. Volim lokve, u njima se ogleda nebo. Ponekad zastanem i buljim u svoj odraz u lokvi, razmišljam jesam li stvaran, ili sam odraz onog tipa u lokvi. Ako sam odraz, nestat ću čim se on pomakne. Stojim i buljim. Dobro je, još uvijek sam u stanju zastati i čuditi se svemu oko sebe. Ulazim u stan i odlučujem se ne micati ostatak dana.

*

Jura me promatrao iz kuta sobe. Njega jedinog nije smetala prašina. Prijatelji mi govore da soba odražava moje mentalno stanje. Nisam znao da ljudsku dušu može prekriti prašina, no čini se da sve nepomične stvari na kraju postanu prekrivene njome. Upitao sam Juru misli li da je vrijeme da usisam sobu. Zbrisao je u kut. Nikakve koristi od njega.

Noći su postale mnogoglave hidre, pitanje je u koje ćemo ralje skočiti da nas rastrgaju i ispljunu u jutro. Maroje je tvrdio da je to povezano s hemingvejskim mitom o modermom muškarcu. Možemo biti uništeni, ali ne i poraženi. Meni se sve nekako činilo da jednostavno nismo znali što ćemo sa sobom. Hemingvejski bi muškarac ustao i nastavio gdje je stao. Mi smo jednostavno ležali i blejali u nebo.

Čini se kao da su neke mrlje u zraku. Zrak je bolestan. Nije dobro. Ljudski rod mogao bi se ugušiti. Iako, ni to nije tako loše. S druge strane, ljudi su presnalažljivi da bi se samo tako odrekli prava na život. Našli bi zamjenu za zrak. Već su našli zamjenu za sreću. I za stvarnost. Pitanje je vremena kad će im i zrak postati suvišan. Im. Im. Njima. I ti si pripadnik te vrste, pizdo samozadovoljna, ne umišljaj si da si se odmetnuo od nokautiranog svijeta, da si upravo ti onaj koji ne klizi monokromnim poljima u skladu s pravilima.

Moj problem je što ne znam lagati. Nisam čak ni sebi u stanju slagati. Zato toliko patim za djevojkama, jer sam uvjeren da je svaka od njih moja velika ljubav.

*

Trudim se biti dobar čovjek, ali, kao što kaže jedan svetac, posljedica toga je samo grižnja savjesti. Dakle, odlučio sam više ne pokušavati. Bilo što. Odlučio sam samo biti. I tako, bivao sam i vraćao sam se s kioska, cigareta u ustima, Sunce u naočalama, gledam nekog dječaka kako hakla košarku na igralištu ispred zgrade. Puca, promašuje, lopta se odbija do mene. Hvatam je. Skok-šut. Suza. Trica. Otpuhujem dim, dižem ruke, šampion svemira. Dječak me glupo gleda, ja nastavljam svojim putem, visok kao Empire State Building, dajem pet svojoj

sjeni, ne osjećam kosti po kojima hodam. Imao je MJ pravo. Sve će biti okej.

ŽVAKE I APOKALIPSA

Zelene oči. Srce mi kuca ritam „Blue Monday“. Teško je iščitati emocije, tuga, možda čak i čežnja, ili plastika, čista nezainteresiranost. I u mraku noćnog kluba jasno vidim boju tih očiju. Oko nas je sve u petoj brzini. Maroje mi nešto govori, ali moj mozak trenutačno nije u stanju odgonetavati značenje riječi. Mrtvi glasovi. Zelene, električne oči. Pomiče usne.

Što je?

Čini mi se kao da te znam.

Možda iz prošlog života.

Zbilja se čini kao prošli život.

Prijateljica je odvlači i odlaze na WC. Svijet je opet u drugoj ili trećoj brzini, glazba ima smisla, Marojeve riječi više nisu mrtve. Da, hoću još jedno pivo.

Na trenutak sam pomislio da te netko hipnotizirao i da ćeš istog časa izvaditi svu lovu iz novčanika i dati je tom misterioznom hipnotizeru, govori mi Maroje dok se probijamo prema šanku.

Ma, mislio sam da sam vidio nekog koga znam. Ispalo je da buljim u potpuno nepoznatu osobu.

Možda je bio netko koga si poznavao u prošlom živom, pa je sjećanje isplivalo. Priđi joj, možda je ljubav tvog života.

Na trenutak sam to i pomislio. Ja sam zapravo bio kralj Solomon, o njoj govori „Pjesma nad pjesmama“.

Ili je ona bila Solomon, duši je tijelo nebitno.

Napokon se probijemo do šanka i naručujemo pivo. Marin i Sven pričaju s nekim djevojkama, idemo do njih, usput srećem nekoliko poznanika. Noć se polako topi, oko dva ujutro pješice se vraćamo kući.

*

Crno-bijelo, znoj, zagušljivo, mnogo ljudi, zrak, treba mi zraka, umirem. Pod je sklizak od znoja, urina, prolevenog piva i rigotine. Probijam se kroz gomilu, instinktivno pronalazim vrata. Otvaram ih. Ludilo noći se gubi u mekoj jutarnjoj svjetlosti koja se probija kroz zeleni zastor krošnji, u tišini povjetarca i cvrkutu budnih ptica. Proljeće je, prepoznajem taj miris. Nalazim se na igralištu gdje sam se kao dijete igrao. Na jednoj ljuljački sjedi djevojka. Najljepša djevojka koju sam ikad vidio. U bijeloj haljini s crnim točkicama. Kovrčava, smeđa kosa, zelene oči. Zelene oči. Gledaju me. Zelene oči. Nešto mi govori, ali san se počeo stapati s gradskim jutrom, s otrovnom, asfaltnom stvarnošću. Njen se glas izgubio u zbruci pospanih misli. Proklinjem momka s druge strane stvarnosti.

„Who Loves the Sun“, svira budilica na mobitelu, a ja nisam siguran jesam li to nastojao biti ironičan ili sam jednostavno bio glup kada sam tu pjesmu odabrao za melodiju budilice. Mutno. Crno. Mutno. Crno. Manje mutno. Ustajem, gasim alarm, oblačim traperice i upućujem se u kupaonicu. U kuhinji svira radio. Alisa je sjedila za stolom, čitala magazin i pila kavu. Alisu sam sinoć upoznao, studira na mom faksu. Brzo smo se skompali. Živi u studentskom domu, ja sam joj ponudio da nekoliko dana bude kod mene.

Dobro jutro, kažem i natočim si kavu.

Misliš li to? Uopće nije podigla pogled s magazina.

Što?

Da mi želiš dobro jutro.

Kad izgovaram te riječi, ne razmišljam o njihovom značenju, sjedam nasuprot njoj i ispijam prvi gutljaj kave. Svijet postaje topao.

Ali?

Ali normalno da ne želim da ti dan bude loš.

Lijepo. Onda i ja tebi želim „dobro jutro“ što zapravo podrazumijeva da ti cijeli dan bude lijep.

Nisam rekao lijep, samo ne...

Loš. A što to znači?

Da te auto ne poprska dok čekaš kasneći autobus, da te ne posere golub, iako budale kažu da je to sreća, da te ne uhvati ZET-ovac dok se švercaš. Ne očekujem da ću dobiti na lutriji, ponajviše zato što je ne uplaćujem.

Što onda očekuješ?

Slegnuo sam ramenima.

Bilo bi lijepo vidjeti zelene oči.

Ali moje oči nisu zelene.

Nisu, no to je skroz okej, mi se ne znamo iz prošlog života. Nisam tebi pisao „Pjesmu nad pjesmama“.

Znaš, teško te je pratiti.

Pričaj mi o tome, pratim se cijeli život, a i dalje mi ništa nije jasno.

*

Mutno. Crno. Mutno. Crno. Manje mutno. Vidim strop. Okej, na noge lagane. Nekako je pretiho, radio nije uključen, znači da Alisa nije doma. Traperice, čarape, pravac kupaonica. Sivi tragovi na licu, vrijeme je da se obrijem. Hop, brzo sam gotov, samo jedna porezotina. Just a flesh wound. Kuhinja, na frizeru je poruka pričvršćena magnetom.

Elias,

otišla sam u dućan. Zvao je Pale, podsjeća da večeras nastupa u Tvornici i da si na popisu. Dođem brzo. Mlijeko je u frižideru.

Alisa

Palim radio. Javljanje sa zagrebačkih cesta. Kuham kavu. Znam, bit će pregorka, ne znam je pripremiti kao Alisa. Još bolje, prije ću se razbuditi. Čujem kako vani čiste snijeg ispred haustora. Novozagrebačka zimska idila. Izlazim polugol na balkon, u zraku je miris petardi i jeftine, kapitalističke solidarnosti i darežljivosti. O, kako mrzim ovo doba godine. Mrzim snijeg, božićne popuste, miris kuhanog vina i pijance koji sjede u svojoj vlastitoj pišalini u nekom noćnom tramvaju. Mrzim i susjedu koja me nudi svježe ispečenim kolačićima. Loše se osjećam jer joj mogu pokloniti jedino lažni osmijeh. Doduše, kolačići su dobri, a ona izgleda fantastično za ženu od četrdesetak godina.

Alisa se vraća iz trgovine. Pomažem joj oko vrećica. U dugoj, smeđoj kosi tope joj se pahulje. Nos joj je crven, oči smeđe i djetinje.

Rekao sam ti da ne ideš u trgovinu umjesto mene.

Ah, pusti, sinoć si se gadno napio, a, uostalom...

Da, da, blagdansko raspoloženje. Za popizditi, jedva čekam da se rulja vrati u svoje uobičajeno, sebično, pizdunsko raspoloženje.

Nimalo nade u ljudski rod?

Waits je rekao: „If there's one thing you can say about mankind, there's nothing kind about man.“ Dakle, nada, nichts. Nego, ideš večeras sa mnom na koncert?

Toči si kavu. Ispija je.

Fuj, daj šećer.

Pružam joj teglu sa šećerom. No?

Ne mogu. Idem s prijateljicom u kino.

Odlazim u svoju sobu i oblačim rusku mornarsku majicu. Velveti na radiju, jok, Lou Reed, solo. „Perfect Day“; nije mi jasno kako je čangrizav frajer poput Loua Reeda u stanju otpjevati tako nešto. To me tjera na smijeh. Alisa podiže obrvu i odlučuje me radije ne pitati čemu se smijem. Zovem Maroja i dogovaramo se za koncert. Kažem mu da podsjeti Marina i Svena.

*

Heroína završava svoj nastup, publika traži bis. Stojim sa strane, blizu šanka. Grupa djevojaka je ispred mene, jedna od njih se okreće. Zeleno. Supernova. Tisuće i tisuće zvijezda nestaje, netko isisava sve boje iz svijeta, ostaju samo obrisi. Tanke, meke, crne linije na bijeloj, sterilnoj pozadini. Između nas su samoća i tišina. Zelene oči. Zar i ta boja nije mogla nestati? Odjeća ti je bijela, usne su ti bijele, ali oči. I dalje nalikuju na proljeće.

O, bok.

Čini mi se kao da se znamo.

Meni se ovo čini kao déjà vu.

Iz nekog prošlog života?

Možda.

Oči su ti zelene.

Molim?

Pogledaj sve oko sebe. Sami obrisi i bjelina. Kao da je netko izbrisao sve boje.

Teško te pratiti.

Pričaj mi o tome.

Treptaj, lepet leptirovih krila, povjetarac koji uzrokuje uragan koji dovodi do katastrofe. Boje i zvukovi se miješaju, kakofonija boja, palete zvukova. Ona se okreće prema pozornici, a ja prema šanku. Zovem boga, tražim ga da pošalje anđela da me ubije u svim prošlim životima. Krivi broj, idiote, Nebeska Birokracija ne fura reinkarnaciju. I što sad? Šiva ili tko već ne vjeruje u telekomunikaciju. To su samo zelene oči. Samo sjećanja. Leptirova krila koja će eventualno izazvati apokalipsu. Poplavu misli. Djeca će vrištati, muškarci će tješiti ridajuće žene, svećenici grčevito držati krunicu, a ja ću se šetati parkom i napuhavati balone od žvake. Jeftine žvake koja izgubi okus nakon pet minuta. Kog briga? Ionako dolazi apokalipsa. 5, 4, 3, a, u kurac, ode okus jagode. Tišina, ništavilo.

I što sad?

Još jedno pivo? pita Maroje.

Kimam, još jedno pivo.

DIO O ALISI, TRIPTIH KOJI TO NIJE

ALISA ISPOD KIŠOBRANA

U dnevniku je pisalo da dan nije mogao bolje početi. Na kauču je ležao crnokosi, krakati mladić. Prstom ispruženim prema stropu šarao je nevidljive linije. Konačno začujemo zvuk. Tuturutututuuuu, pjevuši mladić, iz zvučnika dopire „Darklands“ od The Jesus and Mary Chaina uz blago pucketanje vinila. Na stolu pokraj njega je šalice I srce NY puna crno-smeđe tekućine, a na podu je nekoliko omota longplejki.

Prisjetio sam se ljeta i okusa soli na njenoj koži. Prisjetio sam se večeri kad smo gitarist benda i ja ležali na krovu, zapalili džoint, pustili muziku na mobitelu i gledali nebo. Nismo brojali zvijezde, pričali smo o promašajima, njih je, činilo nam se, bilo više. Pričali smo o politiciglazbifilmu, zenu, Hawkingu i crnim rupama.

Tog ljeta stvari su se počele mijenjati. Namrštio sam se pokušavajući se prisjetiti nekih prekretnica u svom životu. Stvari koje nisu bile dramatične, ali su oblikovale moj stav. Uspravio sam se, sjeo i u dnevnik zapisao top 5 „prekretnica“. Popis je izgledao ovako:

Masturbacija

Punk rock

Monty Python

Izgubljeni dnevnik Adriana Molea

Top 5 popisi iz *High Fidelityja*

Nakon toga sam stekao naviku praviti popis top 5 stvari. Top 5 glazbenih albuma, top 5 pjesama za kišni dan, top 5 pjesama za vožnju autom. Izvalio sam se na kauč i zatvorio oči. Kad sam ih opet otvorio, pogledao sam na sat i počeo razmišljati o top 5 izlika za kašnjenje. Popis je nevjerovatno nalik mojim životnim prekretnicama:

Masturbacija
Punk rock
Monty Pytbon
Zaglaviti u liftu
Naići na poznanika iz srednje koji te upila

*

U orošenim staklima autobusa ulična svjetla imaju aureole, izgledaju poput visokih, koščatih anđela koji promatraju ulice. Tri aureole su se stapale i preklapale, izgledale su kao glava Mikija Mause. Izašao sam iz busa i krenuo prema mjestu gdje sam se trebao naći s Alisom. Alisa je uvijek imala savršeno počesljanu kosu. Alisa nije voljela da joj snijeg pada na tu savršenu kosu. Alisa je imala slične tikove kao ja, kad bi prala ruke, uvijek bi ih ravnomjerno smočila i nasapunala. Alisa je i dalje imala dječji, radoznali sjaj u očima, i to nije znala.

Alisa i ja uvijek vodimo duge razgovore. Nakon dvije-tri riječi znali bismo što ono drugo želi reći. Ona je palila cigaretu za cigaretom, zaboravljala odgovarati na SMS-ove, nagovarala me da ne idem na predavanje i da odem s njom u kino. Na neka moja pitanja jednostavno bi slegnula ramenima na način koji me nasmijavao.

Ugledao sam njenu siluetu ispod uličnog svjetla. Držala je kišobran štiteći se od snijega. Zavukao sam se ispod kišobrana. Zdravo, kažem, zdravo, odgovori ona. Nekoliko pahulja joj se zaplelo u dugu, smeđu kosu, a nekoliko njih prošaralo je njen kaput. Nekima sam i dalje mogao razaznati oblik, izgledale su kao mini šurikeni zabodeni u vunu i poliester. Lupkala je jednom čizmom o drugu. Jedna čizma nikako nije smjela na sebi imati više snijega od druge. Dobro mi je bio poznat taj osjećaj nelagode zbog asimetrije.

Kasniš.

Oprosti.

*

U dnevniku je bio zapisan samo datum. Mladić je ležao na kauču okrenut na bok. Oči su mu bile sklopljene, a iza kapaka je prodirao nemir koji je više nego jasno govorio da ne spava.

Posegnuo sam za šalicom na stolu i srknuo kavu. Bila je hladna i gorka. Ustajem i krećem prema kupaonici, gdje se umivam i brijem. Porezao sam se samo jednom, to je ok, znalo je biti i gore. Posežem za četkicom, njene boje me podsjećaju na trenirke kakve su istočnoeuropski olimpijci nosili osamdesetih. Perem zube i gledam u ogledalo. Razbarušena kosa, crvenilo iz očiju nestaje, podočnjaci se smanjuju, izgledam zdravije, no svejedno bih se mijenjao s osobom s druge strane ogledala. Opet se umivam, na lijevoj ruci se i dalje vide tragovi crnog flomastera, snijeg, crni snijeg koji mi je Alisa nacrtala na tulumu dok smo oboje bili pijani. Brišem lice ručnikom koji potom prebacujem oko vrata, odlazim u svoju sobu, uzimam telefon, sjedam na krevet, tipkam njen broj.

Da?

Glas joj je u slušalici lijep. Zdravo, odgovaram.

Bok, Elias.

Ne znam kako sam sinoć stigao doma.

Ni ja, srećom, stanujem deset minuta od faksa.

Hodao sam iza neke Ciganke.

Čujem kako ona pripaljuje cigaretu.

Hodao sam iza Ciganke, u snijegu su se jasno vidjeli tragovi ljudi koji su prolazili tom stazom prije nas.

Ispuhuje dim.

Ona je hodala tuđim stopama, nije ostavljala svoje tragove.

Mhm?

Ne znam. Nisam uspio izbrisati snijeg koji si mi nacrtala na ruci.

Idemo večeras u kino?

Što se prikazuje u Tuškancu?

Ne znam, idemo na blef.

Okej, može onda u pol osam pred kinom.

Okej. Bok.

Stišćem crveni gumbić i odlažem slušalicu.

*

Stajali smo na hodniku fakulteta čitavu vječnost prije nego što sam je poljubio. Tome je prethodio neugodan završetak razgovora, kad ona očekuje poljubac, a ja nervozno, nesuvislo brbljam. Smušenost dolazi s njom kao leitmotiv. Ona odlazi u klub studenata, a ja imam predavanje i moram na WC. Zidovi i vrata išarani su porukama, parolama i stihovima pjesama. Znao sam ih gotovo napamet. Ulazim u WC, i školjka u tom trenutku postaje moj kolačić Madeleine. Mutna sjećanja na božićni tulum struje mi glavom i preplavljuju me, sve od prvog pa do posljednjeg, kobnog piva. Stresao sam se, pustio vodu, a s vodom i urinom odlaze i sjećanja.

*

Kad sam izašao s predavanja, klub studenata bio je zatvoren, hodnici prazni. Vani tek nekolicina studenata puši i ne zna kamo će. Hladno je, magli mi se dah u kojem obično tražim obrise i likove, kao da je to neka vrsta vizije, sad su ti likovi zmijolike, sablasne siluete. Stežem šal i krećem prema tramvajskoj stanici, na nebu nema nijedne zvijezde i Mjesec je u kaljuži.

*

WC je mračan, nema sapuna. Neravnomjerno sam smočio ruke pa se to trudim izjednačiti. Pružam lijevu pa desnu ruku pod mlaz dok ne izjednačim stvar. Aparat za sušenje ruku ne radi, pa ih brišem o majicu. Izlazim iz WC-a i plaćam espresso. Konobar mi odsutno vraća kusur i gleda u teletekst, belgijska druga liga. Oblačim kaput, izlazim i krećem prema faksu. U klubu studenata održava se čitanje poezije. Smještam se za šank, naručujem pivo i slušam. Frajer vatreno čita svoju otužnu poeziju, trudi se zvučati kao maničan svećenik, ali iz njegovih usta dopiru samo fraze, mrtvi glasovi bez imalo nadahnuća. Završava s prvom pjesmom, lista papire, iz publike dopire slab pljesak. Okrećem se prema šanku i posvećujem se pivu. Za šankom radi Boba.

I, Elias, kak ti se čini?

Bezveze.

Tebi je gotovo sve bezveze.

Slježem ramenima.

Pjesnik nastavlja, ispucava rafale u prazno, a noć je gluha, nezainteresirana. Dovršavam pivo, plaćam i izlazim usred pjesme. U glavi mi se oblikuje početak nove priče. Ljubav je sebična i ljubomorna kučka koja laje na svakoga. Da, to je dobar početak, kažem si na izlasku s faksa, samo šteta što ga je netko napisao prije mene. Kući krećem prečacem, pričajući sa svojom sjenom. Prolazim ispod uličnih svjetiljki koje se gasu za mnom. Noć je gluha, ulice su puste. Šteta, kažem si, volio bih nekoga upitati za pogrešan smjer do Novog Zagreba.

TI, JA, BJELINA I KASNEĆI NOĆNI TRAMVAJI

Duge noći u kojima satima ležimo jedno do drugoga bez riječi. I snijeg cijelu noć pada na rane jedne generacije koja opet može reći samo jedno: Deja vu.

J. Fauser

Sunce jedva da se bilo izdiglo iznad betonskih blokova kad sam počeo kuhati kavu. Jutarnja se svjetlost gubila, pjesma ptica tvori čudnu polifoniju uz zvukove prolazećih autobusa. Moja sjena se razgibavala pokraj mene.

Vodim zamišljene dijaloge s Alisom, rekao sam sjeni.

Kako to misliš?

Imam mnoštvo pripremljenih scenarija. Sve sam isplanirao, kadrove, rakurse, glazbenu pozadinu.

Čemu to?

Pa da me ne iznenadi. Teoriju znam, samo mi prakse fali. Svaki dan imam probu, pričam sa sobom, znam sve scene napamet.

Ti si skrenuo.

Možda, ali me neće iznenaditi.

Ali njena je zadaća da unese pomutnju u tvoj život.

Znam, zato sam i pripremio bezbroj scenarija, imam repliku na svaki njen argument.

Misliš da će to promijeniti stanje stvari?

Molim?

Misliš da ona nema razrađen scenarij u glavi?

Vidiš, o tome nisam razmišljao. Nekako imam osjećaj da se njeni scenariji razlikuju od mojih.

Nekako imam osjećaj da ona ima samo jedan scenarij.

Hvala na podršci, stari moj.

Hej, samo sam realan, uostalom, neće te iznenaditi.

I što sad? Mogao sam se pripremiti na sve njene scenarije, svejedno će me iznenaditi. Svakom sam sekundom bio bliže toj katastrofi, propasti jednog odnosa, vatrometu i odsustvu hepienda. Odlazim u dnevni boravak, bacam se na kauč i ne mičem se. Pravim se mrtav, nastojim zamrznuti vrijeme, ali uzalud, čujem prokletu kazaljku sata. Ne preostaje mi ništa drugo nego glavom u pijesak.

Hladno je.

Prozori su ti otvoreni na kiper.

Zbilja misliš da ima samo jedan scenarij?

Druže moj, znam sve o ženama.

Sjene imaju ljubavne veze?

Pa i žene imaju sjene, zar ne, mamlazu?

Nisam znao da i drugi imaju hiperaktivnu sjenu.

Ma, uglavnom nisu toliko živahne, ali uvijek se nađe poneka.

Srknuo sam kavu i pogledao kroz prozor, padao je snijeg, pahulje su papirići na kojima mi šalješ blesave poruke. Tisuće i tisuće papirića s tvojim mislima. Izašao sam na balkon, ispružio ruku i hvatao poruke. Topile su se na mom dlanu. Zažmirio sam i isplazio jezik, to smo zajedno znali raditi pred zgradom fakulteta. Gospođa koja je tresla tepih na balkonu nasuprot mojem gledala je u mene kao da sam poludio.

*

Ležim u snijegu i gledam betonsko nebo, pahulje prekrivaju moje rane. Neki se starac lopatom hrva sa snijegom. Na trenutak zastaje i gleda prema meni.

Jeste u redu? više. Trebate li pomoć?

Ne, ne, sve pet, ovdje mi je baš super.

Smočit ćete se i pokupiti upalu pluća.

Mnogo je umjetnika umrlo od upale pluća, Chopin, naprimjer.

A što nije on kihnuo od tuberkuloze?

Tuberkuloza, upala pluća, svejedno, svi krepamo od jada.

Što, umjetnici?

Ma, jok, cokćem, ljudski rod.

Kako god velite, susjed.

Snijeg i dalje pada, ja ležim i upijam tvoje misli. One me vraćaju u večer kad smo bih samo ti, ja, bjelina i kasneći noćni tramvaji.

SNOVI PAPIRNATI AVIONI

Kada bi postojala merna jedinica za jad, nosila bi moje ime.

Braca, Kad porastem biću kengur

Mislim da sam poludio, kažem i češem se po obrazu, iritira me trodnevna brada.

Koji su simptomi?

Tko si ti, Freud?

Šuti, kako se osjećaš?

Sjeverojužno.

Sjeverojužno?

Sjeverojužno, između sjevera i juga.

On podiže obrvu, naočale mu malo spadaju.

Rastrgano, brate.

*

Nebo je poludjelo, a ne ja. Stapalo se s neboderima, činilo mi se da ga s krova zgrada mogu dotaknuti. Počeo je snijeg, probijam se kroz mećavu. Noć je odabrala sasvim krivo skretanje, moje noge, teške i od olova, spotiču se.

Svaka čast, Elias, super si to izveo, kaže mi sjena.

Ponekad je teško reći što zaista osjećaš.

Kroz mećavu nazire se Stepinčev kip, iza njega je gimnazija u koju sam nekoć išao. Škiljim dok mi pahulje šamaraju lice i vidim samo kip sveca zatrpan snijegom, lampione koji svijetle poput fluorescentnih krijesnica i nebo boja kojeg govori da će večeras biti krvi. A ja, ostarjeli plaćeni ubojica, dolazim pred kip, klečim, izgovaram tihu molitvu, ustajem, palim cigaretu i krećem u vjerojatno posljednji zadatak u životu punom dima cigareta, viskija i opasnih žena.

Ništa od toga, plaćeni ubojica nisam, nisam ni star, a nemam namjeru ni kleknuti u snijeg. Prolazim pokraj kipa, smijem se i plešem, plešem niz ulicu, tragovi koje ostavljam zbunjuju

one koji me prate.

*

Stajali smo na školskom igralištu, pokraj klupica kod košarkaškog terena. Oblaci su jurili brže od aviona svemirskih brodova kometa meteora. Snijeg se otapao, puhao je proljetni povjetarac. Ona me gleda i čeka što ću reći, ja skidam kaput, uzimam bijeli maslačak i pušem, njegove se sjemenke pretvaraju u papirnate aviončiće s mojim mislima ispisanim na njihovim krilima. Zapliću joj se u kosu.

Pročitaj ih.

*

Kad sam se probudio, bila je prošla ponoć. Napravio sam si instant-kavu, sjeo za stol i gledao kroz prozor. U sobi je gorjela samo stolna svjetiljka, poput moljca spaljenih krila potpuno sam dezorijentiran, snovi mi divljaju. Pauk Jura tegli prašinu uokolo. Nakon gutljaja kave sve postaje bistrije, a likovi iz snova vrište dok nestaju.

*

Zapadno je nebo uvijek najljepše trenutak prije nego što Sunce uroni u beton. Imao sam osjećaj da predugo zurim u njega. Zazvonio je telefon, promatrao sam ga nekoliko trenutaka prije nego što sam se javio.

Ej, ti smetam? pita Sven, gitarist garažnog benda u kojem sviram.

Ne, nikako, kažem i švrljam olovkom po papiru.

Nekidan sam naletio na nekoliko starih blogova.

Da?

Da, tvoj, moj, Tanin.

Na spomen njenog imena protrnuo sam. Tana je jedna od onih djevojaka koju jedva prebolite, a i kad je prebolite, na spomen njenog imena sve vam slike, od prvog susreta pa do konačnog „odjebi“, prostruje glavom.

Da?

E pa, ovih dana se javio problem.

Koji problem? pitam, žvrljotine postaju nervozne kreature.

Imam osjećaj kao da se prošlost i sadašnjost pretapaju.

Kako to misliš?

Pričam s tobom, ali to nisi ti, to je Elias otprije nekoliko godina.

Sjenke?

Da, sjenke. Kao da ništa od ovog što vidim i čujem ne pripada ovdje.

I? moje kreature si deru kožu s lica poput narkomana tijekom napadaja histerije.

Ne znam, neugodan je osjećaj, brate.

Šeći, navuci kaput i hodaj. Proljeće je nekoliko poljubaca dalje.

Poljubaca?

Možda pjesama, nisam siguran. Šeći, gledaj i piši.

Okej, da, možda bih trebao. Hvala.

Nema na čemu, bok.

E, ček, proba u petak?

Jasno.

Ok, bok.

E ček, nemoj zaboraviti pedalu.

Ok, bok.

Bok.

*

Stajali smo ispod tvog bijelog kišobrana s crvenim točkicama, oko nas je bio samo snijeg. Samo snijeg i vjetar što ga nosi. Ruke su mi u džepovima, od nervoze si derem kožu s prstiju. Hvatam misli koje se odbijaju od mračnih kutaka svijesti, a tvoje oči, one koče riječi u mom grlu. Sanjam o poljupcu neona, i sve ovo kao da sam već doživio. Napokon progovaram.

Ispisao sam sto stranica tišine, mislim da će ti se svidjeti.

Ti šutiš, sve si udaljenija. Nebo se cijepa na hiljadu komadića i snijeg počinje gorjeti. Budim se u hladnom znoju. Nakon minute tjeskobe ustajem, mrkli je mrak, teturam, tražim telefon. Prsti automatski pronalaze brojke. Zovem Svena, on bi trebao biti još uvijek budan.

Zdravo, kažem promuklim glasom.

Zdravo, ti si još uvijek budan.

Recimo. Što ti radiš?

Sviram, čitam, vrag mi ne da mira.

Sven?

Da.

Onaj hvatač snova.

Što s njim?

Ne radi.

*

Ugasio sam TV. Došlo mi je da ga bacim kroz prozor. Maloprije sam slušao priču mladića, ima nešto više od trideset godina, beskućnik je. Izgubio je roditelje, nema prijatelja, nema djevojke. Ima završen fakultet. Nema posao. Skuplja boce. Kaže kako sanja kako će opran i čist krenuti prema učionici s imenikom. Želim se rasplakati, ne želim biti neosjetljiv.

Libertinesi su pjevali kako je sad vrijeme za heroje. Sve što je lijepo na svijetu, rock and roll, poezija, proza, jurilo je prema dnu. Naši su heroji nijemi i autistični, no među nama su, samo ih ne prepoznamo, a jednom kad ih prepoznamo, bit će prekasno.

Čovječanstvo fanatično trči prema ponoru, i to je najbolja stvar u čitavoj priči, kad izgorimo u atomskom oblaku, iza nas neće ostati ništa osim otrovnog vjetra. Imamo dovoljno atomskog naoružanja da dvanaest puta razorimo ovaj planet, a dovoljno je samo jednom.

*

Alisa je stajala ispod kišobrana i pušila cigaretu. Pjevušila je pjesmu koju sam nekidan čuo na radiju. Glas joj je bio ugodan. Prišao sam joj. Imala je onaj crveni ruž koji sve druge boje učini sivima i dosadnima.

Zdravo.

Zdravo.

Ne kasnim.

Vidim, svaka čast.

Ne pada kiša.

Ne pada.

Ne pada snijeg.

Tako je.

Čemu kišobran?

Pjevam.

Oh, u redu ako pjevaš.

Kamo ćemo?

Ne znam, slijedit ćemo zelena svjetla i hodati po sjenovitoj strani ulice.

PUTOKAZI

What's the furthest place from here?

It hasn't been my day

For a couple of years

what's a couple more?

Blake Schwarzenbach

Kad tipkam Alisin broj, čuje se prekrasna melodija. Vozim se tramvajem prema Novom Zagrebu, sjedim glavom naslonjen na staklo, zvučnik proizvodi neugodan šum, krči i kao da govori da sljedeće stanice nema. Prelazimo preko mosta, sunce obasjava metalnu ogradu, a svjetlost u lijenim valovima dopire do mene, škiljim, mrštim se, no osjećam se spokojno. Volim prelaziti mostove, to mi daje osjećaj kao da nešto ostavljam iza sebe.

*

Slagao sam knjige na police ne bih li stekao dojam da mi je život sređeniji. Pogled mi je pao na pod. Po njemu su bili razbacani razni magazini, stripovi i nekoliko dječjih knjiga, po njemu je razbacano petnaestak godina mog života. Trebao sam ih se riješiti jer na policama više nije bilo mjesta. Osjetio sam gorak okus u ustima, gorči nego kad te ostavi djevojka, gorči od mamurluka. Sjeo sam na pod i uzeo najbliži časopis. Bio je to časopis o videoigricama iz 1999. Dok sam ga listao, pred očima su mi klizile scene iz djetinjstva; moj najbolji prijatelj i ja provodili bismo sate buljeći u ekran, sve dok majka ili otac ne bi rekli da je dosta, da je vani sunčano i da se odemo penjati po drveću. Bilo je tu i nekoliko ukradenih *Playboya* koje smo dijelili kao klinci.

Te sam večeri na nasipu napravio lomaču. Pozvao sam nekoliko prijatelja. Zapalili smo časopise i stripove i promatrali vatru. U njoj su gorjeli Tom Sawyer, Alisin zec zajedno s *Playboyevim* zečicama, Dylan Dog i Marti Misterija. Nisu vrištali, nisu paničarili, znali su da su ostali zapisani u našim očima. Te sam večeri saznao sljedeće: ako želiš odrasti, moraš zadržati dijete u sebi.

*

Alisa nikad ne priča o svojim snovima. Znala mi je govoriti da ne sanja, ali to nikako ne može biti istina. Svi bježimo od nečega, a bježimo kroz snove. Svatko ima razlog da sanja. Čekao sam bus proučavajući Sunce kroz izmaglicu svog daha, snijeg se polako topio, pokraj mene je stajala žena s djevojčicom od pet-šest godina. Djevojčica nije zatvarala usta i neprestano je nešto zapitkivala majku.

Mama, sanjala sam da sam kolibri.

Ma kako tolicno dijete zna što je kolibri? pomislih.

Dobro, dušo, ali snovi nisu stvarni.

A otkad to? pomislih.

Djevojčica se namrštila i gledala u pod, vrškom cipele je šarala po snijegu. Majci je zazvonio mobitel, rekla je djevojčici da se ne miče, odšetala nekoliko koraka i javila se. Djevojčica je stajala na mjestu, cupkala s noge na nogu dok je i dalje šarala po snijegu.

Ej, kažem i čučnem pokraj nje.

Odmjerila me sumnjičavo, mama mi je rekla da...

... Ne pričaš sa strancima. Ja nisam stranac, zovem se Elias.

Nasmijala se. Ja sam Ana-Marija.

Što to crtaš?

Ne crtam, šaram.

Dobro, što vidiš u snijegu?

Škiljila je. Afriku, kaže.

Afriku?

Aha, to ti je zemlja gdje žive ljudi s crnom kožom koji nose šarenu odjeću i jašu zebre.

Zebre?

Da, to su ti crno-bijeli konji.

Jesi li sigurna da su crno-bijeli, a ne bijelo-crni?

Jesam, tako mi je deda rekao.

Deda ti je mudar čovjek.

Je, ima bradu.

Nasmijao sam se. Ana-Marija?

Što je?

Ono što je tvoja majka rekla, o snovima, to nije istina, oni su druga strana ogledala.

Kao Alisa?

To me nasmijalo.

Da, kao Alisa, rekao sam ugledavši bus kako dolazi. Baš kao Alisa, pomislih pri ulasku u bus.

*

Noćas sam izašao na kišu, otišao na drugu stranu grada, sjeverno od rijeke. Nisam mogao spavati. Na zidu sam vidio iskrivljena lica, grimase, vrištale su. Nisam mogao pronaći Juru da popričamo pa sam ustao, brže-bolje se obukao i izjurio iz stana. Kišobran me jedva obranio od pljuska. Ulicama su šetali mrtvac, sablasti kojima je kiša isprala lice, ostali su samo obrisi. Zažmirio sam. Čuo sam kako tramvaj klizi tračnicama, kroz zatvorene kapke vidio sam kako ostavlja neonske tragove. Čuo sam električno pucketanje uzicama. Čuo sam urlike snova koji su se topili i otjecali u kanalizacijski odvod. Hiljade krikova se topilo, a ja sam se sakrio ispod tende kioska i čekao svoj tramvaj, famoznu liniju 31 koja uvijek vozi u

krivom smjeru. Poslije dva ujutro svi tramvaji voze samo u smjeru koji nikome ne odgovara.

Sve ovo već sam vidio, pomislio sam. Stvari se uopće ne mijenjaju. Je li svaka noć, svaki trenutak de ja vu? Otresao sam tu pomisao i nasmijao se. Prodavač u trafici začuđeno me pogledao, ali nisam se obazirao na njega, on ne zna da se iznad zatvorenog, okrutnog neba, iznad zastora smoga nalaze zvijezde i Sunce. Potom je došao tramvaj, bio je gotovo prazan. Sjedim glavom naslonjen na staklo, zvučnik proizvodi neugodan šum, krči i kao da govori da sljedeće stanice nema. Prekoputa mene sjedio je pijanac.

Je l', sinko, pada li još uvijek kiša?

Da, ali Sunce svejedno sja, samo treba otključati nebo.

Nije me čuo, ali mislim da me shvatio. Sutra će biti bolji dan. Ponekad je ovaj svijet ljepši nego što si to želimo priznati.

LOŠ DAN ZA CRVENE HLAČE

a zatim nadajmo se da u raju nije
kako se mnogi prijete
da posvuda lete
svirajući harfe
bezubi poete

P. Kvesić

Bio je to dan kada su osudili neke generale. Ja o tome nisam imao pojma. Meni je glavna vijest tih dana bila suradnja pjevača Nationala i Caveovog Grindermana (National mi je sa svojom vojskom fanatika počeo ići na živce, nešto opasno ne valja s bendom čiji su fanovi potpuni moroni). Mrak. I tako me to jutro probudi zvonjava telefona.

Da?

Bitango, jesi čuo?

Naravno da jesam. Grozna pjesma.

Ma kakva pjesma? Odoše nam generali.

Kome to nama?

Hrvatima.

Cijepljen sam od patriotizma, uostalom, ja nisam Hrvat. Ne osjećam težinu djedovih kosti ni težinu zemlje u kojoj trunu.

Nego što si?

Inuit.

Odjebi. Nego, kakva pjesma?

Pjevač Nationala i Grinderman.

Ideš.

Da.

Užas.

Da.

Idemo večeras van?

Nakon sinoćnjeg pičvajza?

Da.

Okej.

Dobro.

Bok.

Počnimo sa zalaskom Sunca. Kasnio je. To sam si objasnio sve duljim danima. Bilo kako bilo, Sunčeve su se trake omatale oko tračnica, prozora, izloga, naočala, svega. Vijugale su i raspršivale se. Moglo bi se reći da je to bio sasvim običan zalazak Sunca, onakav kakav se u proljeće i ljeti često viđa. Možda bi bio zanimljiviji da ga promatram s mosta ili vrha zgrade, no odavde je samo neuspješno pokušavao uzbuditi moju poetsku stranu.

Sjedim na terasi trešnjevačkog kafića s koje puca odličan pogled na kotrljajući svijet. Ljudi se vraćaju s posla, djeca iz škole, svi se nekamo žure, traže mjesto (ili život) kojem pripadaju. Pjesnička bi duša u ovoj sceni detektirala problem ljudskog postojanja. Ali, kao što rekoh, moja je pjesnička strana bila nezainteresirana. A tu je bila i treća boca piva i Maroje koji već razmišlja o nečemu žešćem. Surovi smo momci, pravi tigrovi, nema što. S nama nema šale, stari moj.

Od glazbe se gladni.

Ne pratim te, Maroje pokušava uspostaviti kontakt očima s kelnericom.

Ovaj vikend je Goribor u Močvari. Sljedeći tjedan No Age svira u KSET-u.

Da, i?

Ako mislim na koncerte, morat ću se odricati dnevnog obroka na faksu.

Jer?

Inače neću imati ni prebijene pare. Ergo, nichts od ulaznice.

Dva pelina, molim.

Nije ni čudo što se ne mogu udebljati. Pa svako malo postim u ime rock and rolla. Hoće li me itko zbog toga smatrati svetim čovjekom, mistikom?

Ti si bitanga. Stižu pelini.

I ti si.

Jesam. Pij.

Ispijamo peline. Vruće je i pelin slabo sjeda. Hladim se cjenikom.

Gdje se nalazimo sa Svenom i Marinom? Maroje naručuje još dva pelina.

Na Trgu.

Nije li tamo maloprije bio neki prosvjed?

Kako bih ja to znao? Uostalom, koga briga?

Nosiš crvene hlače.

Pa?

Pa mislim da desno orijentirani ljudi ne vole momke u crvenim hlačama. Boja komunizma, SDP-a, i tako to.

Crveno je i prva boja mile trobojnice.

Svejedno.

Imaš pravo, danas je loš dan za crvene hlače.

Ispijamo pelin. Maroje vadi stotku. Roditelji su mu poslali pare za ovaj mjesec. Bit će ovo dobra večer.

*

Na Trgu smo se trudili izbjeći hordu degeneričnih rodoljuba, nije nam išlo. Srećom, jedino čime su nas udarili bile su riječi. Riječima po muškom ponosu (Pederi. Uaaaa). Našli smo se s Marinom i Svenom i krenuli do Gjure. Poznata atmosfera. Polumrak, polusvijet i glasna muzika. Zvuči recentno. Sigurno se vrtjelo na Stojedinici. Marin odlazi na WC zamotati džoint. Ja skeniram prostor. Dvije mi stvari zapinju za oko. Dvije cure. Brineta i plavuša. Plavuša je okrenuta leđima, no ako je upola dobra kao brineta, dobro je.

Marin izlazi iz WC-a. Idemo van zapaliti. Kako je ono rekao Sever? Tu ne puši se hašiš, tu krv se puši. Maroje kaže da se više ne može ni pomaknuti. On i Marin odlučuju ostati vani. Malo se srediti. Još bolje, mislim si. Ovako Sven i ja stignemo uhvatiti one dvije. Dva na dva. Fer borba.

Poznata atmosfera. Polumrak, polusvijet i glasna muzika. Zvuči recentno. Sigurno se vrtjelo na Stojedinici. Prilazimo djevojkama. Krenulo je skroz okej. Nismo imali novca da ih častimo, no činilo se da ove nisu patile na to. Bio je dovoljan dobri stari šarm i nekoliko književnih citata. Ovo je bila gotova stvar.

No onda se dogodilo nešto što bi Marx nazvao klasnom borbom. Ja sam skočio do šanka po pivo, Sven je otišao na WC, i kad sam se okrenuo, ugledao sam hrpicu niskih, zdepastih momaka kako plešu oko NAŠIH djevojaka. Bili su to Amerikanci. Neugledni i puni love. Odjednom nas one dvije nisu više poznavale.

Ma nek se gone u kurac. Sven pije moje pivo. Ona dvojica su nam u međuvremenu javila da

su se pokupila doma.

Smiri se, Džo, zezam ga.

Ma daj ih pogledaj. Šabani, svi do zadnjeg. Glavno da imaju pare.

Neka ih. Sustići će ih već bijes proletarijata.

I što sad?

Slježem ramenima. Ajmo doma. Ovdje nemamo što raditi. Krećem prema izlazu. Sven me hvata za rame.

Gledaj, cima glavom u jednu stranu.

Što?

Netko je ostavio cijelu bocu viskija na stolu.

Pa?

Što pa?

Ne planiraš to valjda maznuti.

Naravno da planiram. Sven prilazi stolu i uzima bocu. Sori, bratac, bio si neoprezan.

Otpili smo nekoliko gutljaja kad smo primijetili neko komešanje među buržujima što ukradoše naše djevojke. Brzo sam povezao. To je njihov viski. Povlačim Svena za rukav.

Što je?

To je njihov viski. Nemoj gledati prema njima. Ostavi bocu i kidamo.

No bilo je prekasno. Ameri su skužili u čemu je stvar. Prilaze nam. Najebali smo, pomislim. Ne samo da su nam maznuli cure, sad će nas još izdevetati u maniri Rockyja Balboe.

That's our bottle.

What bottle?

That bottle of whiskey.

What bottle of whiskey?

We're gonna call security.

You do that.

Prilazi nam gorila. Ne razumije Amera baš najbolje.

Što se to ovdje događa?

Ma, hoće naš viski, a mi im ne damo. Sad nam tu prijete, nedužno će Sven.

A da?

Da, nastavljam. Kolega slavi rođendan, planirali smo počastiti djevojke. One tamo, pokazujem prstom na brinetu i plavušu.

Ameri su se uskoro našli vani, a mi smo opet plesali s djevojkama. Prilično naljoskani i veseli (Pouka: Ne zajebavaj se s radničkom klasom.)

Što je to bilo? pita brineta.

Klasna borba, malena. Nego, kako se zoveš? Nisam te uopće to pitao.

Marta.

Bok, Marta, ja sam Elias.

Bit će ovo dobra večer.

*

Vanda je nazvala i zamolila me da dođem do nje. Treba me, kaže. Vanda takvo što nikada

nije rekla. Nikome. Vanda je obično ta koju drugi trebaju, prvoklasni altruist. Osjećao sam se posebno u trenutku kada je izgovorila te riječi. Trebam te, molim te, dođi. Nabrzinu sam se spremio i napustio stan. Nju sam zatekao u zamračenoj sobi. Sjedila je na krevetu, grlila jastuk i jela Nutellu iz tegle. Žlicom. Velikom. Svirali su Smithsi. Pogledao sam joj playlistu sastavljenu u Winampu, sastojala se od Smithsa, Cowboy Junkiesa, Mazzy Stara i Jawbreakera.

Dakle, prekinuli ste?

Kimnula je dok joj se žlica klatila među usnama. Sjeo sam pokraj nje i zagrlio je. Nisam znao što drugo napraviti. Empatija mi je bila slaba strana s obzirom na to da sam bio pubertetski egocentričnog mišljenja da se loše stvari događaju samo meni. Everything happens to me, pjevamo Chet i ja. Chet Baker, onaj ovisnik čiji je glas zvučao kao i njegova truba. I tako sam je grlio i pričao pizdarije. Nije bilo pretjerano utješno. U jednom trenutku sam se našao usred poljupca i ona me vukla na sebe. Uskoro više nije bio problem to što me vukla na sebe, nego u sebe.

Nemam kondom.

Nema veze.

Kako to misliš, nema veze?

Želim to.

Ja ne želim. Premlad sam da bih se bavio demografijom.

Uskoro sam se našao na ulici. Misija tješnja Vande je negdje krivo skrenula. Grad je prekrilo crnilo. Mnogo uličnih svjetiljki u njenoj ulici nije radilo. Na tramvajskoj stanici užicao sam cigaretu od momka svojih godina. Da, prestao sam pušiti, ali me pomisao na male Eliase i Vande iznimno uznemirila. Ako ništa, pomislih, djeca bi bila zgodna i prokleta pametna. Ljudi su mi često neshvatljivi i uznemiruju me. Sve se svodi na seks. Reprodukciju.

Čista demografija. Dužnost prema domovini. Ja se samo želim maziti i koristiti kondom za vrijeme seksa. To mi je nekako romantičnije.

*

Propustio sam revoluciju. Ne znam zašto sam se sada toga sjetio.

To je bilo prošlog ljeta. Kad sam se probudio, ograde su bile srušene, a barikade osvojene. Nije ostalo ništa junaštva za mene, i nije me to smetalo. Proteklih nekoliko godina obilježili su ljudi na ulicama i popucale glasnice. Parole mi po prvi put nisu zvučale prazno. Ovaj je slučaj izazvao neki skorojević s viškom novca kojem se kurac dizao na pomisao podzemne garaže u samom centru grada. Bio je to klasični David-Golijat scenarij, i da je istina ono što su nam kao djeci pričali o tome kako funkcioniraju stvari, ova priča ne bi završila onako kako je završila. No, prenaudio sam, kao što rekoh, prespavao sam jurišanje na našu Bastilju.

Između srušenih ograda niknuli su tabori, neki su prosvjednike nazivali neradnicima, ja sam vidio najbolje umove svoje generacije lišene iluzija o demokraciji. Vidio sam najbolje umove svoje generacije kako ne puše spiku o tome kako drugi znaju bolje što je dobro za nas. Nazivali su ih letargičnim revolucionarima i pozerima. Mene su te uvrede i ta neosjetljivost opet uhvatili nespremnog.

Sjećam se kako smo u smjenama pazili da sile matiranog kapitalizma ne bi poput virusa počele nagrizati ovaj grad. Nismo uspjeli. Jedno su jutro u ranim jutarnjim satima, kao u najgorim diktaturama, pokupili prosvjednike i potrpali ih u zatvor. Ja sam, naravno, opet sve prespavao. Kada sam došao tamo, radovi su počeli. Policajci više nikog nisu trpali u marice. Nije bilo mjesta.

Stajao sam tako u nevjerici i gledao kako bušilice i bageri ruju gradski asfalt. Nisam mogao učiniti ništa. A tih dana činilo se kao da ćemo promijeniti svijet i doživjeti kopernikanski

obrat svijesti. Nikad neću naučiti.

*

Bio je to dan kad je Papa došao u Hrvatsku. Apsolutni pičvajt, kažem vam. Ovi su protiv, ovi su za. Mogao bih reći da mi je bilo svejedno. Ali nije. Meni nije bilo jasno čemu toliko frke oko smežuranog starca koji paradira uokolo u plahti sa štapom svetog Nikole. Zatvorene ceste, ograničeno kretanje, plavci posvuda, i sve iz straha da netko ne kokne dedu.

Bilo kako bilo, trudio sam se ne živcirati više nego što je potrebno. Katoličko me obrazovanje mimoišlo, s vjeroučiteljima nisam pronašao zajednički jezik. Daleko od toga da nisam bio produhovljena osoba. Vjerovao sam u kozmički povuci-potegni sustav, sve se vraća, sve se plaća, sila teže svijetom vlada. To mi jedino ima smisla, sve ostalo su šećerne tablete za bojažljive ljude kojima se dopada ideja vječnog života. Meni to i nije neki štos. Slušati anđeoske „Glorije“ i „Aleluje“ do sudnjeg dana.

Dakle, nacija je bila produhovljena, a ja sam bio pomalo pijan za šankom u Thaliji. Lud, lud, rekao bi Marin. I on je bio pomalo pijan za šankom iako je odgojen u konzervativnoj katoličkoj obitelji. Nije mario za tradiciju. Pravi progresivni čovjek. Kozmopolit.

Škicao sam djevojku. Kao i sve djevojke u Thaliji, trudila se izgledati nezainteresirano. Ništa zato, važno je ne dati se obeshrabriti. Prišao sam joj. Predstavio se. Bacio dva-tri književna citata, rekao da pišem i sviram u bendu. Bila je zainteresirana. I eto, pričali smo neko vrijeme, kad sam je upitao želi li vani na zrak.

Imam dečka.

Pa? Nisam ljubomorni tip.

Uskoro će doći, a ne voli kad se drugi frajeri motaju oko mene.

Slegnuo sam ramenima. Nema većeg gubitka vremena nego kad uzalud potrošiš šarm na nasumičnu djevojku u noći. Sljedeće jutro ona iščezne u mamurnoj izmaglici, a ti osjetiš olakšanje što sve nije završilo na privremenom užitku. Ipak, ona prava je tu, iza prvog ugla. Barem bi mogla biti.

Izašao sam na zrak, zakašnjeli revolucionar i propali Casanova. Shvatio sam da nešto moram promijeniti, svijet ili sebe. Kažu da je najbolje početi od malih stvari.

BOGOVI SU PALI NA DUPE

Nije se mnogo promijenilo posljednjih mjeseci. I dalje nisam znao što bih sa sobom. I dalje nisam znao jesam li još uvijek zaljubljen u Alisu. Dinamo je i dalje gubio, novinski su naslovi i dalje bili a) depresivni, b) senzacionalistički i moja ulica, moj grad, ovaj svijet i dalje nisu imali heroje. Ipak, glupo bi bilo reći da je sve po starom. Raspao mi se bend. Sven je rekao da ne može više svirati. Vrlo sam zrelo reagirao na njegovu odluku. Poslao sam ga u tri vražje matere, nazvao ga izdajicom i rekao mu da mi se više ne javlja. Zimini smrznuti prsti otišli su južnije. Dani su bili osjetno dulji i s duljinom dana rastao je i moj rukopis. Dao sam Maroju da ga pročita.

Na momente je suviše infantilna, djetinjasta, vadi cigaretu iz kutije, izlazimo iz fakultetske zgrade.

Imam dvadeset godina, ne mogu zvučati ozbiljno.

Istina, no pišeš samo o djevojkama, muzici i izlascima. Postoji li išta ljepše u našim životima? Ponavljam, imam dvadeset godina, nisam u stanju pisati o nečemu što ne shvaćam. Ne želim biti jedan od onih frustriranih klinaca što pišu kao da im je osamdeset, ne želim biti mrtav pisac.

Osim tih zamjerki, poprilično dobro pišeš. Osjeti se energija.

Sjedili smo na stepenicama ispred fakulteta i dok nas je sunce šamaralo, škiljeći smo promatrali kako se proljeće stidljivo šulja ulicom. Tibor bi trebao doći svaki čas s travom. Odlučili smo zapaliti prije zadnjeg predavanja. Javlja da ga pričekamo iza faksa, na uobičajenoj lokaciji. Uskoro dolazi, već je smotao džoint, odlično. Naslanjam se na zid, uvlačim dim, ispuhujem, proslijedim džoint.

Što oblikuješ dimom? pita me Tibor između uvlačenja.

Lica djevojaka, Maroje mi daje džoint.

Nije istina, uvlačim dim, ispuhujem. Njih se trudim izbjegavati.

Zato i pišeš o njima. Uvijek, Maroje me i dalje podjebava. A o čemu bi trebao pisati s dvadeset godina? Tibor me brani.

Njemu je svaka djevojka velika ljubav.

Istina, ubacujem se u razgovor. Zaljubljujem se svakodnevno. Nije bitno zaljubim li se u djevojku na pet minuta ili pet mjeseci. Nije bitno jesam li se zaljubio u djevojku koju prvi put vidim ili koju znam već godinama, bitno je da me općine.

Odlazimo na predavanje. Tibor je ubijen, to je od redovitog duvanja. Oči su mu kao u prebijenog boksača. Maroje se trudi pratiti predavanje. Ja sam odlučio zaspati. Nekoliko se puta trzam iz sna, Tibor mi se smije. Odlazim na WC, šamaram se hladnom vodom. Gledam se u ogledalu, gledam svoje velike oči koje su trenutačno nekoliko brojeva veće. Izgledam preplašeno. Nekoliko mi je ljudi reklo da konstantno bježim, kroz pjesme, kroz prozu, kroz sijaset kanala koje sam godinama kopao. Ne bježim, samo izbjegavam udarce, plešem oko protivnika poput Muhammada Alija. On nije postao najveći zato što je poput bika nasrtao na crvenu maramu. Postao je najveći jer je u ringu koristio ono što nitko drugi nije koristio osim Jacka Johnsona: mozak. Odjednom sam postao bolno svjestan vremena, blejao sam u ogledalo čitavu vječnost. Izlazim na hodnik, protežem se i pokušavam dovesti misli u red. Na parove razbroj se.

Ugledao sam Alisu, visoku i gotovo crnokosu, kako sigurno korača hodnikom. Išla mi je ususret, uhvatila me panika. Sigurno je vidjela kako upravo izlazim iz WC-a, dakle nisam mogao tamo uteći. Jedino sam se mogao okrenuti i zbrisati niz stepenice, ali to nije nimalo frajerski. Ruke u džepove i hrabro naprijed. Smiješi mi se. Zaboga, što to znači? Ta, skoro me izbjegavala zadnjih mjesec, možda dva.

Zdravo, maše mi.

Zdravo, mašem joj.

Dobila sam stipendiju za Moskvu!

Osmog ožujka 1971. u njujorškom se Madison Square Gardenu održala borba (koju zovu Borbom stoljeća) između Alija i Fraziera. Ali je bahato ponavljao Frazieru: „Ne možeš me poraziti, Bog je na mojoj strani.“ Sekundu prije negoli je odvalio Alija snagom od sto megatona, Frazier mu je rekao: „Onda Bog večeras pada na dupe.“

Ne sjećam se što sam joj rekao. Vjerojatno sam promrmljao kako mi je drago, zaželio joj sreću i upitao kad ide. Ne sjećam se što je rekla. Bogovi su pali na dupe, a ja sam ostao stajati na hodniku, dugo, dugo. Najzgodnija je stvar što je bezbolno, po tome sam znao da je i počinjalo, prisjetio sam se Hemingwaya. Bol je došla nekoliko mjeseci poslije, s razglednicom na kojoj je bila slika Crvenog trga.

*

Iz Krivog puta sam pijan išao prema stanici. Onoj istoj gdje sam prvi put poljubio Alisu, ili ona mene. Gdje su nam riječi ostale smrznute, prekrivene snijegom. Naslonio sam se na stup ulične svjetiljke i čekao noćnu liniju. Misli su varljivo vijugale mojim mozgom, sjetio sam se Judy Garland kako pjeva „Somewhere over the Rainbow“ i suze su mi došle na oči. Čovjek je suviše osjetljiv kad je pod gasom. Neki postaju bolno iskreni i bolno glupi, skidaju oklop i goli trče pred ljudima. Grozna vrsta egzibicionizma. Drugi postanu mračna bića, bijesna i željna krvi. Ja ne, ja sam najobičniji glupan.

Podigao sam glavu i sklopio oči, novonastala crnina vrtjela se poput balerine. Otvaram oči i gledam snijeg kako pada. Ogromne, šarene pahulje. Hvatam jednu na dlan, na njoj piše: „Kasniš.“ Odjednom shvatim da su pahulje Alisine i moje smrznute riječi. Puštam pahulju da se otopi. Sjedam na asfalt i puštam da me riječi polako prekriju.

U sobi ogledala doživljavam napadaj tjeskobe, nisam siguran nalazim li se na stropu ili na

podu, ili lijevo ili desno. Nisam siguran s koje strane ogledala se nalazim, jesam li samo zbroj tuđih strahova? Staklo puca, krhotine se šrapnelski raštrkavaju, a ja shvaćam kako padam prema asfaltu koji me neće zagrliti, nego slomiti.

Tramvaj mi prolazi ispred nosa, shvaćam da je jutro, oko zore, iako je nebo više noćno nego jutarnje, a Mjesec je i dalje sjajio i nije bilo žive duše na ulici. Noćna me mora i dalje trese, no mamurluk me začudo odlučio zaobići. Dan počinjem neutralnim skorom, a to je više nego što mnogi mogu reći.

ROBBIE NIJE ZALJUBLJEN, JOEYJU JE SVE PET, A JA BLEFIRAM VEĆ DVADESET GODINA

Robert Smith je pjevao kako nije zaljubljen, Maroje je listao *Uncut*, a meni nije bilo jasno zašto su anemične emotivne bendove svrstali na istu policu s Pavementom, Modest Mouseom i Mogwaijem. Pronašao sam novi razlog da još više zamrzim svijet. Tih sam se dana trudio ne tragati za lijepim stvarima, sitnim trenucima, sitnim pobjedama pomoću kojih inače rasprostirem jutro i klizećim startom ulijećem u novi dan. Išlo mi je skroz okej.

Iako me horoskop nije mazio. Dapače, taj se zvjezdani bestijarij svesrdno trudio sodomizirati me. Nisam bio spreman predati se višoj sili, bio sam potpuno atipična djevica, neuredan i nimalo pedantan, i moguće da je to bio izvor tih kozmičkih šamara, od raspada benda, za koji sam mislio da je ono što nedostaje rock and rollu, do Alisinog odlaska u Moskvu. Mislio sam da je Alisina i moja priča ono što nedostaje književnosti. Moje ambicije su iz godine u godinu iste. Svake godine, u svakom pogledu, sve više i više se udaljavam od ostvarenja ciljeva. Shvaćam, nisam ono što nedostaje rock and rollu, neću spasiti svoju generaciju.

Je li ti zabavno? začujem ženski glas ispred sebe.

Što?

Pitam je li zabavno pričati sa sobom?

Bila je to niska djevojka, s kratkom, raščupanom, crnom kosom. Oko krupnih crnih očiju jasno sam vidio trag razmazane šminke i nešto svjetliju nijansu podočnjaka.

Nije. Uglavnom se uspijem izivcirati.

To nije dobro.

Nikako.

Shvaćaš li sebe ozbiljno?

To je jedina stvar koju ne shvaćam ozbiljno.

Kako se onda uspiješ izživirati?

Nisam siguran je li to razgovor u koji bih se upustio s nepoznatom osobom.

Nisam nepoznata osoba, zovem se Megi, pruža mi ruku.

Zdravo, Megi, ja sam Elias. Rukujemo se.

Zašto si se mrštio?

Kings of Leon su stavili do Modest Mousea, to je kao da gledam bliješteći supermarket kako stoji do obiteljskog dućana koji vodi simpatičan bračni par.

Hoćeš reći da ovi prvi nemaju dušu?

Tako nekako, da. Također, ovi prvi lagano sišu život ovom drugom.

To nije baš okej. Pomalo vampirski.

Nije nimalo okej, ali reći ću ti nešto što mi je jedan mudrac rekao: „Tako to ide.“

Što razlikuje te bendove?

Osim prihoda?

Da.

Razmislio sam. Na Modest Mouse bih se mogao ljubiti.

Na Kings of Leon ne bi?

Jednom su u klubu pustili neki njihov hit, počeo sam se smijati usred poljupca. Djevojka je mislila da se njoj smijem i nije me više pogledala.

Na koje bi se bendove mogao ljubiti?

Jedna od maštarija mi je ljubiti se na Jawbreakerov *Accident Prone* u zamračenoj sobi.

Druga je ljubiti se s osobom s kojom to ne bih trebao na „Ever Fallen in Love“ od Buzzcocksa.

Zvučiš kao momak koji ima jasne i realne ciljeve.

Zapravo mi ništa nije jasno, većinu vremena ne znam što radim. Ja sam rođeni džezist, cijelo vrijeme improviziram.

Možda imaš neku vrstu Touretteovog sindroma, neku koja se proteže na tvoj cijeli život.

Nisam o tome tako razmišljao.

Imaš li bend?

Imao sam.

Što je bilo?

Pukli smo na pragu vinila.

Kreativna razilaženja?

Lijenost.

Oh. A kako ste zvučali?

U početku smo bili mračni i frustrirani. Ali to nisam bio ja. To nismo bili mi, pa smo se odlučili vratiti korijenima.

Beatlesima?

Jok, Ramonesima. Rock and roll započinje Ramonesima.

Neki bi rekli da započinje s Iggyjem Popom.

Uh, imaš pravo.

Jedan-nula za mene?

Volej. Rašlje.

Preporuči mi neki CD.

Pogledao sam police s CD-ovima. Pogledao sam longplejke.

Zašto ne bi uzela vinil?

Za to mi se brine buraz, preporuči mi neki CD.

Razmislio sam i dohvatio *Good News for People Who Love Bad News* od Modest Mousea.

Zašto oni?

Često čujem kako za nekog pjevača ili osrednjeg tekstopisca kažu da je pjesnik. Obično su to frajeri koji prodaju svoje pretjerano sentimentalne verbalne proljeve maloljetnim djevojkama. Ovaj frajer to nije. Osjeti se energija, osjeti se da iza tih riječi stoji više od ritma, melodije i neke ofucane priče.

Čini se zanimljivim, hoćemo ga zajedno preslušati?

Shvatio sam da me zove k sebi. Objasnio sam joj da sam zauzet, to je bila laž, da sam ovdje s prijateljem, to je bila istina. Nasmijala se i rekla da joj se javim jedan dan. Pitao sam je gdje je mogu pronaći, ona je samo rekla da je dovoljno napraviti prvi korak, izraziti želju da je pronađem, i da će sve nekako doći na svoje. Propela se na prste i dala mi pusu, odlučila je kupiti CD. Mahnuo sam joj dok je izlazila.

Što je to bilo? sjena me promatra prekrštenih ruku.

Nikad ne propustim priliku da propustim priliku.

Elias?

Da?

Reci osam.

Osam.

Na kurcu te nosam.

I odjednom shvaćam na čemu sam. Vrijeme mitova je iza nas, moja je generacija zakasnila,

propustili smo rock and roll, novi val, bratstvo, jedinstvo i gomilu drugih besmislenih riječi za koje se izgubljeni ljudi drže kao pijan plotu. Odjednom mi je sve jasno, mi nemamo za čime žaliti, iza nas je jedno veliko ništa, a mi smo zarobljeni u ovom trenutku, kao insekt u jantaru, zarobljeni smo, očiju uperenih u nebo, kao da će nam ruka neke više sile oblacima narisati plan za budućnost, dati sve točne odgovore, očiju uperenih u nebo, umjesto da pogledamo u horizont, tamo gdje se nebo upoznaje s asfaltom, umjesto da stvorimo nešto što će biti samo naše i što se neće dati zarobiti jeftinim frazama i mrtvim riječima.

Joey Ramone je pjevao o divnom svijetu, Maroje je završio s listanjem *Uncuta*, a ja sam shvatio da se šanse pojavljuju svakodnevno, samo da sam preglup da ih prepoznam. And I say to myself, what a wonderful world.

ROKY RAMONE

I've seen my share of talents and I met my share of clowns

Natural Child

Vertikalna crtica titra na ekranu i Morseovim kodom mi poručuje da nemam što reći. Ništa mi nije u stanju u kosti ubrizgati toliko jeze kao prazan papir, makar pikselasti. Odsustnost ritma rečenice, glasnice napregnute, iz usta dopire krkljanje. Palim cigaretu, lupkam prstima po stolu, povjetarac pleše sentiš s roletama, primjećujem da je jedna cigareta već gorjela. Palčevima masiram kapke, kad ih opet otvorim, prva će se rečenica materijalizirati pomoću pogrešno adresirane božje providnosti i problema više neće biti.

Ništa.

Ispuhujem dim, ustajem, šecem amo-tamo. Zvoni mobitel. Pale kaže kako je večeras tulum u stanu koji je zapravo studio njegovog prijatelja fotografa. Dobro, kažem, tko će sve biti tamo? Nabraja mi, znam nekoliko imena, samo mi jedno od njih ne ide na živce. Dizajner i stripaš, član uredništva meni dragog časopisa. Nimalo pretenciozan. Nikada ne počinje samoinicijativno pričati o svom radu. O tome kako je teško stvarati ili o tome kako stvara.

Puštam Spitse koji me podsjećaju na Ramonese i legnem na pod. Otpuhujem dim, pepeo otresam na pod. Odgovornost i higijenske navike bacim kroz prozor čim ostanem sam. Hodam gol. Tuširam se jedino ako idem van. Ne spuštam dasku. Jedem iz lonaca i tava koji se gomilaju u sudoperu. Jedem isključivo tjesteninu i omlete. Sklapam oči. Ispod kapaka mi prolaze raštrkane karavane. Neonske grudi na napaljenoj časnoj sestri, kupole mitskih građevina prekrivene snijegom, škole koje se protežu cijelim kvartom poput labirinta koji nestane nakon prve kiše, pas koji pjeva „Needles & Pins“ od Ramonesa. Otvaram oči. Pada mrak. Gledam na sat. Mogao bih na taj tulum. Pisati neću. Hladan tuš, škole se ispiru, snijeg kopni, časna sestra je još vlažnija, pas je i dalje ovdje. Blesavo se ceri i maše repom.

Tko je to? upitam sjenu.

Roky.

Kao Rocky Balboa?

Ne, Roky Erickson.

Njegov pas ima dvije glave.

Ali ne zna pjevati Ramonese.

Našao sam se u gradu. Vožnju autobusom ne pamtim, tijelo me samo navodi, na vrijeme me obavještava o predmetima koji mi se nalaze na putu i koji predstavljaju neposrednu opasnost. Povjetarac povremeno zapuše, zanjše se nebo, plavo s jedne, prašnjavo i pomalo isprebijano s druge strane, i dodirne nebodere kranove i sve je, svijet je nekako naheren.

Kupujem butelju crnog vina u trgovini. Vino je dovoljno jeftino da si mogu priuštiti još kutiju cigareta, jer noć je duga i često se prijatelji s jutrom, a dovoljno skupo da ga mogu piti čisto, bez kole. Odlučujem pješice ići do stana iako je to dobrih petnaest minuta hoda. Putem uličnom sviraču, klintu, dajem nešto sitniša. Jer nije svirao „Wonderwall“. Nešto dalje od njega zaustavlja me plavokosa djevojka. Kaže kako skuplja novac da objavi zbirku poezije. Pitam je kakve su pjesme, ona kaže da su optimistične.

Ne dolazi u obzir, odgovaram joj, ne podnosim optimistične pjesme.

Nakon toga osjećam se loše. Upadam u prvu birtiju, zamolim šankera da mi vadičepom otvori butelju. Naručujem pelin, eksam ga, plaćam ga preostalim novcem. Izlazim, naslanjam se na zid i otpijam gutljaj. Koji sam vrag morao biti tako bezobrazan prema djevojci? Prilazim joj, kažem kako nemam više novca, ali da može popiti nekoliko gutljaja sa

mnom. Pristaje. Pijemo tako, naslonjeni na zid, pušimo, otpuhujemo dim u nebo koje se mrači, a povjetarac ga i dalje njiše.

Čime se ti baviš? pita me.

Pišem.

Što?

Novinske članke i prozu.

Ma daj? Pisac si?

Recimo. Objavljeno mi je samo nekoliko kratkih priča.

Nadam se da će ti sve objaviti.

Također.

Opet joj zaželim sreću i krećem prema stanu. Na vratima me dočekuje Momo, prijatelj dizajner. Dl SI, ZIZI. Samo me on zove Zizi. Šejtan bi ga znao zašto. Već je pomalo pijan. Grlj me i pokazuje mi stan. Vidim nekolicinu poznatih i iznimno antipatičnih lica. Pisci. Jedan me od njih nekom prilikom upitao kako pišem. Obično sjednem i tipkam, kažem mu, uglavnom sam odjeven dok to radim. Pogledao me kombinacijom sažaljenja i čuđenja, kao da sam seoski idiot, i počeo je pričati o tome kako si on prije svakog stvaralačkog čina (tako se izrazio) pusti Milesa Davisa ili Coltranea i kako priguši sva svjetla u sobi. Sjajno, rekao sam mu, idem po još piva. Primjećujem da ima mnogo zgodnih djevojaka. Nijedna ne obraća pozornost na mene. I svi su tako predivno odjeveni, odjeća govori umjesto njih: ja volim Godarda, ja sam pročitao sve što je Kundera ikad napisao, meni je Baldessari bog, Barthes je genij iako se nije mogao odvojiti od majke ni milimetar. Nisam ni ja ništa bolji, samo volim misliti da jesam. Moja odjeća govori da me boli kurac za sve. Na gaćama mi piše sljedeća stvar: izjedaju me hiljade bizarnih i sitnih nesigurnosti. Bitno je, dakle, da me nitko ne vidi u gaćama.

Nalijećem na Paleta i srdačno se grlimo. Nismo se vidjeli nekoliko mjeseci. On je bio zauzet bendom, ja sam bio zauzet pisanjem ili barem traženjem izlika zašto ne pišem onoliko koliko bih trebao. Sjedamo na prozorsku dasku odakle pogled pada na tračnice i ljude koji izgledaju kao siluete u fotonegativu. Fotografov pas lunja stanom, neprestano prilazi Paletu i meni. Mi se čim nam se približi, pretvaramo u djecu, češkamo ga i ispaljujemo rafale tepanja. Pas me neugodno podsjeća na Rokyja, konstantno me gleda onim svojim staklenim očima u kojima se cakli gotovo anđeoska ljubav.

Pričamo. Kaže kako bi volio da pođem s njima na turneju, da je pokrijem kao novinar. Sve sam pijaniji i jezik mi se sapliće o zube. Paletu prilazi djevojka. Uskoro mi postaje neugodno i odlazim od njih. Momo mi u prolazu pruža baklju i ja povučem dim. Noge mi više ne pričaju s podom, mozak mi se zalijepio za strop, prsti mi gore. Povlačim još jedan dim, otpijam zadnji gutljaj svog vina i odlučujem kako bi najpametnije bilo prileći. Pronalazim prostoriju s madracem na podu, oko madraca je nekoliko praznih čaša u kojima je sudeći po pjeni očito bilo pivo. Ostaci pjene izgledaju kao užasnuta lica, skamenjene žrtve Meduze. Legnem, zažmirim, osjetim kako se mrak u mojoj lubanji širi poput svemira, velika mrlja od tinte. Otvaram oči, vidim psa kako isplaženog jezika sjedi pokraj mene.

Što ti hoćeš? upitam ga.

Gatati iz pивske pjene.

Hajde onda.

Fasciniraju te riječi koje su neprevedive.

Kakve to veze ima s gatanjem?

Komorebi.

Aha, kužim.

Stvarno?

Ne, ne kužim.

To ti je međuigra Sunčeve svjetlosti, granja i lišća.

Izlomljeno nebo. Dobro, kontam. Što sad?

Neprekidno ćeš gledati to nebo i postupno shvaćati kako je sve udaljenije.

Dalje?

Iktsuarpok.

Aha.

Znaš li što je to?

Što ti misliš?

To je osjećaj iščekivanja zbog kojeg neprestano gledaš kroz prozor ili prema vratima očekujući da će netko doći.

Okej, što s tim?

I to će te proganjati.

I? Hoće li se išta pojaviti?

Ponekad. Bitna je izdržljivost.

A što je s ljubavlju, srećom i tim astrosranjima?

Zaista misliš da to mogu vidjeti u pivskoj pjeni?

Što ja znam?

Slobodno si nožem ureži dulje linije u dlanove ako misliš da će to rezultirati povoljnom zvjezdanom geometrijom.

Sličim li ti na Corta?

Volio bi to, zar ne?

Ponekad. Je l' to sve?

Laku noć.

Hvala.

Ne znam zašto sam rekao hvala. Pas je otišao. Zažmirio sam. Svemir se i dalje širio.

VOLVOKSI NE SVIJETLE U MRAKU

Tvrdila je da je ne slušam ili tako nešto. Nije to bilo ništa loše, ona se nije ljutila, samo je ustanovila da imam problema s koncentracijom. Sunce se rađalo, voda za kavu je upravo prokuhala, valovi su šuštili i milovali pijesak. Meni se od tog zvuka pišalo. Sunce se rađalo i ona je tvrdila da je ne slušam. Otišao sam pišati.

Čuo sam kako žličica udara o stijenke šalice.

Jesi li odlučio?

Što?

Ideš li doma ili ne.

Should I stay or should I go?

Opet nešto govori, ne čujem je od mlaza. Vičem.

Što?

Rekoh: znala sam da ćeš me naći.

Osjećam njen topli dah u uhu. U noćnom smo klubu, drma neki elektro i slabo je čujem. Odgovaram gutljajem piva. Otkako smo se sreli u trgovini ploča, nisam je mogao izbiti iz glave. Minijaturni uragan koji se predstavio kao Megi.

S kim si ovdje? pitam.

S burazom.

S onim koji skuplja longplejke?

Što? ne čuje me.

S onim koji skuplja longplejke? vičem joj na uho. Nema nametljiv parfem. To mi se sviđa.

Hoćemo izaći?

Može, kažem. Idem pisati, pričekaj me vani. Ona kima. Ja odlazim u WC. U muškom nije gužva. Brzo sam gotov. Zakopčavam šlic i izlazim.

Ona pije kavu. Pruža mi moju šalicu. Sunce se brzo razvija. Više nije krvavo novorođenče.

Rekla sam da ne moraš ići.

Odgovaram gutljajem kave. Pitam je hoće li na plažu sa mnom. Kaže da neće. Pit će kavu na terasi i rješavati križaljke i sudoku. Uzimam ručnik i knjigu, Hemingwayeve novele, i sjedam za stol.

Voliš biti na plaži dok nema gotovo nikoga.

Ne volim buku, vrisku klinaca.

Ja volim zvuk dječje igre.

Sliježem ramenima i ispijam kavu. Ljubim je u obraz. Neću dugo, kažem. Izlazim i hodam prema plaži udaljenoj tridesetak metara od njene kuće. Rasprostirem ručnik, Hemingwaya polažem na nj. Ulazim u more. Hladno je, ježim se, tijelo mi instinktivno želi van. Zaronio sam i odlučio otplivati do bova. Tamo sam se izvrnuo na leđa i pustio valove da me ljuljaju. Nema smisla grčiti se, samo zažmiri. Opušteno.

Nisam bio siguran koliko je poljubac trajao. Možda samo sekundu, možda je prošlo nekoliko

sati i već je svanulo.

Sviđaš mi se, dobro se ljubiš.

Meni se više sviđa Marica iz drugog c. Čarape joj ne padaju na gležnjeve kao tebi.

Ljubi li se kao ja?

Dugo nisam čuo taj glagol „ljubiti se“. Obično svi koriste neke odvratne izraze.

Naprimjer?

Barenje, zvuči toliko mehanički.

Dakle, ljubi li se Marica dobro kao ja?

Tko je Marica?

Smije se, okreće se na peti i kreće prema klubu. Slijedim je i ulazim. Megi još uvijek rješava križaljke. Ostavljam knjigu za stolom.

Idem pod tuš.

Nema tople vode, više.

Nema veze. Stajem pod tuš i puštam vodu, mlaka voda, poput ljetne kiše. To zvuči patetično. Poput ljetne kiše! Svejedno, osjećaj je dobar. Sol pomiješana s vodom iz tuša mi klizi po tijelu u zmijolikim vijugama.

Kisnemo i trčimo da najbližeg haustora. Pribijam je uza zid. Na usnama joj osjetim i kišu, prljavu kišu. Kažem joj to. Zauzvrat ona mene pribija na suprotni zid. Kaže kako je dobro što nas njen brat ne vidi. Ne podnosi kad mu netko dira seku.

Ja sam odmetnik, radim što god hoću.

Dokaži mi.

Razmišljam, gledam prezimena na portafonu. Prstom klizim po svim gumbima. Namigujem joj i trčim do sljedećeg haustora. Ponavljam. Trčimo niz ulicu. Pale se svjetla u stanovima, ljudi gledaju kroz prozor. Ulice su prazne. Čuju samo smijeh.

Šetamo mediteranskim mjestascem. Odvažili smo se držati za ruke. Malo je neobično s obzirom na to da je mnogo niža od mene. Uglavnom šutimo. Ugodna tišina. Zapravo je i to neka vrsta komunikacije. Sve je okej, ne moraš mi to reći, ja to znam. Hodamo, uskoro se vraćamo do njene kuće, kažem da ću malo do plaže. Čekat će me.

Obećao sam svratiti do nje i sad se penjem na Gornji grad. Ispod mene prostire se grad, prozori svjetlucaju poput planktona volvoksa čegaveć na površini mora. Mjesec je dovoljno blizu da ga uhvatim za rog. Ispružio sam ruku i zažmirio.

Misliš li ovdje provesti noć? Megi sjeda do mene, obgrlila je noge, drhti.

Ne. Pijesak nije topao poput tebe.

Onda hajde unutra.

Ostajem još nekoliko dana, kažem joj, ustajem i ljubim je. Iza mene prostire se more, čini se gotovo crnim. Na njegovoj površini svjetlucaju planktoni volvoksi štoveć. Mjesec je dovoljno blizu da ga uhvatim za rog.

MJESEC, PIJANI HOMER I BESTEŽINSKI TANGO

Koliko riječi, koliko nomenklatura za jednu te istu zbunjenost.

J. Cortazar

Nisi dosljedan. Ne znaš što želiš.

Dosljedan sam u nedosljednosti, i, ne, ne znam što želim, znam nešto mnogo važnije.

Što?

Znam što ne želim.

Ponekad imam osjećaj da svaki dan pričam s drugom osobom.

Jer ja svakim treptajem postajem netko drugi.

Mislim da se izvlačiš.

A ja mislim da si ti suviše ukočen. Opušteno.

Što s Megi?

Što s njom?

Osamnaest propuštenih poziva.

Megi se pretvorila u osamnaest propuštenih poziva? Zanimljivo.

Nastaviš li se sabotirati, postat će samo jedan propušteni poziv.

Opušteno, čovječe.

U onom trenutku kad su me moji unutarnji monolozi to jest dijalozi sa sjenom počeli živcirati znao sam da ovako više ne može. Vani je umiralo ljeto. Sunce više nije prodiralo do kosti, samo je škakljalo kožu. Slušao sam muziku i pravio se da pjesme govore o meni. Bio je to

vrhunac sentimentalnosti, patetika radi umjetnosti.

Sve se opet svodilo na Dopplerov efekt, sjaj je slabio. Svatko je svijet za sebe, i povremeno dolazi do približavanja, ili čak do kolizije planeta. Gravitacijska se polja mijenjaju, nebo šalta boje kao da je na tripu. No svi znamo da planeti ne stoje na mjestu, tako se mijenjaju odnosi. Dva se planeta udalje jedan od drugog, zbliže se s drugim, ovisi o tome koliko su brzi. To je čista fizika. Abeceda međuljudskih odnosa. Umjetnost zaboravljanja.

Pogledao sam prema prozoru. Spuštene rolete, svjetlost se spretno šuljala i u tankim strelicama pucala po sobi. Vidio sam svaku česticu prašine. Prišao sam prozoru i podigao rolete. Sunce je bilo umorno, vidio sam tragove gotovo crvene svjetlosti na susjednoj zgradi. Škiljio sam. Ovo su posljednji topli dani u godini, Sunce će sve manje i manje visiti na našem nebu. Uskoro će zima. Razmišljam o tome da sjever zamijenim jugom, kao ptice. Odlučujem pratiti lastavice. Ptice su odlični navigatori, nisu Noa i Leif Eriksson bili ludi kad su sva svoja nadanja položili u golubice i gavrane.

No čak i s pametnim navigatorima postoji hiljadu načina da zajebeš, točnih je odgovora uvijek malo. Nevjerojatno je kako izdržimo, svi ti porazi i brodolomi. Ogrebotine koje postaju zjapeće rane, a mi ustrajemo, sve neosjetljiviji na bol, svoju i tuđu. Otupljujemo. Sve se svodi na to hoćeš li uspjeti ustati iz kreveta. Nakon toga, sve je okej.

Zazvonio je telefon. Dugo sam slušao tu kreštavu melodiju. Ponekad pogrešan odgovor nije najgore što ti se može dogoditi. Ponekad je dovoljno ništa ne učiniti.

Misliš se javiti?

Nije za mene.

Za tebe je.

Pere me kriza identiteta. Ja sam flomić. Flomasteri se ne javljaju na telefon.

Ovih sam dana bio svatko i svašta. Bio sam odsutstvo svjetlosti u sobi s knjigama razbacanim po podu. Bio sam Homer, prelijen i prepijan da opjevam silne junake i gradove. Bio sam prvi student na Mjesecu i njihao me bestežinski tango. Bio sam onih nekoliko iritantnih centimetara izvan dohvata ruke zbog kojih moraš ustati da bi nešto pokupio. A Megi? Megi me idući dan nije zvala. Megi je postala propušteni poziv.

ZAGREB, JE T'AIME

SAN I TOPLJENJE GLEČERA

Zaljubljen sam u djevojku koja ne postoji. Ne znam ni kako izgleda, no sinoć u snu čuo sam njen glas. Nazvala me i pričali smo. Glas joj je otopio sve glečere što plutaju u meni. Izazvala je globalno zatopljenje, poplave, sve to. Budim se u mraku. Njezin glas mi i dalje odzvanja u glavi. Tako je topao. Ne znam tko je ona, ali moram je pronaći. Stojim pokraj prozora i pušim, usamljenost me drma. Cigaretu sam pripalio na plinskoj pećnici. Upaljač sam sinoć ostavio u kafiću. Noć je tiha. Noć je meka. Samo ja i zvuk sagorijevanja cigarete. Vratio sam se u krevet. Tražio je u svakom snu. Nisam je našao.

Zavezao sam tenisicu koja se uporno odvezivala. Crvene konversice koje nisam obukao od zadnjeg dana srednje škole. Puhao je vjetar i izgledalo je kao da će pasti kiša. Prašina mi je ušla u oko. Tramvaja nema. No ne žuri mi se. Znam da će me glas s druge strane čekati. To je samo san, reći ćete. Možda. Možda taj momak s druge strane vodi bolji život. Možda sam ja tek njegov san.

Kako pronaći osobu koja možda ne postoji? Nisam znao odgovor na to, no nemoguće su mi se misije uvijek dopadale. Postoji još uvijek nešto romantično u jurišanju na vjetrenjače.

KNJIGA SNOVA

Nazvao me i rekao da će kasniti. To mu je prešlo u naviku. Nije baš pohvalna osobina, ali nije me smetalo. Rekla sam mu da ću ga čekati u knjižari. I tako sam listala knjige čiji su mi se naslovi sviđali. No slova su se preslagivala ispisujući sinoćnji san. Nastojala sam ga zaboraviti, no nekako se sve trudilo podsjetiti me na njega. Nakon nekoliko godina bez snova sinoć sam sanjala. To mi nije mnogo značilo. Ali čini se da jest drugima jer su se svojski trudili natjerati me da se prisjećam tog sna.

Pa dobro, kad se već i slova preslaguju, zašto ne?

Moj dnevnik je postao težak. Olovna slova počinju nalikovati na vojnike koji marširaju mojim mozgom i kopaju po sjećanjima. Ne usudim se ni pomisliti koliko bi težak bio da moram zapisivati i snove.

Sinoćnji je san težio više od običnog dana. To je pola stranice. A možda više i od gadnog dana. To je obično stranica i sedam-osam redaka. Upoznala sam momka. Znali smo se iz prošlog života. Znali smo sve jedno o drugome. Na kojoj strani kreveta volimo spavati. Prvu pjesmu koje se sjećamo. Imena stabala na koja smo se penjali kao djeca. Znao je sve o meni, no unatoč tome ga je sve zanimalo. Kao da sve što ugleda vidi prvi put.

LUTATI I NE BITI IZGUBLJEN

Odakle krenuti? Dobro je to što kad nemaš cilj, nikako ne možeš zalutati. Svako je skretanje dobro. Mislim da sam tako nešto pročitao u nekoj zen poeziji. Ili u *Alisi u zemlji čudesas*. Promatrao sam izloge i mutne odraze ljudi koji prolaze. Duhovi u staklu. Zarobljeni su. Promatram i knjige u izlozima. Bezvezni naslovi, bezveznih autora, koje čitaju malograđani u javnom prometu. Negativne misli. Van. Tražim djevojku svog života.

NEGDJE IZMEĐU

Vidiš ti ovo?

Vidim.

I, što ćemo?

Zar bismo nešto trebali napraviti?

Čuj, u zadnje vrijeme su tamo gore napravili dosta grešaka kad je u pitanju administracija sudbine.

I mi bismo trebali nešto ispraviti?

Pa, da.

To nije naš posao, mi smo...

...Detektivi, znam. Ali ovo mi izgleda kao interesantan slučaj.

Ne bismo se trebali petljati.

Nećemo, barem ne izravno.

Što predlažeš?

Posrednika.

Koga imaš na umu?

Pavela.

Ali njima već dugujemo uslugu.

Sredit ćemo to već nekako.

Što predlažeš?

Možemo im prodati nekoliko kvadratnih kilometara neba iz njihovog doba.

Nije li to previše?

Čeznu za tim već jako dugo, neprestano gledaju nebo.

A dobro, dok god nas šefovi ne skuže.

Neće.

PRIJE SNA I TOPLJENJA GLEČERA

Ostavio je upaljač na stolu. Vratit ću mu ga sutra kad ga vidim. Idemo dalje, nas nekoliko. On je bio nešto loše volje i nije htio s nama. Tour de birtija. Tako se to zove. U sljedećem kafiću nailazimo na nekoliko kolega novinara. S drugog glazbenog websitea. Nešto stariji.

Nekidan smo ih dobili na basketu. Zajebavamo ih da nam moraju platiti pivo. Plaćaju.

Uglavnom ne govorimo ništa pametno, pričamo o novom albumu nekog benda i kako nam je lošiji od prijašnjeg, nije to više rokenrol, omekšali su, nije to dobro, kurac, ispolirana produkcija. Na svaku drugu zelenu bocu dolazi mjera pelina, refren na pivski verse. Jedan od kolega predlaže da idemo dalje, u sljedeću birtiju. Rekoh, može.

Tamo opet po starom. Bendovi, čovječe, *Exile on Main St.* jedan je od najboljih rokenrol-albuma svih vremena. Ma, vjerojatno najbolji. Libertinesi su spasili našu generaciju. Arctic Monkeysi su prodane duše, a Coldplay treba strijeljati ili kamenovati. Ali tamo vidim jednu curu, spavali smo jednom, bili smo poprilično pijani. Opet pričamo. Ona, Igi i ja. Trkeljam nešto o kulturalnim studijima, ona me ispravlja. To nije Stuart Hall rekao. Kurac, nego tko? Raymond Williams. Što, ne piše taj krimić? To je Raymond Chandler. Aha, da, zbogom, dragana moja. Hoćemo do mene, pita ona. Kimam. Idemo, kažem, samo da zapalim. Jebeni upaljač ne radi. Bacam ga.

Tamo, u njenom stanu, sjedim na podu potpuno razvaljen. Njena mačka me grebe i ostavlja dlake po mojim novim hlačama. Ona pušta Neila Younga. Meni se povraća. Kažem joj to. Kaže da odem na WC. To i radim. Pljuskam se vodom. Pijem vodu. Sad mi se samo vrti. Vraćam se u sobu, bacam se na madrac. Jebena mačka opet nasrće na mene. Idem spavati, kažem. Koji si ti krele, kaže.

OPET IZMEĐU

Telefonske govornice su relikvije prošlog vremena. Tko ih, zaboga, još koristi? Mi. Ulazim u govornicu. Halo, da, s Pavelom me spojite. Ej, zdravo, družo. Čuj, trebam uslugu. Znam da vam dugujemo, ali, slušaj me, imam dobru ponudu. Jako dobru. Nekoliko kvadratnih kilometara neba, što kažeš na to? Kakvog neba, što misliš? Pa onog koje vam nedostaje. Da, slušaj, ovako, trebaš nabaviti upaljač. Zašto? Da bi naštelao zvijezde, tako ti to ide, ne štelaš ih dramatičnim činovima, nego sitnicama. E, vidiš, taj upaljač treba doći do ove djevojke. Razumiješ me? Okej, savršeno. Javi kad završiš.

VRANE I UPALJAČI

Što si on misli, tko je? Anđeo, možeš misliti. Ako su svi anđeli takvi gnjavatori, bože me sačuvaj. Kao da nemam pametnijeg posla nego tražiti upaljač. Baš taj jedan. U gradu od više hiljada (rekao bih milijuna) upaljača. Odbačenih i živih. Nemoguće? Samo ako ste amater. Ja to nisam. Prvo hakiram u kvartovski arhiv, gledam kad je momak posljednji put kupio upaljač. Na putu u grad. Nije dugo trajao. A onda gledam kamo je sve išao, razmišljam kako bi on razmišljao. Znam njegove omiljene birtije, provjerio sam svu dokumentaciju koju imaju o njemu. To je zapravo najjeznutiji dio. Anđeli bez problema mogu nabaviti svu potrebnu dokumentaciju, ali onda će ih šefovi pitati zašto im treba. Neće biti dobro ako gazde skuže da su ovi petljali nešto s administracijom sudbine. Tu upadam ja. Ja mogu biti mnogo toga. U obliku neonske svjetlosti raspršio sam se po arhivu i doznao sve što mi je potrebno. A sad sam bljesak mokrih tračnica i klizim gradom. Dakle, prvo je bio ovdje, aha, onda je odlučio ići doma. Očito je ostavio upaljač i zgrabio ga je njegov pajdaš. I onda su, aha, onda su išli tamo dalje i čini se da je ovaj bio toliko pijan da nije znao pripaliti cigaretu pa je mislio da je upaljač potrgan. Dakle, evo ga. Bljesak tračnica odbija se visoko i pretvaram se u vranu. Kljunom grabim upaljač. Sad trebam pronaći nju. Piece of cake.

KASNIM, OPROSTI

Iako je navikla na to, ne bi se trebala miriti s tim. Ja sam kreten, priznajem to i ne radim ništa u vezi toga. Sebičan sam, priznajem to i ne radim ništa ni u vezi toga. Odlučio sam se ne truditi više nego što je potrebno. I vidim je, čita neku knjigu. Previše je dobra prema meni, znam, i trebao bih raskinuti s njom, ali naviknut sam na pažnju i strpljenje. I nesiguran sam. Jako sam nesiguran.

Kasnim, znam. Oprosti.

U redu je.

Idemo?

Kamo ćemo?

Da pogledamo neki film?

Hm, ne da mi se danas.

Hoćemo li šetati?

Čini se da će kiša, ali nema veze.

Idemo onda.

Idemo.

UPALJAČ

Jebena vrana me ispustila. Skoro me razbila. Mater joj jebem.

VJETRENJAČE

Spustila se noć, zadnji dnevni tramvaji vozili su na remizu, a nisam je pronašao. Jedno po jedno gasile su se oči nebodera, u jednom od njih možda je ona. I tako krećem prema trgu. Olovnim koracima i grozničavog pogleda. Rasturila me noć. Rasturili su me snovi. Pratim tračnice, čini mi se da su sjajnije od uličnih svjetala. Možda ću je opet sanjati. Možda ću joj ovoga puta vidjeti lice.

POSLEDNJA CIGARETA

On se otišao naći s prijateljima. Ja sam odlučila otići doma. Dala sam mu svoj upaljač. Tako barem neću popušiti zadnju cigaretu čekajući tramvaj. Sačuvat ću je za jutro. Pripalit ću je na plinskom štednjaku. Drhtala sam i gledala digitalne brojke na tramvajskom terminalu. Vidjela sam upaljač na podu i pokupila ga. Radi. Odlučujem zapaliti. Jebiga, treba se zabaviti nečim dok ne dođe taj vražji tramvaj. Prilazi mi momak, izgleda kao da hoda u snu. Pita me imam li vatre. Odgovaram da imam. On šuti nekoliko sekundi. Shvaćam da se znamo otprije.

NEBO

Stigla je pošiljka dvojice detektiva. Nismo znali što ćemo s tolikim nebom, pa samo ga montirali iznad svog nebodera. Iznad kvarta. Mlado nebo nad betonom i asfaltom, i svim tim životima.

SAMO ĆE CIGARETE BITI SKUPLJE

praznih džepova, ali punih srca...

Nežni Dalibor

Nisam siguran, ali mislim da je bio početak marta kad je rekla da odlazi i da joj se ne da više piti s nama i slušati naša naklapanja o Japandroidsima i Strokesima, i budućnosti rokenrola i svim sutrašnjim tulumima. Otpio sam gutljaj iz plastične čaše. Gutljaj jeftinog viskija s kolom i osjetio sam kako elektroni napaljeno, ne, nervozno srljaju tijelom. Otišla je u svoj stan (srećom, nije daleko oдавde i uz malo sreće cimera joj neće biti doma) gdje će slušati urlanje neke pjevačice, a vani urla noć, urlaju moji elektroni i nervi.

Je l' ljuta na tebe? upitao me prijatelj i pružio mi ostatak džointa.

Slegnuo sam ramenima i drhtavim, ledenim prstima prihvatio baklju. Nalet dima smirio je elektrone, natjerao nerve da pulsiraju na nekoj drugoj frekvenciji, a iznad nas zvijezde kruže kao ptice od staniola. Klupicu do nas jedna je maloljetna djevojka sjedila na momku, obgrlila ga je nogama, a njegove ruke, njegove hladne ruke, išle su joj ispod jakne i majice, a tamo nešto dalje netko je pišao u grmlju, a još dalje vidio sam sakupljača boca čije su vrećice prijetile pucanjem kako kopa po košu za smeće, i prijatelj mi priča, i čujem kako spominje novi album Strokesa, i kako zvuče kao ona hrpa pедера iz osamdesetih koja je furala fudbalerke. Povremeno kimam i kažem kako je sve to u kurcu, svi ti bendovi s kojima smo odrastali otišli su u vražju pizdu, ali zapravo i dalje vidim nju kako odlazi makar je njena silueta davno skrenula iza ugla, ali čini se da od njenih koraka još osjećam mreškanje tkanine noći, pijem, elem, gdje sam, čini mi se da letim, zabit ću se u oblak, mokriti po krovovima.

Slušaš li ti mene? prijateljev glas dopire s druge strane leda, tamo gdje je svjetlost.

Ne, već neko vrijeme.

Kretenu.

Idem do nje.

Nije li ljuta?

Ne znam.

Vidimo se.

Ostaješ?

Ima još cuge.

Dobro, bok.

Docvokotao sam do njenog ulaza i dugo sam pritiskao portafon dok me konačno nije pustila da uđem. Nisam mogao pronaći svjetlo u hodniku pa sam se nesigurnim koracima počeo uspinjati stubištem. Sinulo mi je da nisam siguran na kojem katu stanuje. Stajao sam tako negdje između trećeg i četvrtog kata, udisao mrak i shvaćao kako ništa ne shvaćam. Otvorila su se vrata na katu ispod i svjetlost je povratila po hodniku i stubištu, i tamo je stajala ona pospana, prelijepa i nimalo željna mojeg društva.

Pijan si.

Znala si to kad si otišla.

Hajde, uđi.

I jesam.

Izuj se, začuo sam glas iz kuhinje.

Jesi li gladan?

Ne, sve okej, nespretno skakućem na nozi i odvezujem žnirance, i uspijevam napraviti još

veći čvor. Frustrirano ih pokušavam svući i padam na pod.

Što je to bilo? i dalje je u kuhinji.

Pao sam.

Aha, onda dobro.

Kako dobro? pomislih. Konačno skinem cipele. Ulazim u njenu sobu i rušim se do nje na madrac.

Spavaj, kaže.

I jesam. Jutro je svanulo u dva popodne i rekla mi je da odlazi. Dobila je posao u Luksemburgu i želi da ja pođem s njom, ova mi se vijest odnekud čini poznatom, ali nisam bio siguran kad mi je to spomenula. Kažem joj kako ne vidim kako je taj posao drugačiji od njenog sadašnjeg. A k tomu je tamo sve skuplje.

Pa ne misliš valjda do kraja života piskarati glazbene kritike i piti pokraj benzinskih crpki.

Pogodilo me nekoliko stvari:

1. Ne piskaram, pišem.
2. Ne pišem samo kritike. Napisao sam i roman. Neobjavljen, doduše.
3. Što fali cuganju na bengi?

I onda shvaćam: ona cijeli život ima ciljeve koji su meni neshvatljivi i nezanimljivi, a ja ovisim o roditeljima i onoj crkavici od honorara. I ona bi da prestanem ovisiti o roditeljima kako bih ovisio o njoj i kako bi mi nakon posla, dok joj masiram stopala, govorila da gluvarim po cijele dane, i sviram gitaru, i čitam neke tamo romane od kojih nikakve koristi.

Zaključujem, točka jedan: volim je, iako ne bih trebao. Prohodali smo na prvoj godini faksa. Ja još nisam imao bradu. Ona još nije imala posao. Ja sam volio Velvete. Ona je imala majicu s bananom. I na trećoj godini skupa smo se uselili u njen stan i ja bih odlazio doma svaki put kada bi njeni roditelji došli u posjet. Njen me otac nije volio. Njezina me majka nije mogla smisliti. Fizika je zajebana stvar, cijela ta priča s inercijom. I nešto poput veze odnese te daleko i u jednom trenutku nije ti jasno kako si došao tamo gdje se nalaziš, a znaš da si htio nešto drugo. Točka dva: ostavit će me i biti s nekim unutar profesije, i savršeno će iskrojiti svoj život. To je bar očito. Naši se interesi već neko vrijeme ne miluju. I konačno, ne znam koji su ti ciljevi u životu. Zapravo, ne znam ni čime se točno baviš. Ne znam ni tvoju omiljenu boju ni omiljeni cvijet ni omiljeno godišnje doba ni djevojačko prezime tvoje majke ni čime se tvoj otac bavi. Znam samo slike tebe. Pamtim samo riječi. Znam da imaš dvadeset i sedam madeža na tijelu, osim ako koji nije otpao, i da voliš izgovarati riječ PRHKO, i da voliš OCEAN, i da si nekoć htjela pisati, ali govorila si kako ne postoji jezik kojim bi mogla izraziti sve što vidiš. Ja sam ga pokušao izmisliti. Znam što sanjaš po načinu na koji dišeš i skupljaš nožne prste. To nisu važne stvari, svjestan sam toga, ali ih nitko drugi ne zna.

I, što kažeš?

Na što?

Na plan.

Nisam siguran.

Kako to misliš? Pa barem ti uvijek pričaš o bijegu iz ovog grada.

Nisam siguran da je odlazak u Luksemburg gdje si ti dobila novi posao – moj bijeg. Barem ja tako ne shvaćam bijeg. Uostalom, što bih ja tamo gore? Ja...

Ti nemaš posao.

Da.

Pa nađi ga.

Kao da je to tak lako.

Pa, jesi li probao?

Nisam imao razloga.

A moj posao?

Ja sam zadovoljan svojim poslom ovdje.

To se ne može nazvati poslom.

Ma nemoj? Ajde da tebe vidimo kako bi napisala deset kartica teksta o novoj glazbenoj sceni u regiji.

To me ne zanima.

A mene ne zanima ovo tvoje.

Ovo moje?

Da. Što god da je.

Što god da je?

Tako je.

Znaš li ti uopće čime se bavim?

Imaš pravi posao.

Pravi posao?

Ono, sjediš i radiš, tako ispuniš vremensku kvotu i to je to.

Molim?

Ništa se ne promijeni.

A tvoje pisanje mijenja svijet?

Ne, ali mijenja moju svijest – morao sam se nasmijati jer to jednostavno nije bila istina.

Nisam ambiciozan momak. Bio sam nekoć. Ali moje ambicije nisu bile profitabilne.

Ma daj, molim te. Tebe je jednostavno strah pokušati nešto.

Napisao sam roman.

Koji nitko nije objavio.

To je zahtijevalo više hrabrosti od obavljanja posla.

Po čemu? Po tome što ti je neobjavljivanje zgazilo ponos?

Ušutio sam. I kako njoj objasniti da meni odgovara biti beskoristan, i da i dalje gajim romantične iluzije o svijetu, i da nisam čovjek koji se utrkuje i ima želju smjestiti svoj život u aktovku? Tako to barem shvaćam. Ne želim imati šefa. Ne želim raditi za nekog drugoga. Ne vjerujem u bolju budućnost i obećane zemlje. Uostalom, i nama dolazi obećana zemlja. Sjećam se kako sam s njom pričao o tome. Rekao sam kako će u obećanoj zemlji političari nositi ista odijela. Samo će cigarete biti skuplje. I novčanice će biti drukčije boje. Pravila igre ostat će ista. I nikad nije bila stvar u tome da sam preglup za pravila. Ona su vrlo jednostavna. Brutalna i jednostavna. Meni se sviđala druga igra. Ona koja je nalikovala dječjim igrama poput gumi-gumija i školica. No ta sam pravila zaboravio. Ostao sam u adolescentskom limbu.

Dakle, što sad? upitala me.

Ne znam.

Kad ćeš znati?

Ne znam.

To je tvoj odgovor na sve.

Možda.

Ja ću posao prihvatiti.

U redu. U redu?

U redu.

I opet muk.

Ne znam, rekao sam joj.

Što sad?

Kako smo došli do ovoga? Kako nismo prije primijetili da svatko vuče na drugu stranu?

Ja vučem, ti si jednostavno mrcina koju nisam uspjela pomaknuti, nasmijali smo se.

I što sad?

To sam te ja maloprije upitala.

Znam.

Znaš?

Znam.

I što sad?

Razmislit ću još, slagao sam.

I onda sam otišao. I onda je ona otišla. Prvo iz moje blizine, a onda iz države. Te sam noći sanjao zvuk tračnica. Ali ona ne voli vlakove. Nekoliko mjeseci poslije ušli smo u obećanu zemlju. Ja sam dotad poput pijanog Mojsija tumarao pustim krajolicima i očekivao da mana padne s neba. Bio sam u pravu. Gotovo se ništa nije promijenilo. Novčanice su sad drukčije boje. Cigarete su skuplje. Pušim kutiju dnevno, kao i prije. Samo sam mršaviji.

ANĐELI VRTE RUNDU

sedam su dana hodali i glave
kupali i uranjali u tmini

osmo im se jutro
pokazala ravnica.

D. Rešicki

Anđeli su sjedili za šankom ogrnuti mutnim aurama. Nevješti bi promatrač rekao da je to varka mutnih barskih svjetala i dima. Nema on pojma. Anđeli su sjedili za šankom. A đavoli? Za neke ljude bili su zatočeni na dnu čaše, za druge u glavi. Ma sve ti je u vugla, stari moj, govorio mi je nekoć mudrac. Zanimljiva škvadra, anđeli, đavoli i mudraci. Fale samo proroci. Tu će si titulu prišiti neki pijanac, treba samo čekati. Pravih proroka gotovo da i nema, uglavnom su sjebani, slomljeni, ludi.

Čekao sam Maroja. On će ih znati prepoznati. Otpio sam gutljaj piva i počeo lupkati prstima o stol. Maroje ulazi, nervozno zvjera uokolo, traži me. Trenutak nelagode dok pogledom tražiš svoje ljude. Primjećuje me, skida kaput, sjeda prekoputa.

Jebote, ledeno je vani, kaže on.

Cimam glavom prema šanku.

Okreće se i gleda.

Anđeli?

Aha. Znao sam da ćeš ih skužiti.

Kako ne bih? Aura pathosa.

Gdje su Marin i ostali?

Idu na neki tulum, dvije-tri ulice niže.

Što čekamo?

Moje pivo.

Tko će sve biti?

Što ti ja znam, no čuo sam da te neki od tih ljudi znaju.

Glavno je da ima djevojaka, zaključujem.

*

Sjene su treperile na zidovima, po licima, oko tijela. Teško se disalo. Istrošeni zrak. Prošao je mnogo pluća. Ne možemo do šanka od mnoštva. Kažem to Maroju. On pali cigaretu i kreće naprijed. Čikom krči put. Tijela se izmiču. Maroje je Mojsije noćnih klubova. Dolazimo do šanka. Vidim mnogo poznatih lica. Nešto su starija nego kad sam ih posljednji put gledao. Naučila su neke živome cake. Pivo i medica. Provjerena kombinacija. Tamo je i Maks. Maks svira lead-gitaru u jednom underground bendu.

Bok, Maks, što ima?

Eto, ništa, pojavilo se više ljudi nego što sam mislio da će doći.

Pa to je dobro.

Je, samo nemrem doći do šanka.

Egzistencijalni problemi te muče, vidim.

Ne seri. Jesi vidio Nikolinu?

Nikolinu?

Išla je s tobom u srednju.

Aha. Nisam, zašto?

Ma, totalno je u kurcu.

Zašto?

Već je pijana. Totalno je prolupala, kažem ti. Svaki dan izlazi.

Što, ima nekih problema?

Očito. Sa sobom.

Aha. Dobro, Maks, vidimo se još.

Ćao.

Maroje kaže da ide na zrak. Okrećem se. Tražim Nikolinu. Nema potrebe. Prilazi mi. Ne čujem je, pa se naginjem. Osjetim njen dah na vratu.

Ej, zdravo.

Bok, Nikolina.

Dugo se nismo vidjeli.

Druga država, drugi ljudi. Tako to ide.

Da, čula sam da si bio u Njemačkoj. Zašto si se vratio?

Promjena scenografije nije promjena kože.

Ne, ali je dobar početak.

Istina. A ti? Čime se ti baviš?

Preživljavam. Lomim stvari.

To je dobro. Glavno je preživjeti.

Znaš, jako mi se dopadala tvoja poezija. Nagla promjena teme.

Dopadala? Zašto prošlo vrijeme?

Pa, dugo nisam vidjela nijednu tvoju pjesmu.

Ne pišem više toliko često.

Šteta. Zašto?

Ne mogu.

Ne možeš?

Da.

Koješta.

Hoćeš li što popiti? Skrećem s teme.

Ne bih imala ništa protiv votke.

Naručujem nam votke. U tom trenutku prilazi nam Maks. Pokazuje nam da ima neke tablete. Odlazimo za njim u WC. Čašom drobi tablete. Sasipamo ih u votke. Nikolina i ja. Maks ih sasipa u pivo. Pijemo. Ništa ne osjećam. Nastavljam pričati s Nikolinom, ne sjećam se o čemu, vjerojatno o našim tekstovima. Znam samo da mi je preblizu i da njeno lice nije zaigrano kao što je bilo u srednjoj školi. Nije mi do bliskosti. Ne govorim joj to. Lice joj više nije zaigrano, ne znam zašto. Nešto se dogodilo. Ne znam što. Djeluje kao da ju je netko iščupao iz prostorije. Nema veze s tijelima oko sebe. Sjenke klize sa zidova. Trepere joj na licu. Ne vidim joj boju očiju. Zeleno? Nije. Ne. Nikako zeleno. Sjenke su sada oko nas. Nismo više u klubu i ne znam kamo idemo. Maks priča o Joy Divisionu.

Nikolinakradepivapoklubu. Ne u onom u kojem smo maloprije bili. U ovom su ljudi u skupim odijelima. Mnoštvo poznatih lica. Malo smo ostarjeli. Mislimo da znamo što je život. Glupi smo. Aus Frankfurt? Ach, so. Ich lebte in Münster. I ne znam kako, ali odjednom smo ostali sami. Nikolina, Maks, Maroje i ja. Samo mi i anđeli. Maroje kaže da su nam zavrtjeli rundu. I padamo, probijamo oblake. Više nas ništa ne boli i sve je bezbrižno.

*

Nebo u mom snu bilo je crveno. Kad sam se probudio snovi su dugo ostali raspršeni u zraku.
Povraćao sam. Odlučio sam prespavati dan.

17:11 – više nikada neću piti

*

23:08 – trebao bih pisati o snu i sinoćnjem izlasku

*

00:14 – i dalje bez ideje za priču

*

01:54 – laku noć

CRVENI POMAK, DIO DRUGI

Ovi su golovi rađeni za dobre nogometaše.

Zašto to misliš?

Pogledaj ogradu.

Bila je to zelena žičana ograda iza gola.

Da?

Pa razmisli. Deset metara širine, šest metara visine. Ako već mislim promašiti, neće biti za samo deset metara širine i šest metara visine.

Ima smisla.

Maroje i ja smo stajali na centru nogometnog terena na školskom igralištu, gledali prema golovima, pričali o koječemu. Dah nam se maglio, držali smo ruke u džepovima jakni i komentirali kako je nebo iste boje kao beton. S Marojem studiram. Ljudi su nas navikli spominjati u istoj rečenici.

Jučer si izgledao potreseno, kaže Maroje, šuta kamenčić prema голу. Ne promašuje.

Mdaj? promrmljam, noktima grebem kožu palca.

Da, kad smo bili u Prački.

Nisam bio potresen. Dobro, možda malo.

Što je bilo?

Nikolina.

Pa ti i Nikolina jedva da pričate.

Mislim da rijetko s kim priča.

Zašto to misliš?

Čovječe, jesi li je malo bolje pogledao sinoć?

Ne, zašto?

Nikolinu znam od srednje škole. Ispočetka mi je bila simpatična, ali je hodala s nekim šonjom kojeg sam kasnije sreo na fakultetu. I dalje je bio šonjo. Nikolina je niska, lijepa djevojka, duga smeđa kosa joj unatoč češljanju izgleda divlje, a znatiželjan par očiju poput novorođenčevih promatra okolinu. Ima dobre noge, Maroje ju je po tome pamtio. Glasno se smijala. Često se smijala. Ja sam je pamtio po tome. Neko se vrijeme navodno nismo podnosili. Sinoć sam je vidio u Prački. Sinoć joj oči nisu znatiželjno sjajile u polumraku kluba. Bila je s društvom. Progovorili smo nekoliko rečenica. Ona mi je pripitim glasom rekla da joj se sviđaju moje pjesme i da bi voljela pročitati novije. Intonacija i ritam kojim je pričala govorili su da nešto nije u redu.

Osmijeh joj je bio poput praznog lunaparka. A oči su joj bile ispunjene udaljenošću, kao da nije u prostoriji.

Čuo sam da ako želiš završiti s njom, dovoljno je stati pokraj nje.

Ona se nosi s nečim.

A ti, Sherlock, to čitaš iz njenih očiju.

Nikolinu sam sreo nekoliko puta nakon toga, svaki put u mračnim klubovima. Bio sam na prvoj ili drugoj godini faksa i znao sam dosta ljudi iz njenog društva, s jednim sam i osnovao bend. I tako sam počeo izlaziti s njima. Nakon nekoliko godina poznanstva napokon sam pobliže upoznao Nikolinu. Mnogo je čitala. Voljela je raspravljati o svemiru, o budućnosti nije.

Da, ni ja ne volim razmišljati o budućnosti, nismo si na „bok“, rekao sam joj jednom, trudeći

se zvučati odmetnički. Zapravo sam se tada užasno brinuo zbog budućnosti i patio od potrebe za pretjeranim seciranjem osjećaja, rečenica, riječi, pokreta i snova. Uz nju sam prestao to raditi. Podsjetila me na pravila igre, da se ne shvaćam suviše ozbiljno.

Ona je jednostavno rekla da budućnost nije ono što je nekad bila. U tom trenutku mi se to učinilo kao rečenica koju već dugo nastojim napisati. Shvatio sam da se sve ono što sam tipkao u pitajbogakoliko rečenica može sažeti u tu jedna. Ležali smo u mom krevetu i vidjeli smo samo obrise sobe. Osjetio sam njen topli dah na svom vratu i kako mi prstom klizi po prsima.

Pišeš li još uvijek poeziju?

Da, ali sad više pišem prozu.

Želiš li objaviti knjigu?

Kimnuo sam. Poljubila mi je vrat.

Ja bih pisala i završila svako poglavlje zarezom,

*

Ponekad se osjećam kao enciklopedija beskorisnih podataka. Znam, recimo, da je Carigrad pao 1453., da je Guy Stevens producirao *London Calling*, znam da je *Darklands* od The Jesus and Mary Chaina bio na Poletovom popisu najboljih albuma 1987. Znam da mi ako se idem naći s Nico u osam, bus dolazi u 19:49. Redovito kasnim dvije-tri minute. Znam da se ona neće ljutiti, ali to ne spada u enciklopediju beskorisnih podataka. Ali spada činjenica da je Krleža volio piti Blatinu, kao i činjenica da u jednom prizoru *Coffee & Cigarettes* s džuboksa svira Iggy Pop. U Spanish Baru u Sohou u džuboksu stoji „My Way“ od Pistolsa. Jedan grafit u pothodniku što spaja Utrine i tri susjedna kvarta kaže da je noću hladnije nego vani. Prebrisali su ga. Nedugo zatim pojavio se taj isti natpis. Nije mi više bio smiješan.

Maroje i ja sjedili smo na prečki gola na školskom igralištu. Nebo nije bilo boje betona. Bilo je plavo ali ne ljetno plavo. Nebo ljeti izgleda bliže. Pitao me kako to znam, a ja sam mu rekao da mi je radni stol uz prozor i da zato provodim previše vremena buljeći kroz njega. Pitao me poznajem li sve nebeske nijanse. Ne poznajem. Ali najdraže mi je saharsko nebo.

Ali ti nisi bio u Sahari.

Nisam, ali znaš kad je nebo skoro pa zlatno pa se polako pretvara u ljubičasto? Nebeska alkemija.

Možda bih trebao više promatrati ulicu, prolaznike, klince u parkiću. I o tome se dade pisati.

Jednom kad napišem sve što mogu o nebu, prijeći ću na ulice.

*

Maroje i ja tih dana previše smo pili. S njim se dalo pričati o svemu što je bitno. O muzici, prozi i poeziji, ludilu Zapada i idejama o bijegu. I kao što sam rekao, tih smo dana previše pili. Ja tvrdim da je to bilo zbog toga što smo čitali više od hiljadu stranica tjedno. Noć prostrta po nebu, nekoliko boca, naše ludilo i ludilo autora čije smo retke čitali.

Složili smo se da je svijet postao poput *Kvake 22*. Poput skeča iz *Monty Pythona*. Poput sumanutog, sumornog sna Bukowskog. Vidjeli smo reklame koje nude operacije s pogledom na more, letke za gurue i swamije sa svim rješenjima i točnim odgovorima. A masa je sve to halapljivo gutala. Pisci više nisu trebali izmišljati. Era apsurdna bila je pred nama, pod nama, u nama.

*

Nikolinin um je bezdan. Nikolinin me um ponekad plaši. Ne znam što je progoni, kakvi bjesovi, kakva unakažena sjećanja. Čujem samo jeku. Ne sjećam se točno, ali mislim da smo sinoć tri puta prekinuli. Iduće smo jutro skupljali tragove i svoju odjeću po stanu. Grudnjak

bačen preko lampe, šalovi isprepleteni na podu, kaputi na ulaznim vratima. Iduće jutro ta izlomljena noć činila nam se tako dalekom, nestvarnom, kao tuđi život. Obukla je moju košulju i češljala se. Ja sam pripravljaao kavu. Rekli smo da ćemo pričati o sinoćnjem pandemoniju. Nismo imali što reći. S Nico sam naučio odgonetati šutnju i neizrečene riječi.

Nikolinin um je bezdan. Nikolinin me um fascinira, svako malo dolazim do ruba litice i buljim u crninu. Shvatio sam da na trenutke razmišljam o slobodnom padu, o prihvatanju tog ludila.

Sako ki? trgnula me iz razmišljanja.

Sobro dam.

Bažeš, ludalo.

Sašto zad pvako oričamo?

Ra dazbijemo rosadnu dutinu.

Sobro dam. Le nažem.

Čto šekaš? Moljubi pe.

Jesam. Bilo je meko. Poput snijega.

*

Vodim više života istovremeno. Prije dvije-tri godine sam prvi put bio izložen samoći. Proveo sam nekoliko mjeseci u Münsteru, malenom, studentskom gradu u Njemačkoj blizu granice s Nizozemskom. Tamo sam naučio lutati. Ispisao sam desetke priča u umu i bilježnici koju sam nosio posvuda. Naučio sam cijeniti samoću i, što je bitnije, naučio sam promatrati svijet oko sebe i svijet u sebi. Shvatio sam da u svima nama postoje nevjerovatne, sjajne priče, da svaki čovjek sadrži hiljade neispisanih stranica. Kao djeca maštamo o pustolovinama i dvorcima na nebu, kad odrastemo, sanjamo o bijegu. Nije istina da su djeca maštovitija, stvar je u tome

što su nama, malčice starijima, rekli da se od dokolice i mašte ne stvara budućnost. Utuvili su nam u glavu da je sigurna budućnost važnija od dobre sadašnjosti, i tako ustvari izgubimo nevinost. Ne grijehom, nego zaboravom i zapuštanjem raja s kojim smo rođeni.

Što se dogodi našim zapuštenim snovima? Sa svijetom u kojem smo bili junaci, djeca koja obećavaju?

Svakom pomisli stvaramo novi svijet. On ne biva napušten, nastavlja živjeti neovisno o tome što smo ga u ovom svijetu zaboravili, odgovara Nico.

A mi?

Koji mi?

Onaj „ja“ koji zamisli taj svijet. Živi li on zauvijek?

Naravno, mi ne umiremo.

Čini mi se da sam to već jednom čuo.

U nekom drugom životu?

Ne sjećam se prošlih života. Uostalom, možda to nisam nikad čuo, možda sam to sam smislio.

Zvuči kao nešto što bi ti rekao.

Zvuči kao nešto što bismo oboje rekli.

A kako zvuče stvari koje ja govorim?

Istinito. Ponekad malo tužno.

Ne poznaješ me još dovoljno.

Zapravo je ne poznajem uopće, i nisam siguran poznaje li je itko. Nikolina ostaje nedosanjani san.

*

I Nico je pisala. I to prilično dobro. Za razliku od većine mladih autora nije imala problema s egom. Priče su savršeno manifestirale njen unutarnji kaos. Plutale su na pristojnoj udaljenosti od konkretnih stvari. Nikad se nisam potrudio pronaći svoje lice u njenim pričama. Nisam bio sebičan.

*

Bio je Božić ili tako neki dan. Sjećam se da je bio petak, a možda i utorak, no to nije bitno. Opet smo se našli u polumraku noćnog kluba. Nico, ja i ostatak društva. Ne sjećam se detalja, ali sjećam se da je Nico onako pijana ishalucinirala Frédérica Beigbedera i upoznala se s njim. Kaže da joj je platio dva piva.

Ja sam za to vrijeme bio u WC-u i svojski sam se trudio ne zapišati sve oko sebe. Začuvši žuborenje vode, poput odlučnog kapetana držao sam kurs trudeći se ne teturati. Nisam uspio. Malo sam se zapišao. Nema veze, u polumraku to nitko neće primijetiti. Izašao sam i pošao prema Nico, čim me ugledala, počela me ljubiti, nisam se bunio. Usred poljupca sam joj iz ruke uzeo čašu viskija, nije se bunila.

*

Gdje počinje nebo? Motam džoint. Loše to radim. Jura je na zidu. Jura je pauk.

Nekoliko centimetara izvan dohvata tvoje ruke. Nikolini uvijek treba dugo da ustane iz kreveta.

Tužno je to. Ali nisam tebe pitao.

Nego koga?

Juru.

Svog pauka?

On nije MOJ pauk. On je svoj čovjek.

On je pauk.

Kužiš što hoću reći.

A što bi ti, uostalom, radio s nebom kad bi ga dosegnuo?

Uzeo djelić za sebe.

Igraj školice, tako ćeš ga sigurno dosegnuti.

Ne znam želim li.

Maloprije si rekao...

... Ma to više nisam ja.

Oh, onda u redu.

Ustaljenost smo povezivali s dosadom. Ne znam kad su nam ta dva pojma postala sinonimi, ali Nico tvrdi da to nije najnormalnije i da je to zato što nikad nismo bili suočeni s većim problemima. Imala je problema s definicijom većih problema.

Uostalom, završavam s motanjem, nebo je dovoljno promatrati.

A za to je najbolji ležeći položaj, protegnula se.

Čuj, ne znam, kako ti ležiš, vidiš samo strop.

Zapali više taj džoint i praviti ćemo se da je dim zapravo oblak.

Legnem pokraj nje i zapalim. Dim mi vijuga dišnim kanalima. Zakašljem se i zasuze mi oči. Povlačim još nekoliko dimova i pružam joj džoint. Pepeo se prosipa po postelji. Jura je nekamo zbrisao. Dosadni smo mu.

Znaš, ne možemo zauvijek ovako. Progovara između dimova.

Što ne? Ja volim ležati s tobom i smišljati nove riječi za stvari poput ležanja u hladu ispod stabla, ili ležanja i buljenja u strop.

Japanci imaju riječ za to.

Za buljenje u strop? Ili ležanje u hladu ispod stabla?

Ne, nego za gledanje kako cvjeta trešnjino stablo. Hanami.

Vidiš, a hanabi je vatromet.

No, da, ne možemo zauvijek ovako.

Jednu sadašnju bijedu ne bih mijenjao za sva buduća carstva. Mislim da je Šoljan to rekao.

Ne mislim na to. Znaš, ponekad osjećam kao da nisi tu.

Možda nije Šoljan, a ne zvuči mi kao Slamnig.

Ponekad si toliko opijen trenutkom da više nisi tu, nego smišljaš kako ćeš taj trenutak otisnuti na papir.

Ma, Mihalić, zaboga. To je Mihalić rekao.

Ponekad je u redu biti dosadan. Nije svaki trenutak poezija.

Šutim. Okrećem se na bok i obgrlim Nikolinu. Dodir gole kože. Odlučujemo prespavati dan.

*

Poklonio sam joj svoju mornarsku majicu. Dobro joj stoji.

*

Iz noći u noć sve je gore. Svako jutro brojim mrtve, svako se jutro pojavi novi glas u mojoj glavi. Urotili su se. Glasovi. Odлучili su me izluditi. Sumnjom. Propitkivanjem. Stvaranjem

scenarija za hipotetske situacije. Prisjećanjem na propuštene prilike. Nisam uspio ustati iz kreveta, odustao sam na pola puta. Kroz procjepe u polici iznad kreveta uspio sam, ležeći na leđima, gledati kroz prozor, ravno u plavo jutro. Zapravo je bilo podne, ali meni se sviđala slika plavog jutra i svijeta koji je zbog mog trenutačnog položaja bio okrenut naopačke.

Nico je otišla prije sat-dva, a ja sam se prebacio na njenu stranu kreveta, bila je topla i mirisala je na nju. Zaista nije bilo potrebe izlaziti iz kreveta. Ležao sam, žmirio, trudio se usnuti, no umjesto sna grč mi je pao na oči. Toliko sam žmirio da je boljelo. I polako nastupa zebnja, osjećaj nalik ježu što se penje iz trbuha prema srcu.

Dogovorili smo se da ćemo si dati vremena, razmisliti i onda odlučiti što ćemo. Rekla je da nema smisla da se iz noći u noć ponavlja isti scenarij, da si govorimo iste stvari, da pljukemo riječi koje ostavljaju samo gorak okus u ustima. Ja sam već znao što ću joj reći. Nažalost sam bio zatalebani majmun. Gdna situacija. Ona razmišlja racionalno, a ja sam u fazi odbijanja. Glupi muškarac i fatalna žena: kombinacija stvorena u raju.

*

Prekinuli smo. Ona je prekinula sa mnom, to jest. Rekla je da je moj problem to što živim u riječima. Rekla je da je pomalo luda. Rekla je da neke stvari mora riješiti sama. Još nisam razvio plan za sljedeći tjedan. Zavući se pod dekiću čini se kao jako dobro rješenje. No jedino što je gore od sanjanja Nico jest buđenje bez nje. Odlučio sam promijeniti posteljinu, previše je mirisala na nju.

*

Danas me nazvao Maroje. Pitao je kako sam.

Zakurac

Ajmo piti.

To je bio njegov odgovor na sve. Praktičan čovjek.

*

Majka mi je donijela juhu u krevet. Pitala me mislim li izaći. Rekao sam joj da spusti rolete. Popio sam juhu i nastavio sam spavati.

*

Moje izležavanje i samosažalijevanje konačno je dodijalo ocu. Pokušao sam mu objasniti da volim plutati oceanima očajanja i narcisoidnih samojadikovki, no on mi je rekao da se izvolim tornjati van. I tako sam se našao na hladnoći. Nemoćan poput novorođenčeta i jednako zbunjen i razoružan. Vrištao sam, no nikog nije bilo briga. Sunčeve zrake tukle su mi u leđa brzinom od 300 000 km/h, nije bilo oblaka na nebu i ptice su pjevale. Digao sam ovratnik kaputa, zabio ruke u džepove i krenuo nekamo, bilo kamo. Došao sam do zelene ograde školskog igrališta. Ta mi je linija kao djetetu predstavljala granicu dokle smijem ići. Bio je to kraj svijeta, rub civilizacije, tko zna što se nalazilo pod tim stranim nebom? Shvatio sam da je vrijeme da saznam.

Ova je rečenica dobar završetak rukopisa.

Sven Popović

Rođen 1989. u Zagrebu. Diplomirao komparativnu književnost te engleski jezik i književnost i amerikanistiku na zagrebačkom Filozofskom fakultetu. Piše glazbene i književne kritike za različite časopise i portale. Osim pisanjem, bavi se i prevođenjem.

Jedan je od osnivača *TKO ČITA?*, programa namijenjenog afirmaciji mladih autora te je jedan od urednika zbornika *TKO ČITA?* za sezone 2015./16 i 2016./17. Kratke priče su mu uvrštene u nekoliko zbornika i antologija, a među ostalim i u *Best European Fiction 2017* (Dalkey Archive Press). Radovi su mu prevedeni na engleski, njemački, poljski, katalonski, makedonski i rumunjski. Godine 2024. kod američke nakladničke kuće *Dalkey Archive Press* objavljen je prijevod romana *Nebo u kaljuži* pod naslovom *Last Night*.

Objavio: *Nebo u kaljuži* (priče, 2015); *Uvjerljivo drugi* (roman, 2018); *Mali i Levijatan* (roman, 2024).

Biblioteka Online

knjiga 281

Sven Popović**NEBO U KALJUŽI**

drugo izdanje

© 2025 Sven Popović

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2025

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Glavni urednik

Krešimir Pintarić

Urednik

Davor Ivankovac

Fotografija

Anton H / Pexels.com

Objavljeno

19. listopada 2025.

ISBN 978-953-374-393-6 (HTML)

ISBN 978-953-374-394-3 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-374-395-0 (PDF)

ISBN 978-953-374-396-7 (MOBI)

Prvo izdanje

Meandarmedia, Zagreb, 2014.

Knjiga je objavljena uz financijsku podršku Zaklade „Kultura nova“, Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske i Grada Zagreba. Mišljenja izražena u ovoj knjizi odražavaju isključivo mišljenja autora i ne izražavaju nužno stajališta ustanova koje pružaju financijsku podršku.